INC
280

(1)
T. 146890.
C. 1000230211
(2)
T. 881961
C 1000230404

Bucolicum Carmen in duodecim eglogas diſtinctum cum comento Benevenuti Imolenſis viri Clariſſimi.

FRANCISCI Petrarchæ laureati poetæ ſuper buccolico carmine ſub uiro uenerando & famoſo magiſtro Beneuenuto de ymola recollectæ fœliciter incipiunt.

m ONICE Tranquillo ſolus tibi cõditus antro. In principio huius libri quẽadmodum in principio alioꝝ libroꝝ ſex per ordinem ſunt uidenda. Primo quis fuerit auctor Secundo quæ materia Tertio quæ intentio. Quarto quæ utilitas. Quinto cui parti philoſophiæ ſupponat̃. Sexto quis ſit libri titulus. Auctor fuit Franc. Petrarcha poeta laureatus. F. dicitur propriũ notandũ. Et dicit Frãciſcus quaſi francus & liber ab omni uitioꝝ ſeruiture. uti illuſtris poeta Dantes: beatũ Frãciſcum ſolẽ appellat. Ita ego dico Frãciſcũ ſolem qa præclariſſimũ ſolẽ ac ſplẽdorẽ in mũdo immiſit. Dicit̃ petrarcha quaſi petra & archa: petra. i. baſis & firmamentũ. archa dr̃ quaſi cõtinens ſapiam: dicit poeta a ꝑfeſſione eius. dr̃ laureatus. Iſte eni poeta fuit laureatus eo quo lauream fuit aſſecutus de laureatiõe dicet̃ inferius Scd̃o materia iſtius libri ẽ res buccolica. i. paſtoralis: eo ꝙ ſemp de bobus tractat: ſed quia ad igori poſſeſſione ruſticali denoĩauit. Vñ egloga dicit ab egle ꝙ eſt capra: qđ qdã aĩal ẽ uiliſſimũ. Tertio: intentio auctoris eſt deſcribere actus & geſta multoꝝ. Quarto: utilitas huius libri eſt triplex prima quatenus auctor iſte licẽter poſſit alios arguere & ĩpune potentes & magnates ſicut iꝑe inferius facit & ideo buccolicæ. i. uolate locutꝰ fuit de magnatibus ſicut de papa cardinalibus: & ſic de ſingulis. Scd̃o utilitas ẽ ut auctor ſine erubeſcẽtia nũc ſe nũc alios ſicut facit Virgilius. Tertia utilitas ẽ delectatio eſt. i. ut magis delectaret aĩos auditoꝝ. uñ iſte poeta intẽdit monere audiẽtiũ aĩos reꝑſentationibus: ut dicit Ariſtotiles in poetica ꝙ humana natura magis delectat̃ in repñtatiõibus q̃ in re ꝓpria ſicut ẽ de leone picto & uiuo &c. qnto cui pti ꝑhiæ ſupponat̃. Sciẽdũ eſt ꝙ iſte liber ſupponit̃ ꝑhiæ morali nã totus de moribus ẽ. Sexto eſt ſciẽdũ ꝙ liber titulus talis ẽ. Frãciſci petrarchæ laureati buccolicũ carmẽ ĩcipit. Petrarchæ hoc ꝙ dicit Frãciſci tangit̃ nomẽ ꝓpriũ. ꝑ hoc ꝙ dicit petrarchæ tãgit̃ cognom: ꝑ hoc ꝙ dicit poetæ tãgit̃ ꝓfeſſioꝛ

Iſte liber põt diuidi in. xii. ptes: ſicut ſũt. xii. eglogæ: & ẽt unaqꝗ egloga põt diuidi ĩ tot ptes quot dialogi. i. quot ſunt mutuæ collocutiões pſonaꝝ. Primo nõ eſt ꝙ in hac prima egloga introducit duos paſtores adiuicẽ loquẽtes: quoꝝ unus uocat̃ Syluius & alius Monicus: ꝑ Syluiũ ĩtelligit̃ ipſe auctor: eo ꝙ iſta materia fuit facta in ſiluis: & eo dr̃ Syluius: qa ſemp dilexit ſiluas & loca ſolitaria: ĩdeo librũ ſpecialẽ cõpoſuit de uita ſolitaria. Paſtor alius dr̃ Monicus. Monicus fuit qdã maximus gigas q hẽbat unũ oculũ tm̃ in fronte ad iſtar unius clipei: & dr̃ a monos ꝙ ẽ unũ & oculos. Mõ auctor per monicũ intelligis quẽdã fratrẽ ſuũ q monacus erat. & qa abiecit curã mũdanoꝝ: & contẽplatiõi diuinoꝝ intẽdebat iõ appellauit monicũ qa reſpiciebat ſolũ diuina: & iõ auctor uidẽs eius fœlicitatẽ & qetẽ uitã: & uidẽs ẽt ſuã infœlicitatẽ h̄ ẽ ꝙ non ẽ ita ſine utraqꝫ cura: iõ ĩterrogat fratrẽ ſuũ & dicit. Monice. i. o mi fr̃ monache tu es uere fœlix et ſolitarius. CONditus tibi. i. ad utilitatẽ tuã et aĩæ tuæ.

ANtro. i. in ocio ſcẽ cõtẽplationis ideo uere fœlix es. Nõ ẽ ꝙ per tranqllũ antrũ ĩtelligis quẽdã mõtem ubi ẽ monaſteriũ in quo ĩtrauit iſte monacus fr̃ poetæ et ẽt põt intelligi antrũ. i. cella qa ſicut paſtor reqeſcit in antro ita monacus in cella: et ideo uere fœlix. AST. Pro ſed et ꝑ cõtrariũ ego ſum infœlix qa uaco põpis: et ꝑ locũ q uocat̃ ualis clauſa ꝓpe auinionẽ et ibi uacabat ſtudio et cõfectiõi carminũ ꝑ ſiluas et ſpinoſos montes et ſubdit. Quis fata neget. Dicit de hoc ego miror qa ſumus frẽs gemelli eo ꝙ ſumꝰ nati ex eodẽ uẽtre mr̃is et hẽmus cõſtillationes diuerſas: fuit enim mr̃ nr̃a mulier optima: ſed nos non hẽmus eundẽ finẽ corpis et aĩæ q tu hẽbis meliorẽ finẽ et gloriã q̃ ego q uaco rebus tpalibus et caducis. SILui qd qris. Hic alter et dicit tu ipſe in culpa es ſi uadis ꝑ cacumina montium: qs cogit te ire per iſta talia. i. cogit uagari ꝑ iſtas ſcientias quæ extrahũt te a requie uel q cogit te ire ꝑ deſerta. i. ꝑ iſta ſtudia poetica uel per muſcoſos ſcopulos mõtis ꝑnaſi hoc ẽ qs cogit te ire ꝑ iſtud ſtudium poeticũ per qđ pauci uadũt et per fontes ſonãtes. i. fontes poetaꝝ. Muſcus ẽ herba naſcens in lapidũ ſupficie et montis lapidoſi dũ non adeunt̃ generãt talẽ herbã et iã multo tpe añ nõ fuerat poeta unde colles muſaꝝ erãt muſcoſi. HEI mihi. Hic ponit̃ reſponſio ſiluii et hic ſeqtur ſcd̃s dialogus et primo excuſat ſe ſiluius dicẽs. Hei mihi. i. dolenter refero: Solus amor ẽ mihi. Nota ꝙ amor eſt fons et origo et radix humani generis tam tpis pulcher ſiue honeſtus unde ille amor intelligitur de amore poeticæ facultatis & dicit ꝙ amor ſolus diſtrahit iꝑm ad bonũ finẽ. ET ſic me. Nõ ꝙ pales eſt

CLAriſſimi & inſignis uiri Frãciſci Petrarchæ Romæ nuper laureati: Bucolicũ carmẽ in duodecim eglogas diſtinctũ. Quarum prima cui titulus eſt Parthenias: Fœliciter Incipit.

Collocutores ſunt Syluius & Monicus.

Syl. Onice trãqllo ſolus tibi cõditus antro
m Et gregis & ruris potuiſti ſpnere curas
Aſt ego dumoſos colles ſiluaſqꝫ perro
Infœlix: q̃s fata neget diuerſa gemellis.
Vna fuit genitrix: at ſpes nõ una ſepulchri
Monicus Silui quid quereris. cunctorum uera laborum
Ipſe tibi cauſa es: Quis te per deuia cogit.
Quis uel inacceſſum tanto ſudore [c] acumen
Montis adire iubet: uel per deſerta uagari:
Muſcoſoſqꝫ ſitu ſcopulos: fonteſqꝫ ſonantes.
Syl. Hei mihi ſolus amor: ſic me uenerata benigne

dea rusticoꝝ ſiue pabuli: mō auctor iurat per deam paſtoralē: ſed allegorice eſt intelligendū de beata uirgine q̄ dei mr̄ dei eſt nr̄a ſpes qa ſicut pales eſt rusticoꝝ ſpes & dea ita uirgo btā ē ſpes pctōꝝ & ſic ē hic uere amor extrahit me a bn̄facere & dicit ita ſit mihi ꝓpitia ſi ueꝝ dico quā teneo multū in deuo/tione. DVLciſſimus &c̄. Subdit & dicit. Ego a pueritia mea eo ꝙ apparuit mihi qdā paſtor dulciſſi/me canēs fui ſecutus eū: & apparuit mihi qdā aliter q ſil̄r canebat: & ego fui ſecutus eū. Per primū pa/ſtor itelligit̄ uirgiliū delectabiliter canentē gigni atteneris annis q alliciebat me tāto ſuo: & appellat

Aſpiciat ſpes noſtra pales. Dulciſſimus olim
Parthenias mihi iam puero cantare ſolebat
Hic ubi benachus uitrea pulcherrimus aluo
Per ſimilem natum fundit ſibi. Venerat ætas
Fortior: audebam nullo duce iam per opacum
Ire nemus: nec luſtra feris habitata timebam
Mutatamqꝫ nouo fingebam carmine uocem.
Mutatemqꝫ nouo frangebam carmina uocem
Aemulus at fame dulcedine tactus inanis
Ecce peregrinis generoſus paſtor ab oris
Neſcio qua de ualle canens: nec murmure nr̄o
Percuſſit flexitqꝫ animum: mox omnia cœpi
Temnere: mox ſolis numeris & carmine paſci
Paulatim creſcebat amor: quid multa? canēdo
Quod prius audieram didici: muſiſqꝫ coactis
Quo mihi parthenias biberet de fonte notaui
Nec minus ē ideo cultus mihi: magnus uterqꝫ
Dign⁹ uterqꝫ coli: pulchra quoqꝫ dign⁹ amica
Hos ego cantantes ſequor: & diuellere memet
Nec ſcio: nec ualeo: mirorqꝫ ꝙ horrida nondū
Silua: nec aerii cœperunt currere montes:
Verum ubi iam uideor collectis uiribus olim
Poſſe aliquid ſoleo de uertice montis ad imas
Ferre gradū ualles: ubi fons mihi ſæpe canenti
Plaudit & arentes reſpondent undiqꝫ cautes.
Vox mea nō ideo eſt grata mihi: carmina q̄q̄
Laudibus interdum tollāt ad ſidera nimphæ:

eum ꝑtenie. i. uiꝝ in uita ꝓbantū: qa uirgili/us fuit uir optimus excepto uicio luxuriæ qd̄ eſt cōis morib⁹ poetaꝝ. Nō ꝑ pueꝝ ꝙ ipa ſcia poetica delectat pueꝝ: iō dicit mihi puero eo ꝙ pueros non delectat ſcia ſed fabulæ: & dicit benacus q eſt lacus apud ciuitatē alpi exoriēs: & eſt ualde pulcher & eſt longitudinis. xxxii. miliare: & eſt ibi briſſia & uerona & in fine ſui ubi icipit declinare efficit̄ ex eo fluuius q uo/cat̄ mintius & labit̄ ꝓpe mātuā: & dicit ꝙ iſte lacus hēt alueū & aquā ad modū criſtalli & ali quādo ille lacus turbat̄ ſed nunq̄ efficit̄ tur/bulentus & effudit filiū ſimilē ſibi. i. fluuiū qui naſcit̄ ex eo: & in iſto lacu capiunt̄ optimi pi ſces. ſ. carpiones. VEnerat ætas &c̄. Dicit ꝙ apꝑuit ſibi alius paſtor. ſ. omerus & dicit ꝙ iā ipſe audebat ire ꝑ opacū nemus. i. ꝑ ſciaꝫ poe ticā & ibat ſecure & nō timebat feras. i. liguas maloꝝ. hoium. i. detētoꝝ. EGO frāgebam uocē carmine. i. incipiebā canere poeticæ: qa cœpi facere carmina ꝑ me & ego inuitatus de/lectatione & captus amore gloriæ cœpi cane/re: & dū ego ſic facerem uenit alius paſtor: ſ. omerus poeta maximus gn̄oſus nā non hūit parē ſaltē inter græcos. Nota ꝙ generoſus eſt ille q non denegat a uirtutibus ſuoꝝ ꝑdeceſ/ſorū ſi nobilis eſt ille q natus eſt de nobili ſtir pe & tamē eſt uilis & triſtis: ſed homerus ē ge neroſus eo ꝙ nō degn̄auit ſed alios ſupauit & iſte eſt de ꝑtibus græciæ & ualde bn̄ cantabat.

SED ego neſcio. i. ignoro un̄ eēt. i. de q̄ con trata & nō ꝙ neſcit̄ unde fuerit ſed credit̄ fuiſ ſe de ſmirna. NEC Murmure nr̄o. Hic oſtē dit ꝙ non erat de lingua latina: & ꝑcuſſit meū aīum iō ego cœpi cōtēnere oīa alia: & ſtatim aīus meus cœpit oblectari in carminib⁹ & cō/ſtantibus ex certo numerō pedū & iſte amor poeticus ſurgebat in me: & illud quod prius theorice ſciuerā cœpi in actum & exercicitiū deducere: & congregatis ſacris ſanctis poeti/cis ego notanter didici & ꝑpendi de quo fonte potauerat Virgilius. ſ. ſed de fonte: & ſcia homeri & iō perpendi qa Virgilius in primis ſex libris ſecutus fuit homeꝝ: q narrauit de ulixe ut facit uirgilius de Aenea & deſcribit īfernū. Nec minus. Dicit auctor. Nō credas ꝑpea ꝙ nō diligā uirgiliū ſicut ho/meꝝ: qa licet iſecutus fuerit nō tn̄ diligo minus: ſed magis et ideo iſecutus ſum utrūqꝫ et uterqꝫ eſt di/gnus pulchra puella et amica. ſ. fama et noīe qa ſicut amatores ſolēt canere ꝑꝑ amicas ita poeta ꝑꝑ fa/mā et gloriā: ideo pricipaliter ſequor iſtos et ſum ita ligatus ab iſtiſqꝫ ego nō poſſum me diuellere et in tm̄ ego fui inſecutus iſtos canēdo ꝙ ego miror quō montes &c̄. SILua. i. uiri & populi ignaui.

MONtes. i. dn̄i et magnates nō cœpunt currere. i. diſcere a me ego cœpi uerare a mōtibus ad plani ties: et aliq̄do ecōuerſo redire. ALLEgorice. Quia aliq̄do cœpi ire auinionē et captare beniuolen tiā a papa et a cardinalibus et nūc reuerti domū et ē itellectus qa cœpi uenire de theorica ad praticā & poſtmodū a pratica ad thoricā. IBI fons. Pōt effectū & dicit ꝙ fons faciebat ſibi gaudiū & applaude bat. i. uiri lr̄ati & nō ſolū fontes ſed ēt ſaxa dura. i. hoīes illr̄ati ydiotæ & ignari laudabāt eū dicit re/ſpondēt eo ꝙ uiri groſſi affirmabāt id qđ dicebāt lr̄ati qa ipſi ab ipſiſmet neſciūt laudare ſed ſciūt di/cere qđ ab aliis audiūt. Vox magna. Remouet obiectionē quæ fieri poſſet ſibi & dicit: poſſet aliqs dicere ſibimet auctori ꝙ ipſe tūc exaltabat̄ cū ab oibus laudabat̄. & dicit ꝙ hoc non eſt uerū. Nā q̄uis

Dū memini qd nr̄ agat: qd ue aduena paſtor
Vror & in montes flammata mente reuertor
Sic eo: ſic redeo: nitar ſi forte camenæ
Dulce aliqd dictare uelint: qđ collibus altis
Et mihi cōplaceat qđ lucidus approbet ether
Nō rauce leue murmur aq. neo cura nec ardō
Deſuerint: ſi fata uiā. & mens tarda negarit:
Stat germane mori: nr̄oꝝ hæc ſūma laborū.
Mo. O ſi forte queas duꝝ tranſcendere limen:
Quid refugis? turpeſqꝫ caſas & tua paueſcis
Ocia qd frontē obducis? nemo antra coactus
Noſtra petit: plures redeūt a limine fruſtra.
Syl. Non pauor hic animi fuerat: ſi forſan aures
Dulcibus aſſuetas inamena ſilentia tangunt
Miraris: natura quidem fit longior uſus.
Mo. O iterū breue ſi mecum traducere tempus
Contingat ſileatqꝫ fragor rerūque tumultus
Dulcius hic quanto media ſub nocte uidebis
Pſallere paſtorem: reliquorū obliuia ſenſim
Ingeret ille tibi: non carmen inane negabis
Quod mō ſollicitat: qd te ſuſpendit hiantē?
Syl. Quis qſo? aut quonā gemitꝰ ſub ſider paſtor
Hoc queat? audiui paſtorum carmina mille:
Mille modo: quenꝙ̄ noſtris æquare caueto.
Mo. Audiſti quo monte duo fons unicus ædit
Flumina? ſiue ubinā geminis ex fontibus unū
Flumen aquas ſacrūque caput cū noie ſumit?
Syl. Audiui ut quondam puer hiſpidus ille nitētis
Lauit apollineos ad ripam gurgitis artus.
Fœlices nymphæ quæ corpus tangere tanti
Promeruere dei: fluuius ſi uera loquuntur
Per cinerum campos ultricibus incidit undis
Hunc igitur dulci mulcentem ſidera cantu
Mo. Illa tulit tellus: licet experiare: iuuabit:
Syl. O ego noui hominē: ciues & mœnia paruæ

oēs laudarēt me ego non tñ gloriabar. DVM memini. Dicit ꝙ ipſe ueniebat nūc de mōte: ꝙ dicit ego deſcēdebā de theorica ad praticā & ecōuerſo & conor facere aliqd qđ placeat magnatibus & mihi & conor facere aliqd qđ uiris lucidis & famoſis placeat. dicit auctor ꝙ ñ deficit ſibi murmur aque. i. fauor ydiotaꝝ nec ſollicitudo nec bona affectio diſcedēt. SI fata. Cōcludit & dicit qcqd ſit: ego intēdo uiuere & mori & iſta eſt ſūma moꝝ & reqes laboꝝ in iſta ſcia qa poſſet ille dicere forte iſta talia nō potis facere. O ſi forte. Hic auctor cōtinuato ordie ad ꝓcedētia Monicus rñdet & iuitat eū ad huius humanæ gloriæ cōtēptū quā ſiluius qrit & dicit o Sylui ſi tu potes iſtud itrare clauſtꝝ ꝙ̄ bonū eēt tibi hoc ē ſi potes facere itaq efficiar monacus ꝙ̄ bonū eēt tibi. Quid ref. i. cur refugis eo ꝙ ſyluio diſplicebat. Hoc cur tieſcis o ſylue iſtas ꝑuas celas & ſecura ocia: qa nr̄a uita ē brā licet nō ſtemus i paupe tecto: tñ nos ſimus ſecuri & cur cōtradicis frōtē nō oportet tiere qa nullus cōpellet te ſi non uoles itrare qa coacta non ſūt grata deo: ſed tibi dico cōtrariū qa non ſolū cōpellit aliqs ad itrādū nr̄am regulā: ſed multi repellunt qa uellēt itrare: iō non credas ꝙ ego te uellim cōpellere. Non pauor ē. &c. Iſta ē alia collocutio iter iſtos & primo Sylius ad obiecta ſibi p Monicū q obiecerat ſibi timorē: reſpondet & dicit o monice nō timeo & non ex ai uilitate timeo: ꝙ non itrē qa non timeo ꝑſentiam urā: & hoc dicit qa ipſe ſp faciebat penitētiā ſed ſi forte non delectabilia uerſant aures meas non mireris ſi ſcis qd detinet me ad itrandū iſta ſilētia urā detinēt qa non poſſū ſtare tantū ſic uos ſtatis qn nō loqrer aſſignat cām & dicit ꝙ uſus fit longior: ná qa uſus ſiue conſuetudo eſt alterans nr̄am uel ē altera natura qa ego ſū iſtis ſtudiis poeticis & non poſſem ſtare qn loqrer O Iteꝝ &c. Hic rñdet Monicus & dicit o Sylui ſi tu potes ſtare aliqtulū i iſta mea cella tu aſſueſceres ita ꝙ conſentires meis dictis ego ꝓmitto tibi ꝙ ſi itrabis iſtā meā cellā tu uidebis unū paſtorē q canit dulcius ꝙ̄ tui paſtores Dauid paſtor & poeta quia appellari poteſt poeta xp̄ianoꝝ qa ſcripſit pſalmos ſtilo metrico: tñ p trāſlationē non potuit ſuari ille ſtilus metricus dicit pſallere. i. canere & dicit media nocte & dicit monicus tu ꝓpēdes ꝙ paulati tu obliuiſceris ſtudiis poeticis & ſtudebis in pſalmis & non negabis pſalmos eē pulchriores ꝙ̄ ſtudiū poeticū qd detinet te ad famā: & ad gloriā uanarū. Quis qſo. Iſte ē tertius dialogus huius eglogæ & rñdet ſiluius & dicit. Dic mihi rogo te qs ē ille paſtor q poſſit facere qđ tu dicis: ego uidi mille poetas q ꝑualēt homero uel uirgilio ideo caueo eqre tuos poetas meis poetis. AVdiſti. Hic rñdet Monicus & dicit. O Syluius audiſti tu quo monte naſcunt duo flumia & deinde dicit Monicus audiuiſti quō ex duobus fontibus naſcit unū flumē. ſ. Iordanus ſcis tu quō unū flumē ſūmit aquā ex duobus fontibus. AVdiui. Iſta ē alia collocutio in ꝙ rñdet Syluius & dicit. O monice uere ego audiui ꝙ oſi Ioānes baptiſta baptizauit xp̄m in illo fluuio Ior. et ſyluius uocat Ioānē puerū qa oī labe fuit purus et macula. appellat hyſpidū qa i. vii. ānis iuiti deſtū et fecit pniam et nō dū dic. Artus apollieos. Quia Ioānes lauauit mēbra xp̄i filii dei ſapiētis ad fluuii Ior. ripā. O felices dico illas aqs q meruerēt tāgere illa pcioſiſſima xp̄i mēbra. ille Ior. labe i mare ſodomorū et iō dic ē fluuius labēs p regionē pētapoli ubi fuert. v. ciuitates q cōbuſtæ fuerūt. ſ. Sodoma. Amordo. Gōmoro. Soboi et Segon. mōiſte ciuitates fuerūt uſtæ et fulmiatæ. pp maxia pctā uñ iſte fluuius cadit i aqs iudicatrices. Illa etc. Modo

reſpondet monicus & dicit. O ſylui tu dicis ueꝝ uere illa terra tulit Dauid. ego licitũ ẽ ꝙ tu ſũmas ex
perientiã & ualde delectabũt te iſti pſalmi. SAEpe &c̃. Hic reſpõdet Syluius & dicit. Ego qñ cogno
ui hoiem. ſ. Dauid qa ipſe ſæpe facit mẽtionẽ de ieruſalẽ & de ciuibus puæ Ieroſolimæ. ſ. ieruſalẽ puã
reſpectu romæ et troiæ & babiloniæ alio mõ puæ. IEruſalẽ. i. ieruſalẽ terreſtris ad dr̃am ieruſalẽ ce
leſtis q̃ eſt eccleſia huius mũdi militãs: uel põt capi ieruſalẽ ꝑ cœleſti pr̃ia: & ipſe Dauid nõ mutat uer
ſum ſp hẽt lachrymas in ſuis pſalmis & ſp plorat rauco pectore. hoc ẽ qa eius cãtus ẽ ualde diſplicibi
lis prima uice ſp de planctu tractat: ſed iſti mei
poetæ ſp tractãt de Roma ſicut Virgiliꝰ de tro
ia & ſicut homerus ſp cecinit de troia q fuit re
gio in Aſia minori. Ilion fuit ciuitas nõ domꝰ
regalis: & iſti mei poetæ canũt ꝓlia regũ & me
tricæ deſcribũt qd facit dolor. qd amor poſſit.
Nã ut ait Virgilius i buccolica. Oĩa uici amor:
& nos credamus amori & qd poſſit in pectꝰ ire
ſicut faciũt multi q præ ira occidũt filios: & qd
regat uẽtos qa iſti poetæ deſcribunt tẽpeſtates
uẽtoꝝ ſicut facit Virgilius & qs ſpũs regat aſtra
& qs motor regat ipos cœlos & qs angelus &c̃.
Silr̃ iſti poetæ canũt ſub uaria figura & repñtãt
mihi tres fr̃es. ſ. Iouẽ. Neptunũ & Plutonẽ q re
gũt totũ mũdũ q acqſiuerũt regna tripla. ſ. cœ
lũ mare & iſernũ. Et deſcribit Iouẽ ſedẽtẽ tenẽ
tẽ ſeptrũ & eẽ deũ aſtroꝝ & deũ deoꝝ q hẽt face
re reges & q fuit rex cretẽſis et expulit patrẽ de
regno. Et deſcribũt eũ facie ſerena. nã ille pla
neta q ẽ Iupiter hẽt faciẽ argẽteã. Et deĩde Ne
ptunũ tenentẽ ſeptrũ ſuũ tridẽtiſeꝝ pp triplicẽ
ꝓprietatẽ quã hẽt elemẽtũ aquæ q̃ ẽ nabilis la
bilis et potabilis: tẽpatorẽ maris et ceruleũ co
mas. i. hñtẽ aqs uirides. Et repñtãt fuſcũ mino
rẽ. i. plutonẽ ipm q repñtat ipſam terrã qa ẽ de
us iſerni fuſci et obſcuri et cõiugẽ ipſius. i. ꝓſer
pinã ſtare ꝓpe plutonẽ q̃ eſt obſcura et truculẽ

Sæpe hieroſolymæ memorat: nec uertit̃ inde
Sp hẽt lachrymas: & pectore raucꝰ anhelat.
Hi romã troiãq; canũt: & prælia regum:
Quid dolor & qd poſſit amor: qd ue ĩpetꝰ ire:
Qui fluctus uentoſq; regat: qui ſpiritus aſtra:
Nec non & triplicis ſortitos numina regni
Expingũt: totidẽ uaria ſed imagine fratres
Septiferum ſummum iouem facieq; ſerena:
Inde tridentiferũ moderatoremq; profundi
Ceruliũq; comas: medium fuſcũque minorẽ
Torua latus ſeruat coniunx: aterque paludis
Nauita tartareæ piceas redit itque ꝑ undas:
Tergeminuſque canis latrat tum dura ſeueris
Penſa trahunt manibus fixa ſub lege ſorores
Quin etiam ſtygias æterna nocte tenebras
Anguicomaſque ſimul furias tẽplũque forũq;
Tũ ſiluas & rura canũt atque arma uiroſque
Hic unũ canit ore deum quẽ turba deorum Mo.

ta. Et canũt quõ ẽ nauta in iſernũ. ſ. Charõ q legit aĩas in ſua manu. ꝑ Charõ ĩtelligitur concupiſcẽtia
ꝯpis et ꝑ id tp̃s oẽs portamur q̃ ducit cũ delectatiõe ſua ad ĩfernũ et iſte nauta. ſ. charõ uadit et reuertit̃
ꝑ undas tenaces et uiſcoſas qa iſta delectabilia ſũt uiſcus q tenet nos. Et iſti poetæ canũt etc̃. Ianitor. ſ.
Cerberus figurãs ignẽ uitiũ gulæ ſignat qa alq ſũt guloſi i capacitate: aliq in q̃litate qa nõ curãt niſi ſa
pidũ et bonũ. aliq hñt utrũq; et ibi põe deſcribũt tres ſorores ĩ iferno ſtãtes: ſ. Cloto. ſ. euocatio de nõ
eẽ ad eẽ. Lacheſis. ſ. ſors qa ſub fortuna uiddent̃ laborare. Antropos. ſ. mors ſine cõuerſione qa inde
nõ põt fieri regreſſus: q̃ ſorores hñt trahere dura fila et h̃ ſub lege ĩeuitabili. qa Cloto fert colũ. Lache
ſis filat. Antropos occat. ſ. rũpit fila. Et deſcribũt pœnæ ſtigias tenebras. i. triſtitias ĩferni et canũt tres
furias. ſ. Alecto Tiſiphone et megera. Alecto ĩterꝑtat̃ praua cogitatio aĩ in pauſabilis. Tyſiphõe pra
ua locutio. uñ tyſiphõe ẽ uox ſuppoſita uel uocis ſupõtio qa lĩgua ẽ miſtra cordis et mẽtis. Megera dr̃
a megon grece qd ẽ praua opato. uñ megon. i. lõgũ et ris opa q̃ſi longa opatio. Et iſte tres ſorores ha
bẽt capillos anguineos et ſpẽtinos. Et canũt põe diuina et hũana. et canũt ſiluas ſicut bucia et rura. ſi
cut Georgica. ET arma uiroſq;. ſicut li. æneidos. ET totũ altilõis. i. et ut breuit̃ cõcludã ipſi canũt
oĩa q̃ ſunt in mũdo cũ uerſibus ſonãtibus alte ſicut tragœdiæ. HIC unũ canit. Hic Monicus breui
loqo pari ꝑcurrit q̃ canit ſiue dicit ſuus paſtor. ſ. Dauid ipm attollẽs ꝑ cæteris paſtoribus ptes ꝑ ſe pa
tebũt dicit monicus. O ſilui tu tm̃ paſtores laudas tuo ſed ego dicã tibi idẽ de meo paſtore dauid qui ẽ
melior tuis poetis: et dicit ſic. hic paſtor canit oĩpotentẽ dominum quẽ oium deoꝝ turba tremit. tui
canũt ꝓlia et alia uana dcã ergo meus paſtor ꝓualet oĩbus: qa in aduẽtu dñi nr̃i ieſu xp̃i oĩa ydola et ſi
mulacra ſũt defracta et oẽs alii dei ꝑdidert̃ oracula et q deus ſolus tẽpat cœlũ ſuo nuptu et dr̃ cœlũ al
teꝝ ab alo alis qa oĩa nutrit et gubernat et q deus unus librat æthera liqdũ. i. aere puꝝ ſuſpẽdit notãt
dicit ſuſpẽdit qa terra ſtat i medio ꝑicula. et ita aer uoluit̃ circa eã et q deus ſpgit et pluit ſr̃ nos et mit
tit rorẽ ſup nos et q ſpgit niues gelidas et glacies et q deus elicit niues ymbres et pluuias optatas her
bis ſitientibus. et ab herbis exigẽtibus ipſas pluuius ex nube ſalubri qa pluuia ros et nix generat ex
una mã ſed diuerſimode nã ſolis radiis ſuis attrahit uapores ſuos ex terra. aq̃ et calore ſuo eleuat ip
ſos ſup uſum ad regionẽ aeris in quo cũ uapor non poſſit amplius elleuari: tũc aer ĩprimit ipm uapo
rẽ et tũc fit pluuia et ſi hoc fit ĩ æſtate ſilr̃ et hyeme uapores cõgelant̃ et tũc fiũt niues. Nota ꝙ aer diui
ſus eſt in tres ptes. ſ. in ptẽ inferiorẽ q̃ eſt circa nos et iſta eſt calida pp refractionẽ ſola eſt ſcd̃a pp aeris
appellatur media ẽ gelida qa ſol nõ põt ipſam calefacere: tps alia aeris ẽ ſupior et ẽ calida pp ignẽ qui
attigit ipm hic in medio aeris fit pluuia et nix et alia aſpera et q deus tonat et quatit aerem trementẽ.

Rapidis

RAPidis fluminibus. Nota ꝙ prius eſt tonare q̄ fulminare et illa duo ſunt ſimul et eodē tpe fiūt: ſed tonitruū p̄cedit ipm̄ fulmē q̄uis nobis uideat̄ contrariū & hoc eſt pp aures & uſum oculoꝝ quia oculi ſunt aptiores ad pſpiciendū ipſam fulminationē q̄ aures ſint acte ad audiēdū tonitruū. & qui deus dedit tempora ſideribus: quia ſidera ſunt quæ faciunt tempus nobis. ſicut ſol facit nobis annum. unde quando ſol eſt ſteterit in quolibet. xii. ſignorum fecerit annum ſimiliter facit noctem quando deſcēdit ad aliud heſperiū. & qui dedit tempora ſyderibus: quia dedit principia tēporum & qui dedit ſua ſeiná terris. ſ. ꝙ terra pariat herbas & herba ſemen & ſic ſucceſſiue & homo ita generet hominem & qui facit aquam labilem & terram ſtabilem: & iubet mōtes æthereos ſtabiles ſtare uel fore & qui fecit hominem qui conſtat ex anima & corpore quibus ſcilicet corpori & animæ addidit artes innumeras quia dedit artes liberales & merchantias & ipſe deus accumulans duplex munus ſcilicet corporis & animæ ideſt duplex bonum ſcilicet artem liberalem & mechanicam & qui dedit ipſi corpori & animæ mortem & uitam: quia generatio unius corruptio eſt alterius & econtra & ipſe deus docuit uiam qua poſſit homo ſup aſtra ferri in cœlum: & ipſe deus amonet quotidie & infinitæ & dicit auctor. FEſſos quaſi dicat ꝙ non poteſt perueniri nec medietate labore uirtutis. Dicit Monicus ille dauid paſtor meus cantet hunc dn̄i. & ideo noli uocare ipſum raucum: quia non eſt rauca eius uox ſed eſt ſolida & integra et pone trans animos non apparente dulcedine: quia licet non uideatur tamen dulce eſt intus & dicit Monicus reſpondeo dictis Syluii ꝙ iſte deus meus merito Dauid honoratur in patriis annis ideſt apud hebreos. primo & deinde iſte paſtor peruenit ad paſcua noſtra. i. nos ultimos & iſte meus paſtor habet nomē ſonās ubiq̧ terraꝝ quia oīa rura q̄ padus tibris et arnus et renus et mare occeanū oīa ſunt repleta paſtore meo p padū intellige lombardiā et nobilē galliam: p renū intellige alemaniā. Nā diuidit alemaniam ab alemania quia renus erat murus iperii romāi per tibrim et arnū intellige tuſciam: rodanus

Victa tremit: cœlum nutu qui temperat almū:
Ethera qui librat liquidum: qui roris aceruos
Quiq̧ niues ſpargit gelidas: & nube ſalubri
Elicit optatos herbis ſitientibus imbres:
Qui tonat: & trepidū rapidis q̄tit aera flāmis:
Tempora ſiderib⁹ qui dat: ſua ſemina terris:
Qui pelagus fluitare iubet: conſiſtere montes:
Qui corpus menteq̧ dedit: q̄bus addidit artes
Innumeras: geminū cumulās ab origie mun⁹
Qui uitæ mortiſq̧ uices: quæq̧ optima feſſos
Fert ſup aſtra: uiam docuit: repetitq̧ monēdo:
Hunc meus ille canit: neu raucū dixeris oro.
Vox ſolida eſt penetrāſq̧ aīos dulcore latenti.
Iure igitur patriis primum celebratus in aruis
Attigit & ueſtros ſaltus: lateque ſonorum
Nomē hēt: q̄ rura padus: q̄ thybris. & arnus:
Quæ rhen⁹ rhodanuſq̧ ſecāt: q̄q̧ abluit equor
Omnia iam reſonant paſtoris carmine noſtri.
Syl. Experiar ſi fata uolent: nunc ire neceſſe eſt.
Mo: Quo p̄cor: at qs te ſtimulus: q̄ cura perurget:
Syl. Vrget amor muſæ: qm̄ modo littore in aphro
Sidereum iuuenem gemitūque ex ſtirpe deoꝝ
Fama refert magnis implentem paſcua factis.

enim fluuius galiæ et omnia rura quæ occeanus abluit ſcilicet Anglia q̄q̄ dicat ꝙ ubiq̧ reſonat. EXperiar Hic eſt alius dialogus et reſpondet Syluius et dicit ſi deus promiſerit ego nolo experiri: ſed non poſſum nunc quia habeo alia agere et neceſſe eſt me abire ate. QVID præcor. Hic reſpondet monicus et dicit: quæ cā et q̄ cura eſt: q̄ remouet te ab iſto p̄poſito. VRge etc. Hic Syluius aſſignās ſui receſſus cām dicit ego ſumpſi materiā unā p̄ſcribēdā de uno iuuene p̄clariſſimo qui fecit geſta memoranda alte et iſta eſt materia africæ. qui eſt liber de Scipione africano modo dicit ſyluius ꝙ amor muſæ urget me ad ſcribendū de uno iuuene filioꝝ deoꝝ nato in flumine africano. Vnde nota ꝙ hānibal fuit dux cartaginis et iſte miſſus appetitione cartaginis trāſiuit in hiſpaniā p mare et bretonia ſubiugauit qua ſubiugata trāſiuit p galiā mediā i Italiā et iſte ſtetit ibi p. xvi. ānos et nūq̄ receſſit: ueniens ad p̄liandū cum romanis dedit eis tres conflictus. Primū apud placenciā et ibi remanſit in cāpo. x. milia romanorū. Poſtmodū hānibal tranſiuit alpes ſuper placentiam et tranſiuit in tuſciam et dum eſſet inter fœſulas et aretium arnus flumen et inundauit et omnes agros ſubiiruit et tāta fuit hic pluuia ꝙ uiſum fuit diluuium: tunc hannibal recepit maximū dānum de ſotiis amiſſis et ibi perdidit unum oculum: deinde ceſſata pluuia tranſiuit iuxta lacum peruſium: et ibi dedit maximā ſtragem romanis. deinde tranſiuit in Apuliam et ibi inter uenuſium et canuſium iuxta uicum qui uocatur cāne dedit iterum romanis magnus conflictum ubi mortui ſunt xl. mi. romanoꝝ. hoc uiſo a Hannibale ſtante in Italia Scipio qui erat iuuenis. xxiii. annorum electus eſt ad eūdum in Hiſpaniam in qua pater ipſius Scipionis et patruus Scipio fuerant interfecti. unde romani neſciebant quem mitterent. ſed ille ſcipio ſurrexit et dixit ſe uelle ire. et habita ibi uictoria de carteginenſibus tranſiuit in africā et talia ipſis inferebat qualia ipſe Romanis inferebat Hannibal propter quod Hannibali miſerunt carthagineſes ut ire deberet et adiutū carthaginē tunc ipſe reuerſus fuit et noluit loq cū ſcipione uolēs

ſacere pacẽ ſcipio aũt noluit. Itaqꝫ cõmiſſum eſt aſperũ bellũ in quo tandẽ uictus eſt hãnibal & fugis carthaginẽ dicẽs & conſulẽs ꝙ romãos rogarẽt ut facerẽt pacẽ cũ bellũ duraſſet.xviii.ãnis & ipſe uictus eẽt bello nõ ſolũ ꝑlio. Quare affricãi miſerũt legatos ad ſenatũ & ſenatus remiſit iꝑos Scipiõi. Itaqꝫ facta ẽ pax cũ qbuſdã legibus ĩ ꝑrogatiuã romanoꝝ hoc notato dicit ſyluius ꝙ muſa cogit iꝑm ad ſcribẽdũ de Scipione q liberauit Italiã q fuit de fãilia cornelioꝝ q fuit ſidereus & clarus ꝑꝑ magnanimitatis uirtutẽ & fuit de ſtirpe deoꝝ ꝑꝑ mirabilẽ eius uirtutẽ creditus eſt filius deoꝝ: & q Scipio iplebat paſcua & loca ĩ littore affricão magnis factis. TE Poliphemæ. Hic ĩ ꝑte illa dirigit ſermonẽ ad Hãnibalẽ & uocat iꝑm poliphœmũ. qa poliphœmus fuit gigas monoculus q oĩa deuorabat quẽ Vlixes uolẽs occidere traxit ei oculũ: & iõ dicit o hãnibal tu uictus fuiſti a ſcipione & uocat eũ monoculũ qa non hẽbat niſi unũ oculũ ut dictum ẽ ſupius nec fuit mortuus ſed uictus a ſcipione iõ dicit expuliſſe leones de ſuis antris qa ĩ affrica regiõe ſua abũdãt leones & ipſe ſcipio non ſolũ uicit africanos ſed ẽt alios duces ſicut Haſdrubalẽ & regẽ ſifacẽ q fuit ductus captiuus romã ſi͞r Haſdrubal quos ſcipio pepulit de contratis iꝑoꝝ & ille puere. ſ. ſcipio dr̃ icẽdiſſe luſtra. i. cauernas ſuppoſitis flãmis qa ſcipio dr̃ combuxiſſe contratas cartaginẽſiũ; qa diu romãi dederũt legẽ cartaginẽſibus ſcipio uoluit oẽs nauis cõburri q̃s illi pauerãt ad bellũ faciẽdũ: uel ꝙ ſcipio incẽdit cãpũ haſdrubalis regis & cãpũ ſifacis & hoc de nocte fecit. unde oĩa concuſſit & ꝑ h̄ pñt intelligi luſtra & rura africana: qa ſcipio oĩa cõburrebat. mõ dñe italice. i. iuuenes & puele romanæ & pueri & ſenes ſimul cõmoti ad admirationem illius uirtutis. ſ. ſcipionis africani: laudãt iꝑm & faciũt feſtũ de eius uictoria & dicit Syluius. Nullus ſcripſit metrice de iſto iuuene: ideo ego uolo ſcribere de eius fama longo carmine uſqꝫ ĩ hodiernã diẽ: dicit & ſua uirtus petit hoc: ideo ego pauitãs cœpi ſcriberc & tẽptabo ĩgeniũ: & fortaſſe bene dicã. Iſte ſcipio fuit dignus hr̃e meliorẽ poetã me ſicut fuit Orpheus q oĩa ſuo placabat cãtu & non ego debui ſcribere de eo tenui ſtilo meo illũ ꝓmerẽtẽ orpheũ. poſtmodũ monicus ait uadas ſoſpes & reuertaris ad materiã conſuetã & aduertas caſus q poſſunt occurrere & iſtius deſcriptionis & illa loquit̃ monicus ad Siluiũ.

Te polyphemæ tuis iam cõſtrauiſſe ſub antris
Dicitur: & libycos ſyluis pepuliſſe leones:
Luſtraqꝫ ſubmiſſis audax incendere flãmis.
Hunc ſimul italideſqꝫ nurus: puerıqꝫ ſeneſqꝫ
Attoniti aduerſo certatim a littore laudant:
Carmĩe fama ſacro caret hactenꝰ: & ſua uirtꝰ
Præmia depoſcit: pauitans ego carmina cœpi
Texere: temptabo ingenium: uox forte ſequet̃
Orphea: ꝓmeritũ medulabor arũdine parua
I ſoſpes: uarioſqꝫ uiæ circũſpice caſus. Mo.

Explicit pria egloga: q̃ parthenias ĩtitulat̃.

Incipit ſecũda egloga: cui titulus eſt Argus.

Collocutores: ideus: phytias & ſyluius

Vreꝰ occaſum iã ſol ſpectabat: equoſqꝫ yde9
a Pronũ iter urgebat: facili trãſmitter̃ curſu
Nec nemoꝝ tantã ꝑ ſæcula multa qetẽ
Viderat ulla dies: paſſim ſaturata iacebant
Armenta: & lenis paſtores ſomnus habebat:

¶ Eglogæ ſecundæ Titulus eſt Argus: collocutores ydeus: Phytias & Syluius.

VREVS Occaſum &c̃. Hic ẽ notandũ ꝙ qcũqꝫ hẽt ſcribere carmẽ buccolicũ notare debet
a ꝙ q̄libet egloga ſit diuerſa. Mõ hic uult laudare realẽ prudẽtiã & ſeruat hũc ordinẽ. Nã primo introducit quẽdã paſtorẽ q morte alterius paſtoris deplorat ſcd̃o iſte paſtor ĩtroducit duos alios paſtores ad plorãdũ de illo iã mortuo: & iſte paſtor denoĩat̃ ydeus: & ꝑ hũc intellige Iohãnem barilẽ q fuit milex neapolitanus & fuit nutritus in curia regali: ydeo auctor uocat ydeum quia ſicut Iuppiter fuit nutritus in yda ſylua ita iſte in curia regis Roberti. & fuit milex probus ideo auctor introducit ipſum plorantẽ regis Roberti mortẽ & ſeruat hunc ordinẽ quia primo tãgit bona quæ erãt ipſo uiuente. ſecundo mala quæ ſuperuenerũt ipſo mortuo. Et primo auctor dicit ſic ꝙ ſol aureus. i. ſplẽdidus ad modũ auri iam ſpectabat occaſum: q. d. fiebat nox quia adueſpereſcebat dies. Alegoricæ ſol. i. rex Robertus qui eminenter excellebat alios reges propterea ſol eſt qui facit excellentes doctores & ſcientificos naſcentes. ſ. ſub dominio ſuo. et rex Robertus fuit omniũ ſciẽtiarum peritiſſimus idcirco dicit̃ ſol. quia ſapiẽtiſſimus quantũ ad eloquentiã et ſapientiã mõ iam erat in occaſu. Et ſol pellebat equos facili curſu. Et ſol fingit habere quattuor equos ꝓpter quattuor anni tẽpora. ſ. eſtatẽ hyemẽ uer et autũnũ: uel ꝓpter quattuor partes mundi quas luſtrat: uel ꝓpter quattuor ꝓprietates quas habet omni die: quia in mane rubet: in tertiis ſplendet in nonis ardet in ueſpis tepet: modo ipſos uerberabat ut ipſi uenirent citi ad noctem et hoc ꝓpter pronum iter: et ita eſt intelligendum de rege Roberto cui modicum reſtabat de ſua uita: et qui habebat ætates quattuor ſcilicet pueritiam adoleſcentiam uirilitatem et ſenectutem. ipſe conabatur trãſmittere iſtas ætates facili curſu quia ad modo erat ſenex dicit. ergo ille Iohannes quod nunquam fuerat tanta quies per multos annos. quanta erat in uita regis Rob. de ſæculum debet intelligi tempus centum annoꝝ neorũ. i. regnoꝝ et ciuitatũ quia ſicut ĩ ſilua ſunt diuerſæ arbores: ita in ciuitatibus ſunt diuerſi ciues. PASſim &c. Hic ꝓbat ꝑ effectũ et dicit ꝙ armẽta. i. populi ſaciati iacebãt ubiqꝫ: qa uiuẽte iſto. R. oẽs ppl̄i erãt

pingues et

pingues & diuites & h̄ in omni regno & ciuitate ſua: & nō ſolū populi ſed paſtores & duces quia nō opportebat ipſos ꝑliari ipſi ſtabant in quiete & requie & pars iſtoꝝ nectabat baculos rotundos hoc ē iſti faciebant rotundas ad aſtiludendū ſiue ad aſtiludiū & etiam ad bellum ſed fuiſſet neceſſe & aliqui iſtoꝝ nectebant comas & ordinabāt coronas de floribus & aliqui de herbis & iſti erant poetæ laureati & coronati ſicut fuit ipſe Petrarcha & h̄ poetando & poeticœ deſcribendo: aliqui alii in iſto octio ordinabant leues pœnas per iſtos ītellige oratores qui dabant ſe dictamini. Vnde dictator qui ſcribit

Pars teretes baculos: ꝑs nectere ſerta canēdo
Frondea: pars agiles calamos: tūc fuſca nitētē
Obduxit phœbum nubes: præcepſq; repente
Ante expectatum nox affuit: horruit æther
Grandine terribili: certatim uentus & imber
Sæuire: & fractis deſcendere fulmina nimbis:
Altior æthereo pœnitus conuulſa fragore
Corruit: & colles concuſſit & arua cupreſſus:
Solis amor quondam: ſolis pia cura ſepulti:
Nec tamen eualuit fatalem auertere luctum
Solis amor: uicitq; pium ſors dura fauorem:
Præſcius heu nimium uates tu phœbe fuiſti:
Dū ſibi: dūq; aliis erit hæc lachrymabilis arbor
Dixiſti. ingenti ſtrepitu tremefacta ruinæ
Paſtorum mox turba fugit: quæcūq; ſub illa
Per longum ſecura diem conſederat umbra:
Pars repetit montes: tuguri pars limina fidi
Pars ſpecubus: terræq; caput ſubmittit hianti.
Syluius & phytias ſcopulum fortaſſis eūdem
Præcipiti petiere gradu: geminiſque cauernis
Occuluere animas ſtrepiti nec pauca gemētes
Poſt ubi laxatis tempeſtas fracta parumper
Nubibus: & cœli ſiluerunt murmura feſſi
Incipit illachrymans phytias: o iuppiter alme
Si ſcelus hoc noſtrum meruit: ſi ruſtica ſordet
Paſtorum pietas: miſeris ignoſce præcamur:
Innocui miſerere gregis: meliorque capellas
Collige diſperſas: teneris ſignata labellis
Vbera te moueant: niſi forte obliuia lactis
Illius aſtrigere nectar tibi ſugerit aulæ.

in proſa non tantum laborat quantū qui ſcribit metaphiſice. SEquitur &c. Hic in ꝑte iſta ponit mortē. R. Rob. & dicit ꝙ tūc nubes fuſca .i. atra mors occidit ipm. R. & præcipitata ante tp̄s mors ꝑſens fuit. qa adhuc rex poterat magis ſuperuiuere. HOrruit æther .i. aer riguit & terribili grandine. Et certatim .i. operoſæ uentus & aqua ſeuiebāt īſimul poſt mortem dicti regis qa mali hoīes cœperunt uti uiribus & fulmina .i. ſcelerata mala deſcendebāt fractis nimbis. Altior &c. Hic deſcribit unū ſpāle malum qđ euenit poſt mortē ipſius regis & dicit ꝙ inter alia magna mala arbor melior fulmīata fuit. q̄ fuit cupreſſus alta. Vnde nō ꝙ ꝑ iſtā arborē debemus ītelligere regem Andreā qui erat maritus reginæ: mō iſte fuit occiſus rumore ppl̄i & pp ipſius mortē deſtructi ſunt magnates & illa cuꝑſſus .i. rex iſte Andreas erat dilecta. OLimpo .i. a Roberto rege & ille Andrea erat pia cura ipſius Roberti mō ipſa pia dilectio ad ipm Andreā nihil ſibi profuit qn ſuffocaret̄: & fortūa uicit fortunā regis Roberti. Perſonis. Hic ydeus dirrigit ſermonē ad ſolē & nota enī ꝙ cypariſus fuit dilectus a phœbo: ita ꝙ cōuerſus fuit in arborem de cuius lignis cōburebant̄ corpora. ita cōſtituit ſol ꝙ ille puer eſſet unde arbor ē illa odorifera q̄ pellit fœtorē corpoꝝ & hēt hanc naturā ꝙ ſi incidit̄ nūq̄ renaſcit̄ ſicut hō mortuus nunq̄ efficit̄ uiuus. h̄ notato dicit ydeus o phœbe tu fuiſti uas dei & ꝓpħa ꝑnūcius dū tu dixiſti ꝙ h̄ arbor adhibebat̄ ſemp funerib⁹ mortuoꝝ & iſte phœb⁹ fuit iſte Andreas mō mortuo iſto rege Andrea oēs paſtores pauefacti fragore ruinæ .i. morte illius fugierunt qui paſtores uix erant ſecuri & nūc oēs fuerūt expulſi & pars iſtoꝝ paſtoꝝ fugiebat ad loca & caſtra fortia. ſ. illi magnates & ꝑs alia repetit limina .i. ꝓprios lares eoꝝ. Vn̄ tuguriū ē domus palcaꝝ qa ipſi fugiebāt illuc: alii uero fugiebāt in exiliū: alii abſcōderūt ſe in ſpelūcis & locis ſolitariis. SILuius. Iſta eſt ſcđa ꝑs in qua iſte ydeus paſtor introducit alios duos paſtores magnos ad deplorandū. R. Robertū unus quoꝝ fuit ſyluius .i. Petrarcha alter fuit barbat⁹ qui fuit optimus poeta nō tu cenatus ē q ambo erāt fideles ualde ſicut fuit phitias q poſuit uitā pro dāmone. mō dicit iſte ydeus. ſ. Iohs. b. ꝙ iſti duo paſtores dicti confugierūt ad mōtē appeninū eo ꝙ ex una ꝑte uēit unus. & ex altera alter & hii ſunt conq̄ſti ſit̄ de morte regis. R. & occultauerūt aīos ī cauernis .i. ī terris ſuis trepidātes & plorātes & poſtq̄ aliq̄lit̄ ceſſauit tēpeſtas ille phytias .i. barbatus poſtq̄ ceſſauerūt tonitrua lachrymās īcepit loq & dixit o ſcē deus alēs oīa ſi pctā nr̄a meruerūt h̄: qđ meruerūt ciuitates & paupes hoīes ſi nō fecim⁹ nos paſtores qđ decuit: qđ meruit rex robertus. ſed tu deus collige paupes hoīes uagātes pp iſta mala & prio phytias deꝓcat̄ ipm admiratiue & dicit. O IVppiter tu bn̄ debes recolliger̄ capellas qa tu olī fuiſti lactatus a capra h̄ q̄tū ad lr̄am. ſ3 allegorice ſic. o deus tu debes miſeri hūana gn̄i qa uoluiſti ſūmer̄ carnē hūanā ex una uirgīe niſi forte btitudo celeſtis detīeat te ꝙ nō uidearis curare de malis miſeroꝝ & h̄ ē qđ dicit. NIſi nectar .i. oculus dn̄i & curia cœleſtis miniſtrat tibi obliuia certe tua mater fuit de nr̄o grege & iſte phytias obticuit ꝑcutiēs manus & ora ſua.

SILuius. Hic continuato ordine ad ꝓcedentia ſyluius reſpondẽs phytiæ facit ſuã quærelam regis
Roberti & dicit ſic. Syluius ſiue Petrarcha audita conquæſtione phytiæ ſiue barbati incepit ipſe etiã
conqueri nec poterat ſyluius uidere phytiã: ſed etiã conqueſtus fuit audita eius quærela quia unꝰ ſta
bat aperte unius montis & alter ab alia & ſic refert. i. replicat ſermonẽ præſcriptũ inferius & ħ exacer
bata mente ſua. ſ. præ nimio dolore dum audiuit quærelã de alia parte rupis apẽnini iugi. nã facit pa
renteſim & aſſignat rationẽ quia nõ uidebat phytiã ſed audiuit & eſt quia remoti pp pluuiam hẽbat
unum paruum ſcopulũ intermediũ & non ſo
lum ſcopulus impediebat ne uiderẽt ſe ſed ſil
ua orta ſuper ſcopulũ qđ non eſt aliud niſi ꝙ
erant unus ab una parte montis apẽnini alter
ab altera. unde pp loci diſtantiam nõ ſe uide-
bant. cum unus. i. Petrarcha ſtaret in Italia al
ter ultra mõtes. ſed audiebat alter alterũ mu-
tuis litteris. Vnde ſyluius exercẽs gemitũ ait
uel refert. ſ. ſuã faciendo quærelam dicẽs ſic o
phytia ego fateor tibi fata ac cõſtillatiões mi
nari nobis iſta mala & iſtam ruinam quia ui-
di cœlum male diſpoſitũ. & iampridẽ aduer-
ti. i. uidi multis tẽporibꝰ quia uidi auguria &
ħ poſtq̃ notantur lumina ſiue ſplendorẽ mar
tis? Nota ꝙ ex vii. plãetis cœli aliqui beniuo
li aliqui maliuoli aliqui tenent utrũqꝫ Mali-
uoli ut ſaturnus qui facit peſtes & fames & ꝓ
cipue in Italia Mars etiam ẽ prauus ut patet:
quia eſt cauſator montiũ uiolentaꝝ. & ꝑ op-
poſitum Iuppiter eſt planeta ualde benignus
qui facit uiros beniuolos & dños ylares cle-
mentes & pios: & ideo Iuppiter ponitur iter
Saturnum & Martẽ ut malignitates ſuas mi-
tiget. Sol & pr̃ nature & auctor ſolis caloris &
dat oĩbus lumẽ & eſt nobilius corpus cœli &
cã totius bõi. Venus eſt planeta maliuolus & benignus. tñ eſt dea luxuriæ. Mercurius tenet medium
inter iſtos. Vnde non eſt neqꝫ bonus neqꝫ malus. ſed qñ adheret ſoli facit bonos effectus et per cõtra
rium qñ adheret lunæ q̃ eſt planeta q̃ non eſt bonus neqꝫ malus ſed eſt nuncius alioꝝ planetaꝝ quia
effudit ſuper nos quicquid recipit ab aliis planetis. Hoc nota dicit ſyluius ego uidi iam male diſpoſi-
tum Saturnũ & habentẽ dominiũ ſimiliter Martẽ ſed ꝑ cõtrariũ uidi Iouẽ moleſtari & etiã alios bo
nos itaqꝫ mali planetæ dominanẽ & tunc cũ dicit uidi Martẽ ualde flãmatum debent intelligi milites
bellantes & hoies armorum quia intendebant ad perditionẽ & ſeductionẽ. & uidi Saturnũ ſtantem in
parte umbrifera. Petrarchæ quẽ debemus intelligere papã qui ẽ ſuper alios hoies & Saturnus ẽ ſup
alios planetas & ẽ ſenex laborat per. xxx. annos ad ſuum curſum faciendũ: ita erat papa ſenex. i. tar-
dus ad coronationẽ regis Andreæ & iſte Saturnus erat in ſigno aquario quod eſt malum ſignũ quia
facit diluuia et magnas aquas. Et notaui Iouem obſeſſum. i regem Andream optimũ per ſe: ſed erat
obſeſſus ab aliis militibus ſicut Iuppiter ẽ obſeſſus a Saturno et ab aliis planetis. Et uidi Venerem et
non dicit de Sole quia mortuus ẽ. per uenerem intellige Iohannam reginam libidinoſam tuentem
ipſum regem per contrarium et tranſuerſæ. poſtq̃ notaui ſibylia uentoꝝ habere murmura et ſubge-
ſtiones malorum quas habebat regina: quia dum faciebat conſilium non habebat niſi ſuſurrationes
et malos hoies dicit Siluius. Certe non uidimus nebulones procul ſurgere qui uenerunt a prouincia
quæ eſt ſterilis terra. et propter manſionem ciuium ipſa regina ſubleuari ſurſum et nos uidimus ne
bulones delatos ad noſtras ſedes Italiæ et non ne uidimus grues profugas. Grus ẽ auis pacifica. un-
de grues ideſt homines pacificos et ſapientes quærẽtes pacem. tunc iſti erant expulſi de ciuitate et nõ
ne uidimus grues profugas. Mergos turpes uenire ad illitora et grues ſecedere alitoribus. Mergi enĩ
neſciunt aliud facere niſi capere piſces et nihil conuertunt in ſuam utilitatem. Mergi intelliguntur
iſti nebulones qui omnia uorabant ſed nihil profuit ipſis et non ne uides ad lumina palatii COR
uos ideſt malos homines alte garulantes et non ne uides. FVlices uagas. Quæ eſt uiles aues. Vnde
fulices ideſt homines uiles et loquaces. Nonne uidimus uiros præclaros et ſidereos triſtes et non uidi
mus. q. d. ſic. PHœben ideſt lunam. uelatam: per lunam intellige antiquam uxorẽ. Regis. R. quæ
mortuo rege facta eſt monacha et ſumpſit habitum ſanctæ chatarinæ eo ꝙ noluit uidere tot mala et
uidimus ſigna naſcentis procelle quæ ſigna antiqui uaticinati fuerunt et prædixerunt multis ciui-
bus debere eſſe. concludit ſyluius et dicit ſuſtinere neceſſariæ eſt iſta talia et o phytia talis eſt fortu-
na hominum fortuna mala alternatim uariat et proſpera ideo uadat mundus antiquo ordine: et ex-
perientia ſit nobis magiſtra et eſt pulchrum uiris ſapientibus non mutari quocunqꝫ.

De grege nempe fuit tua nutrix, talia quæſtus
Subticuit: pectuſqꝫ manu percuſſit & ora
Syluius audita rupis de parte quærela
(Nam neqꝫ ſe coram cernebant: obice paruo
Præterite ſilicis ramoqꝫ comanti dirempti)
Concuſſa ſic mente refert: gemitũqꝫ cohercẽs:
O phytia phytia fateor ſic aſtra minari
Iam pridem aduerti: poſtq̃ flamantia martis
Lumina: & imbrifera ſaturnum parte morãtẽ
Obſeſſumqꝫ iouẽ: & uenerẽ tranſuerſa tuentẽ:
Sybila uentorum poſtq̃ peregrina notaui:
Nonne procul nebulas limo exhalãte paluſtri
Surgere: & in noſtrũ delatas uidimus axem.
Nõne grues ꝓfugias turpeſqꝫ ad littora mergos
Num coruos fulicaſqꝫ uagas, nũ ſidera mœſta
Vidimus & nimbo uelatam abſcedere phœbẽ.
Tum quæ multa olim naſcentis ſigna procellæ

Grex miſer.

GRex miſer.i.populus ad quicquid deuenerint bonũ eſt & ſpectat ad uirũ ſapientẽ nõ deſperare. CAre mihi. Hic ponit auctor reſponſionẽ ad ipm ſiluium & petit iſte aliqualem conſolationẽ a ſiluio & eſt alia collocutio dicit ergo phitias & ħ dicit ydeus ſiue Ioãnes ꝙ phitias dixit & reſpondit ita ſiluio. Ocare mi ſilui & ſemp. Maxime mihi. In primis qđ nõ eſt aliud dicere ocariſſime amicoꝝ & dñe ſuper dños ego tergo oculos. TE conſulæ, ideſt ego conſolabor me te dante conſiliũ & imponam finem prælatui meo & ideo quia ſm tuum conſiliũ ſiue ſolatium huius mortis regis Roberti & Andreæ qui fuit mortuus uiolenter & ħ ſi tu habes aliqualẽ cõſolationẽ facias ꝙ iſta cõſolatio releuet aĩum meum. Vino. Hic reſpondet ſiluius & dicit ydeus ꝙ ipſe dixit ymo tu es ille qui debes mihi dare conſolationẽ qa feciſti carmina ad cõmendationẽ regis q̃ tu ſeruas ideo uellẽ ipſa audire & ꝓbat ꝙ debebat feciſſe carmina ſic dicit Virgilius deplorauit mortem ꝑclariſſimi Iulii cæſaris & ita tu merito debuiſti deplorare mortem regis. R. eo ꝙ habuiſti ab eo multa beneficia ſicut Virgilius ab ipſo gaio cæſare uel auguſto. Quod uerius eſt. Nota ꝙ argus fingit paſtor qui centum habebat oculos. & ita fuit rex. R. QVod tibi. Dicit ydeus ħ phitiã reſpondiſſe & dicit qđ habes tu qđ ego nõ habeam. unde celas tu ſiluí carmẽ qđ ſuple licet uocitare. Carmẽ argeum. i. factũ de morte Argi. i. regis. R. ſi cellas illi iſtud carmẽ tu omnia alia cellas ideo nõ debeo hoc facere. Incipe. Reſpõdet o phitia & dicit incipe tu dicere tua carmina forte poſtea dicam mea niſi tua carmina terreãt me. hoc eſt tu poſſes ita bene dicere tua carmina ꝙ uerecondarer dicere mea. ILla alte. Incipit hic dicere carmina quæ dixit phitias alta uoce. i. ſublimi ſtillo ARge. Hic ponit carmina quæ dixit phitias. O arge. i. Roberte. DEus oĩum rerum. dolor patriæ neapolitanæ relicte ante & dicit dolendo licuit ne hoc morti rapaci de morte corpis ſacri regit hoc eſt occidere & licuit terre cooperire ipſum. q. d. non licuit. & appellat eum ſacrũ ratione ſciẽtiæ & regalitatis ipſius & probat ꝙ mors & terra non debuit hoc facere & dicit ꝙ terra fuit auſa cooperire te regem quia cras ſolus cõtemplator cœli ꝙ ipſe erat aſtrologus optimus & fauor & gloria noſtra ad quid reuerſa eſt. q. d. ad nihilum te ente mortuo quia gloria rediuit ad contumeliã & cõmendat ipſum a regali prudentia & dicit quis amõ prænoſcet mala & tempeſtates uenientes a longe contra regnum. Et cõmendat ipſum ab eloquentia. quis mouebit ad utilitatem regni uoce dulci homines duros & ferales & indomitos. q. d. nullus niſi tu cum tua eloquentia. QVis. Hic cõmendat eum a fortitudine & dicit. Quis expellet leones magnos & ſuperbos. q. d. nullus. QVis. cõmẽdat ipſum ab aſtutia & dicit quis tendet. i. placabit hoies ibi conſtantes & quis captabit uiſco. i. incõſtantes. & cõmendat ipm a medicina & dicit quis lauabit populum ſuũ ſicut paſtor curat oues ĩ flumine & cõmendat ipm a theologia & dicit quis ſacrabiles. Cibelles ẽ mater oĩum deoꝝ. i. quis ſacrificia diuina canet. & quis rite canet phœbum. i. xpm ſcilicet humilẽ & obedientẽ in gramine. i. herba regis theſaliæ ſicut phœbus rexit oues regis theſaliæ ita xps regit & rexit populũ ſuũ. Quis. Hic cõmendat ipm a iuſtitia & dicit qs fur iumentoꝝ timebit aliquẽ. q. d. nullũ. Quẽ noſcẽt. Hic cõmẽdat ipm ab ordie rei familiaris & dicit qs hẽbit ſuas capellas. Dociles. i. familiares obediẽtes & cupiẽtes eius mãdata. uñ appellat familiares capellas. qa ſicut capellæ ſunt ĩfimæ fameliares. & dicit nũc nullũ regẽ cognoſcet amor in iſta rupe. i. pompalario & cõmendat ipm a politico. & quem cognoſcent uigiles fidi

Siluicolæ cecinere ſenes: ſed ferre neceſſe eſt.
Hæc eſt uita hominum phytia: ſic læta dolendis
Alternat fortuna ferox: Eat ordine mundus
Antiquo, nobis rerum experientia proſit.
Quo grex cunqꝫ miſer ruerit conſiſtere certũ eſt
Phy. Chare mihi imprimis & ſemper maxima ſylui
Reſpondit phytias: oculos te conſule tergam:
Tu modo ſiquid habes damni ſolamen acerbi:
Tempeſtiua graues releuent obliuia caſus.
Syl. Immo ait ille: tuum eſt quæ cõdita carmia ſeruas
Mecum partiri: daphnis paſtoribus olim:
Et tibi nunc ingens merito cantabitur argus.
Quid tibi non nobis phytias? nũ tu quoqꝫ carmẽ
Phy. Argeum uocitare libet nimis omnia celas:
Incipe: forte ſequar? niſi uox tua terreat inquit
Syluius: ille alta fregit ſuſpiria uoce:
Arge decus rerum: ſiluæ dolor arge relictæ
Hac licuit rapidæ ſacræ de corpore morti:
Hæc auſa eſt tellus: te qui ſtellantis olimpi
Iam ſolus ſpectator eras: humus obruit atra:
Quo fauor & noſtri rediit quo gloria ſecli?
Quis tempeſtates prænoſcet ab æthere longe?
Quis mihi uoce feras, q̄rcuſqꝫ & ſaxa mouebit?
Aut longam dulci traducet carmine noctem?
Quis terrebit apros? quis tenet retia damnis?
Quis uiſco captabit aues? quis flumine mergens
Ah miſeras curabit oues? quis ſacra cybelles?
Atqꝫ humilẽ admeti fumulãtẽ in gramia phœbũ
Rite canet? quem nocturnus trepidabit abactor?
Quem noſcent dociles alta ſub rupe capellæ?

canes ideſt ipſi officiales.q.d.nullum & quem. DVLcis partenope.ideſt neapolis denomiata:a uirgine denominata eſt neapolis q̄ſi noua ciuitas quæ de duabus ciuitatibus facta eſt una & cōmēdat ipm a ludo paleſtræ & dicit.Quis ſtatuet.i.ordinabit ludos ſolēnes apud ciuitatem ſiue apud litora ipſius maris quia ipſe Robertus renouans ludū paleſtræ nō cōſuetæ ſcḋm uſum patriæ.Et cōmendat ipm a conſilio & dicit uiri dubitātes a quo aīo petent conſiliū.q.d.a nullo.Et ſilueſtres hoīes a quo reportabunt conſilia quæ erāt regis.R.erant quædā oracula.q.d.ſicut illa oracula deoꝝ & cōmēdat ipm a pietate & dicit qs dabit auxiliū ſupplicātibus in aduerſitatibus. PVLcherrime.Nunc prorūpit in ſuam cōmiſerationem & dicit O pulcherrime amor & luctus driadum & mulieꝝ dearū & quid ſilua.i.ciuitas & q̄d antrum.i.ſtudium ſapiētū & q̄d magnates facient poſt te mortuū ipſi rn̄det nec poterūt a mō uiuere & dicit o paſtores.i.o homines eſt quædam mors uiuere poſt argū ideſt poſt mortem regis roberti. Apoſtrophat ad eos paſtores:& dicit uos uidet oīa ſiccari lacus ſtagna fontes & maria.i.bonos hoīes diuites & eloquētes & alia inſufflatio erit ipſis eloquētibus & alia erit uarietas habitantiū q̄a multi mutabūt locū & alter color erit in herbis.i.in ipſis ciuibus.& flores.i.uiri boni floridi habebūt aliam īfamiā & poma nō ſeruabūt comas nec flumina limphas q̄a oīa ſurripient nā quis accipiet ex una parte & quis ex alia & pecudes non habebunt uellera.i.ciues nō habebūt diuitias. NEC Campus Ariſtas.i.ſteriles ſpicas.& ratiōe illa quia rex.R.ſolebat omnibus dare fertilitatam cuꝫ alacritate & hæc ſola pn̄a ſua & ciuitas ſemper fuit ſecura & erat ſereniſſima:& ſolo ſuo præcepto pellebat oīa mala:ille obiit & fortuna male tractat amicos iam ſolitos bene tractari ab ipſo:uel ipa & hic finit locutio ſua. Extorques.Hic Siluius cōtinuato ordine ad p̄cedentia reſpondet:& iſta pars diuidit̄ in duas principales ſcḋm ꝙ duo ſunt dyalogi. Nam primo dicit ꝙ Siluius rn̄dit barbato & dicit tu adeo laudaſti iſtum regē ꝙ tu remouiſti mihi lachrimas & ulterius non eſt dulce ſed amarꝫ uiuere poſt ipſum regē oculatum & circūſcriptuꝫ ſed nos nihilominus nos uolumus uiuere & me expedit uiuere ſi uolo uel ſi nolo:nota ꝙ ſicut aiunt aſtrologi uita cuiuſlibet homis eſt limitata que ab aſtris & conſtellationibus datur quāto tēpore homo debeat uiuere:& nō ſolū aſtrologi:ſed etiā Salomon ſiue pſalmiſta dicit. Poſuiſti terminum quē non tranſgredietur nec conuertuntur operire terrā. EFFVgis.Hic rn̄det phitia & dicit o ſilui ego bn̄ uideo q̄d credis facere tu itēdis diſcedere a me & nō dicere carmīa tua q̄ de Argo feciſti:ſed te oportebit dicere anq̄ diſcedas ſicut ego cecini & ideo ſi tu decreuiſti diſcedere a me primo cane carmīa.& hoc facto.I.i.uadas & rememora tua dāna tecū.i.ymagineris dāna quæ ꝑcipis ex merito iſtius. PAſtor.Hic Siluius icipit canere ſua carmina & dicit ꝙ Argus erat paſtor & rex paſtoꝝ.i.rex regū cui lumina cētū lincea.i.q̄ hēbat hoīes linceos cui cētū aures uigiles erāt & h̄ cū ſenſibus & q̄ hēbat cētū artes.i.multas q̄a ipſe rex.R.nouit oēs artes liberales & mechanicas:& nota ꝙ illa ē maxima cōmēdatio hoīs & q̄ hēbat cētū opationes & cētū manus & centū brachia.i.centū potentias ſed ipſe nō hūit niſi unā linguā q̄a hūit ſingularē eloquētiā qua liguā.i.monebat hoīes duros homines feroces.& ipſe funditus eradicauit quercus fixas terræ & nō ſolū ſiſteret & mitigaret furorē hominū maloꝝ:ſed ipſe eradicaret neq̄tiā ipſoꝝ. ILLE.Hic deſcēdit ad laudes generales & dicit ꝙ ipſe fuit notꝰ & laudatus ꝑ ciuitates & oīa regna & deſcriptus ubiqꝫ terra a formoſis puellis hoc eſt a uiris honeſtis

Quem uigiles fidiqꝫ canes:quem dulcis amica
Quis mihi ſolēnes ſtatuet per littora ludos.
Inſuetam patrio renouans ex more paleſtram:
A quo conſilium dubii:diuinaqꝫ late
Silueſtres reſponſa ferent:quis tempore in arcto
Supplicibus p̄ſtabit opem:pulcherrime quōdā
Arge amor ac luctus:driadū q̄d ſilua:q̄d antrū:
Quid ſine te colles:& poſt te uiuere quiſq̄
Aut uolet aut poterit.paſtores credite:mors eſt
Viuere poſt argum:iam nunc areſcere circum
Stagna:lacus:fontes:ipſumqꝫ uidebitis equor:
Spiritus alter erit uentis:color alter in herbis
Floribus alter odor:ſolitos nec poma ſapores
Seruabūt:nec prata comas:nec flumia limphas:
Vellera nec pecudes:nec opimas cāpus ariſtas.
Omnia nāqꝫ oculis unus:nec fallimur:ille
Letificare ſuis:& fœcundare ſolebat.
Illo ſilua fuit ſemper ſub principe tuta:
Pax inerat fronti:purgabat nubila uerbo.
Ille abiit:fortuna ſuos mutata fatigat.
Extorques lachrymas:nec iā mihi uiuere dulce ē Syl.
Poſt argum:ſed uiuaci parebimus aſtro
Effugis agnoſco nuſq̄ ſine carmine ſylui: Phy.
Si libet ire cane:poſt I tua damna recenſe.
Paſtorum rex argus erat:cui lumina centum Syl.
Lincea:cui centum uigiles cum ſenſibus aures:
Centum artes:centumqꝫ manus:centūqꝫ lacerti:
Lingua ſed una fuit:cum qua rupeſqꝫ feraſqꝫ
Flecteret:& fixas terræ diuelleret ornos.
Ille diu clarus ſyluis:perqꝫ omnia notus

honeſtis & inocuis & ille rex. R. paſcens oẽs populos diuites propter multa prata & loca poſtq̄ ſatis uixerat & uenerat ad ſenectutẽ pteſum fuit regnoꝝ & lõgi laboris ſeceſſit in rediturus & euoluit in ce los per uirtutis montẽ & ueloci ſaltu quia ipſa mors eſt ualde uelox licet. PER deuia ſiluaꝝ. Per am bages huius mũdi. ET de ſũmo uertice.i.de cœlo ipſe deſpicit.i.deorſum aſpicit nr̄as ſolitudines & labores & ipſe uidet q̄ta eſt ſtrictura & paruitas regis apuliæ poſſeſſi ab eo qm̄ terra eſt punctus cœli reſpectu cœli & ipſe alloqtur oĩpotentẽ deũ & recomẽdat ſibi populũ uiduatũ. AR ge. Hic concludit ydeus & dicit nos modicum ſtabimus & ſeque mur te. HIIS. Hic ydeus ponit finem & dicit ꝙ illi phytias & ſyluius dictis hiis receſſerunt phytias ad campos ſiue ciuitatis. ſ. ſulmonis. Nam ipſe ſulmonẽſis erat & Siluius petit ſil/uas etruſcas: ideſt ciuitates de tuſcia ſed ego ſo lus ydeus remanſi in hoc littore neapolitano ſine iſtorum conſolatione.

¶Explicit egloga ſecũda. Incipit tertia.

Paſcua: formoſis cantatus ubiq; puellis
Mille greges niueos paſcẽs per mille receſſus.
Poſtq̄ perteſum eſt nemorum longiq; laboris
Irrediturus abit: uolucriq; per auia ſaltu
Euolat in montes: illinc: de uertice ſummo
Deſpicit: & noſtras curas noſtroſq; tumultus
Regnatæq; uidet quanta eſt anguſtia ſyluæ.
Alloquiturq; iouem: & uiduũ cõmẽdat ouile:
Arge uale: nos te cũcti: mora parua: ſequemur
His dictis abeunt. patrii ſulmonis ad arua
Contẽdit phytias: ſyluas petit alter hetruſcas
Solus ego afflicto merens in littore manſi.

¶Explicit ſecunda egloga: quæ Argus in ti/tulatur.

¶Incipit tertia egloga: cui titulus ẽ Amor pa ſtorius

¶Collocutores: Stupeus & Daphne.

Stu/peus — e C qs erit p̄cibus finis mea cura fugeq;
Fige pedẽ daphne p̄cor: & miſererẽ tuoꝝ
Daphne — Quæ phebũ ſpreuit: quẽ ñ ſp̄tura putẽt
Quere alias curas: ſis importunus amando.
Stu. — Hic labor: hic amor exagitãt: cogũtq; tremẽ
Interrupta loq: ſit reſpirare parumper. (tẽ
Vis: dolus: inſidiæ ceſſant: depone pauorem:
Et noſtros audire ſedens dignare labores.
Daphne — Fare igitur: cupidaſq; man⁹ frenare memẽto

¶Eglogæ tertiæ titulus amor paſtorius.
Collocutores Stupeus & Daphne.

ſ I QVIS Erit &c̈. Hic auctor po nit aliam eglogã de eius laureatio/ne: ad quod introducit duos paſto/res quoꝝ alterum uocat Stupeũ al/terum Daphnem: per Stupeum itellige ip̄m Petrarcham ardentem ut ſtupa ita ꝙ quemad modum ſtuppa eſt apta faciliter incendio ita Petrarcha incendebatur amore daphnes & po teſt dici Stupeus quaſi ſtupidus & timens con ſpectum ipſius daphnes hic enim erat Stupe/us.i.accenſus ipſa poetatione. Per Daphnem intellige coronationem & ut illa fabula tãgit̃ in Ouidio ad propoſitum auctor deſcriptu/rus ſuã laureationem a remotis fingens fabu/lam ſuæ laureationis & fingit ſe dilexiſſe Da phnẽ & ꝙ ip̄a mulier dederit ſibi repulſam & hoc probat dum fingit ſe ipſam præcari & nõ deficit quouſq; habuit qcqd uoluit ad litteram ueniamus dicit ſic ſtupeus o. DAphne. Nun quid ego te ſemper ſequar te & tu me ſemper aſpernaberis & reicies: tu nunq̄ uideris dare finem quæ es mea cura. & quis erit finis fuge ſupple tuæ de qua ſola ego curo & hoc ꝙ ſo/lum unum quod ſemper ſequar & tu fugies: & ideo o Daphne ideſt laurus fige pedem hoc finias fugam & miſerere tuorum. ſcilicet ama tor. Quæ hic reſpondet Daphnẽ & arguit quomodo non debet ipſum exaudire & argu it per locum a minori ſic ſi de quo magis uide tur ineſſe ꝙ ego non ſpreuerim deum & ſpre/ui quãto magis debeo ſpernere & nõ curare de te qm̄ ſpreui phœbũ ideo magis debeo ſp̄nere te. No/ta ꝙ ſcia poetica ſæpe ſpernit hoĩes: nã ſciẽtia poetica ſpreuit Platonẽ q̄ ſemp̄ inſecutus fuit ipſam: & ideo o tu ſtupeæ pete alias & non me ſciam poeticam. Nam efficieris moleſtus nimis me diligendo. Hic reſpondet Stupeus & eſt ſecundus dyalogus & dicit non debes tm̄ mirari q̄ ego quia ego diligam te qa amor magnus impulit me & ego ſum in magna anxietate quia ex una parte amor trahit me ad te & ex alia parte magnus labor retrahit me ad obſequendũ quia nõ ſum ſine magno labore tu poteris haberi & ex hoc amore & labor cogunt me loqui uerba impfecta quia homo timidus nunquam po/teſt perfecte loqui: & ideo detur mihi tempus reſpirandi & paululum recreandi ut poſſim loqui. Ego nolo te uiolentare & fraudare ſed uolo te ſincera & pura affectione. Vnde multi uoluerunt fieri poe/tæ & tamen neſciunt facere: uerbis illi utuntur fraude qui aſcribunt in eorum libris deam aliorum: & ĩmiſcent aliqua carmina ſuis carminib⁹ ideo. O Daphne. Dimitte timorẽ & digneris tu quieſcens audire labores noſtros. FARE. Reſpondet Daphnes et dicit o ſtupeæ loquaris rogo te: ſed teneas manus ad te et dicas ſed non tangas me.

DAPHNE. Hic eſt alius dyalogus & dicit Srupes ſicut dicunt amatores ſuarꝝ dilectarum ſiue amaſiarum. o Daphne non habes tu hoc pro bono ꝙ ego dilexi te ſemper & non aliam. Secundo ego dilexi te multis temporibus ultimo ego dilexi te derelictã ab omnibus & per multa tempora & hoc bene uerum eſt quoniam ſcientia poetãdi multis temporibus ab omnibus erat derelicta: & ego dubius ideſt dubitans an ego uiderem te fœminam an deam hoc eſt quando te uidi fui dubius an tu eſſes dea an fœmina & deſcribens eius pulchritudinem: & dicit ideo dilexi te quia tunica qua eras induta uidebatur rutila & aurea: per iſtam tunicam intellige ſapientiam quæ eſt rutila & aurea & ideo dicit palla ideſt ueſtis aurea flagrabat ſplendido colore: murex enim eſt purpura ſplendida & ideo dilexi te: quia ueſtis replebat cœlum ubique & hoc nõ ſolita fama: quia ſciẽtia poetica ſemper ubique dat maximam famam: & dulcia ora frequenter emitebant uoces cœleſtes tanquam fauillas micantes & hoc quãtum ad eloquentiam & ornatus ipſius ſciẽtiæ poeticæ caret id: ſcilicet ꝙ aura diſperſerat per humeros flauos capillos hoc quã ad claritatem: & ſerenitatem & propter excellentiam huius pulchritudinis ego obſtupui quia tu eras fulgentior ſole: quia ſplẽdor tuus uincebatur cũ maxima ui & non æquo prælio ſplendore ſolis & ſubdit quia totum corpus tuum erat luminoſum non hũano ſed diuino lumine ego timui ne dei philocarentur de te & acciperent te mihi hoc eſt ipſi homines ſapientes præripere nt te anteq̃ ego & hoc prius quantum cognoſceres mea uulnera ſcilicet amoris nr̃i uel amores occulti amoris accenſi amore: tuo: & ideo ego accedo ad te & dum ego appropinquaſſem ad te ego non habui uocem perfectã ut poſſem loqui & dicere primordia nr̃i amoris grauis & uix excitari uoceꝫ deſicco pulmone. Nõ ꝙ uox ꝑcipitur ſiue concipitur in ipſo pulmone ſic ſpũs in folle ſiue in mãtico: & dũ amorem meũ ego oſtendiſſem tu aſpera Daphne locuta inexplete idignãte uultũ effugis me & fuga tua fuit decens & decora: quia ſicut facies erat ſuperba ꝙ nobilis ita ambulatio & inceſſus. Nam hic ponit effectum & dicit ꝙ ex quo uidi ita me ſpretum ſemꝑ traxi uitã ſemper traxi uitam in lachrymis & uerba multũ uulnerauerunt uſq; ad cordis intrinſeca & heſerunt reſolubilibus medulis ex illo tempore lachrymæ & ſuſpiria percutiunt cor meum cõmis prælatibus & continuo nouo uexabor dolore ideo tu ſola ex quo potes liberare me ꝗa nulla alia placet mihi niſi tu ideo miſerere et ĩpone finẽ meis lachrimis et ſi peto iuſta et ſi narro cogita quia ipſe bene narrabat cogita. QVOT placuit. Hic auctor ponit reſponſionem daphnes et excludit rationes ipſius Stupei dominus. Quot placuit mea forma uiris! hoc eſt nunquid tu ſolus me ſolam dilexiſti certe hoc non ẽ uerum ꝗa multi fuerunt qui me dilexerũt et eis mea forma; et mea pulchritudo placuit quot torſit et cruciauit mihi eſt moleſtum dinumerare et tangit amorẽ præcipuũ quo dilexit eam phœbus et dicit mea forma placet phœbo et deſcribit eũ apollinẽ a uirtutibus et dicit ꝙ Apollo qui pricipaliter eã dilexit hẽbat aureã comam et erat iuuenis et formoſus ſicut ẽ ipſe ſol q ſuos hẽt radios ſiue coroná radioꝝ & ẽt geſtabat arcũ cum pharetra et ſagittis: qm̃ ipſe ẽ pharetratus et hoc ab exterminatione et ſiccatione humoꝝ et attollit uapores ſurſum de quibus fit aqua et iſte iuuenis eſt ualde potens ingenio quia facit hoies ſapientes et cytharam tradunt iſti iuueni quia eſt ſummus cithariſta et ſua cythara habet ſeptem cordas: unde ſol tenet. vii. planetaꝝ proportionẽ et mittit cõcordia inter ipſos planetas: et phœbus ẽ natus Ioue patre: q Iuppiter dr̃ deus aſtroꝝ tamẽ iſte phœbus ſpretus a me indignatus receſſit et hoc ꝓbat ꝗa primũ initium huius amoris fuit in ripa fluminis penei antiq habẽtis curuas ripas põt ipſe peneus eẽ teſtis huius noſtri amoris et nymphæ memorat: et h̄ ſub fluxu p̃ris mei pennei tu uero ſtupefaſtus ꝗd hẽs quõ putes frangere me duram ut ſaxum.

Daphne ego te ſolã deſerto in littore primum — **Stu.**
Aſpexi: dubius hominem ne deam ne uiderẽ:
Aurea ſic rutilo fragrabat murice palla:
Si cœlum latæ inſolito complebat odore:
Dulcia ſydereas iactabant ora fauillas:
Ardenteſq; comas humeris diſperſerat aura.
Dirigui: ſol cum radiis certabat iniquo
Marte tuis: totum non noſtro lumine corpus
Fulgebat: timuiq; deos: ne forte uidendo
Arderent: raperentque prius q̃ uulnera noſſes
Noſtra: uel occultos incenſi pectoris ignes:
Accedo cupienſque grauis primordia morbi
Pandere: uix ſicco uocem pulmone renulſi:
Acris inexpletum uultu indignante locuta:
Effugis: inceſſus docuit: nam uerba profundo
Inſedere animo: & liquidis heſere medullis
Exilio lachryme· & miſerum ſuſpiria pectus
Flatibus aſſiduis tundunt atque imbre repẽti
Tu tãdẽ (quæ ſola potes) miſerere: modũque
Pone malis: ſi iuſta peto ſi cognita narro.
Quot placuit mea forma uiris: ꝙ torſit amãtes — **Dep.**
Dinumerare piget: placuit ſuꝑ omnia phebo.
Aureus ille comam nitido ſpectabilis arcu
Ingenio citharaque potẽs, ioue patre ſuꝑbus
Sp̃tus & idignãs abiit. ſtat cõſcia curui (phe
Ripa ſenis. memorãtq; p̃ris ſub gurgite nym-
Tu ꝗd habes q̊ poſſe putes hoc frãger̃ ſaxũ.

QVISQuis. Hic eſt alius dyalogus ubi accidat Stupeus ſemetipſum & alios potētes nimis nobiles uxores: deinde ſe excuſat & dat ſuū conſiliū generale oībus & dicit tu qcunꝗ uelis frui amore integro alicuius mulieris & ꝓfunda pace fugias coniugia maiorū mulierū & caueto acceptare nimis altā.
ILLIC contemptus: ideſt illa talis muliere ſemper deſpicit te & iurgia ſemper ſunt iſti quia tu non poteris facere tantū ſibi: ꝙ ipſa non conqueratus & ſemper eſt diſcordia & atra nubila baccantur & inſaniunt perpetuis uentis: ideſt murmurationibus & dicit Stupes quamuis ego perſuaſerim ꝙ tu non nubas maiori adhuc uidebis ꝙ melius eſt nubere maiori quā pari mulieri quamuis communis error reclament in contrariū quia cōmuniter hoīes putāt eſſe melius nubere pari uel maiori & ideo iunge tibi fidele cor minoris & probat & dicit ꝙ in corde minoris tu reperies obſequiū pnax. i. continuū & uigilis blanditias humiles & pronas & ſunt alternatim quia ſi blādiris ſibi & econuerſo ipſa tibi &c̄. timor miſtus amori. ſed qd eſt pauci cognouerūt nam oēs petūt alta. Vtinā ego dediſſem mihi tale cōſiliū. ſ. ut dediſſem me alteri minori ſciæ & excuſat ſe & dicit non poſſum aliud facere quia nō poſſum diſſolui ab amore nam trahit me per alta & arguit p locum a minori & dicit ꝙ amor uicit deos & ipſum herculē qui oīum fuit domitor quoniā amor aptauit molia penſa herculi & dicit ſtupeus ideo iunge tibi diligētem te o daphne.
CONſilium. Reſpondet daphnes et dicit ego laudo ea quæ dicis: ſed uñ cœpiſti ſpē poſſe retinere me nuper ſcientiam poeticam
PRAEtereo. Hic incipit alius dialogus et dicit ego prætereo et uolo dimittere ea quæ ego portaui tempore meæ pueritiæ: ſcilicet quæcūꝗ mea pectora ſiluerunt de tuo amore et gemitus latentes et etiam uigiles noctes et ego prætereo ea quæ amor non mittis ſed aſper portat ſecum et dat unicuiꝗ amanti ſuper omnia prædicta præſtēt forſan mihi aliquid fauoris quia ſi diſcuteremus coram iudice ego forſan haberē quiddam iuſtū tamē non dicamus de iſtis: ſic ierit tempus et fatalitas mea tulerit mihi tales labores et iſte fuerit furor amantis uiuente quoniam non debet poni pro malo dum aliquid inhoneſtum fit tpe iuuētutis de illo tpe nihil dicamus ego bñ imagiabar ꝙ pauca tibi placebāt ſed ī iſta pauca audiui ꝙ tu nō delectabaris niſi in muſica et in faciendo carmina et ideo ego ſtudui ſi muſica. i. ſi metrica daret mihi auxiliū et h̄ cum ego putarē pauca poſſe placer̄ tibi qa ſonꝰ et cātus et camenæ canētes capent te et nō pecuniæ ſplēdor. et ēt ego timebam ꝙ adhuc illa muſica poſſet tibi placere. ſ. facer̄ bōa carmina et ego uidebar ſtupe ſicut ceruus et nō caner̄ amene et hoc fuit donec faunos et driades nō puduit canere hoc ē ſolitarios florentes uiros nō placuit laudare hoc eſt ego uidi quādam rōnem. quæ ꝓſtaret mihi ſpē: qa nō ſolū uidi faunos et driades ſed ēt ipſas capellas uenire ad me ꝓpter cantus dulcedinē per capellas intellige dociles uiros et intelligētes uenīētes et eoꝝ ſtudia dimittentes et uenire ad audiēdum mea carmina et nō ſolū capellas ſed ēt apes ſpernētes cytiſum ideſt illum florem ex quo colligitur: hoc eſt ipſos metricos dulce canētes et loquētes et etiam ipſas citadas: i. uiros graculos parum eloquentiæ habētes et ego tunc letabar et tñ cum toto hoc nō fui tam fatuus ꝙ confiderem in me ſi primo argus ſacratus, hoc eſt ipſe rex. R. fideliter diceret cane fidens.

Stu. Quiſquis amore uoles ſolido trāquillus & alta
Pace frui: maiora fuge & nimis alta caueto:
Illic contemptus: & iurgia mixta querelis:
Atraꝗ perpetuis bacchantur nubila uentis.
Quin etiam uitare pares (licet obſtrepat error
Publicus) admoneo: fidum tibi iunge minoris
Pectꝰ: ubi obſequiū pernox, humileſꝗ uiciſſim
Blanditiæ: dulciſꝗ timor: res cognita paucis:
Alta petunt omnes: utinam mihi tale dediſſem
Conſilium: ſed cogit amor: perꝗ ardua uictum
Luctantemꝗ rapit: uictor fuit ille deorum:
Molliaꝗ herculeis aptauit penſa lacertis.
Tu cui libertas ſalua eſt: tibi conſule daphne:
Dap. Conſilium laudo: ſed enim quæ prima petebā:
Pria taces: ſpes ſumma tuos ꝗ nutrit amoreſt
Stu. Prætereo quecūque tribus mea pectora luſtris
Ingenti ſiluere fide: gemituſque latentes:
Et uigiles noctes. & quæ fert plurima ſecum:
Immitis dum ſeuit amor: quæ forte benigno
Iudice ſint aliquid: tamen hæc periiſſe ſinamus.
Sic erit: attulerit tales mihi uita labores:
Debitus incaute fuerit furor iſte iuuente.
Haud tacuiſſe uelim ꝙ cum mea pauca putarē
Poſſe placere tibi: ſtudui ſi muſica forte
Ars mihi ferret opem: ꝙ te ſonus atꝗ camenæ
Non auri fulgor caperet: fruſtraꝗ timebam
Hāc etiam temptaſſe uiam: raucūque uidebar
Neſcio qd ſtrepere. & dōec mea carmia faunos
Non puduit dryadeſque pari celebrare fauore.
Sæpe quidem ramum uidi dulcedine tentas
Linquere & attonitas in me ſpectare capellas
Spernere apes cytiſum mutas æſtate cicadas
Latebar nec nata prius fiducia noſtra eſt
Quam ſacer ille mihi, cane ſidens diceret argus

Et merito namq; ille fuit qui talia poſſet Dap.
Iure iubere ſuo noſſet qui talia ſolus:
At tu ſiqua recens ſtudium tibi contulit effer.
Daphne noſtra q̃es: noſter labor: atq; uoluptas: Stu.
Vnam ego te dominã: teq; hoſtẽ affuſus adoro:
Tu decus es nemorũ: tu ſpes paſtoribus igens:
Te uates magniq; duces: te iuppiter altus
Diligit: ac iaculo refugit uiolare triſulco:
Quo ferit oẽ nemus: te quã pharetratus apollo
Quam celebres arſere dei: nunc ſtupeus ardet
Paſtor inops: lẽtuſq; gregis cõtemptor opimi:
Diues erit: ſi pulchra uoces ſua carmia daphne. Dap.
Plus aliquid q̃ rebar eras: reuerentia noſtri
Impedit: adde aliud: poteris fortaſſe placere.
Forte die medio dum me meus urget amator Stu.
Sylue amor: in ſyluas ſubito uox contigit aures
Dulcior humana. ſtupui. leuis unda nitentes
Per pronum herboſo uoluebat calle lapillos.
Prominet ipſe locus murmurq; ſecutus aquarũ
Purpurea in ripa lauriq; uirentis ad umbram
Virgineam aſpitio cœlo plaudente choream
Plecto gradum ꝓpere. tunc una ſonãtior omni
Ex numero. ſi fata tuos hoc tramite greſſus
Rara mouent. aude diuinos cernere uultus.
Hæc ait. & dextram tenuit: tremor oĩs abibat:
Poſſe loqui incipio. quin uos mihi parcite diuæ.
Error amorq; trahũt ſector ueſtigia duræ
Heu mihi ſparſa fere. fugit illa meoſq; dolores

ET Merito. Hic loquitur Daphnes dicit ꝙ merito rex Robertus dixit cane & ideo ſi habes aliq̃d ex
tra feras ſi aliquid ſtudium contulit tibi. DAphne noſtra, quies noſter labor noſtra uoluptas. Hic re
ſpondet Stupeus ad queſitum & eſt alius dyalogus & ſtupeus more amantis loquitur tu Daphne feci/
ſti me ut explicarẽ ſiq̃d noui ego haberem & ego dico: ꝙ tu daphne es ſola noſtra q̃es & noſter labor
ideſt in qua ſola quieſcit noſter labor: & circa quã nr̃ animus laborat & in qua oĩs nr̃a delectatio & ꝓ/
mittit quietem labori & tñ labor eſt prius: ſed debet intelligi primo labor: ſcd̃o q̃es. uel rñdet q̃a finis
quicunq; ſit licet ſit ultimus tñ in intentione
agẽtis & prior aliquo alio. uñ licet finis poſt
ponatur tñ prior in itentione agẽtis: & dicit
Syluius o daphne tu es maior hoſtis q̃ hẽam
res maior amica q̃a tu das mihi maximã regẽ
& tu facis me quotidie ꝓliari & ſtuderẽ & ideo
iaceo ego ad pedes tuos & te unã adoro & ꝙ
ſit ſic cauſa delectationis ꝓbat & dicit tu ſola
daphne. i. ſcia poetica: es decus & honor re/
gnum regnorꝝ & tu es mirabilis ſpes poetis
& cõmẽdat eã ſic tu es dilecta a uatibus. i. poe
tis & a regibus & imperatoribus & ipſe deus
diligit te. Nota ꝙ pricipes & poetæ ſcribẽtes
& imperatores triumphãtes pari premio co/
ronabantur quia unuſq̃ſq; laureã obtinebat
& ipſe Iuppiter uitat uiolẽtare te triplici flu/
mine & oñdit q̃a dabat̃ iſta laurus principi/
bus & poetis. Et eſt nõ. ꝙ triplex ẽ cã q̃a lau/
rus ſpẽ uirẽs & hoc ſignificat uirorẽ famæ ip
ſorꝝ poetarũ & pricipũ. Scd̃a cã ẽ ꝙ q̃a fulmẽ
nunq̃ attingit ipſam laurꝝ. Fulmẽ eſt triplex
queddã flat: q̃ddã ſcidit & q̃ddã urit quo ful/
mĩe triplici ipe purit oẽm aliã arborẽ ꝓter te
& dico apollo pharetratus te dilexit & te uiri
glorioſi amauerũt quodãmõ diuino ſed nũc
Stupeus ardẽter amat q ſtupeus ẽ paſtor pau
p. ſicut fuit. ſtupeus dico tardus & neglector
opulẽtæ ciuitatis. ſ. Auinioĩs q̃a tarde dimi/
ſit eã & cõtulit ſe ad ſiluas ut uacaret ſciæ poe
ticæ. & concludit & dicit ꝙ ſtupeus reputabit
ſe ditiſſimũ ſi tu Daphne dices carmia ſua eẽ
ſua. PLVS aliq̃d. Rñdet daphne & dicit tu
eras aliq̃d plus q̃ ego cogitabã forte ꝑꝑ reue/
rẽtiam quã tu hẽbat ad me tu nõ replicabas
oĩa ergo dicas ulterius forte tu poteris ita di/
cere ꝙ mihi placebis. FOrte. Hic rñdet ſtu
peus & ẽ alius dyalogus & dicit ſtupeus inci
piẽdo a remotis ego una die dũ me contuliſ/
ſem ad ſiluas pœnitus derelicta ciuitate uaga
bã iuxta ſtrepitũ aquæ: & dũ ſeq̃rer ſtrepitũ
aquarꝝ ego audiui unã uocẽ certe diuinã & ui
di unã choreã uirginũ & una iſtarꝝ uocauit me & docuit me uenirẽ ad ſciaꝫ poeticã & dicit forte. i. a caſu
in media die dũ amor incitaret me ad ſiluas ſubito illa uox dulcior uoce humana ꝑuenit ad meas au
res & ego fui ualde ſtupefactus & aqua leuis & ſuauis uolebat lapillos ſplẽdidos in fonte ſorgiæ ꝑ præ
cipitium & pronum itinere per tramitem herboſum iſte locus ſorgie apparet a longe quia ẽ locus al
tus & ego ſecus murmur aquarum: & dum ſic incederem per ripã iſtius fluminis ego uidi ſub aq̃s unã
turbã uirginũ: i. muſarꝝ quæ ſunt nouẽ & ꝓſpexi ad umbrã uiridis lauri et ħ celo gaudẽte qñ ego au
dio iſtũ cantũ accedo ad laurꝝ ubi erãt iſtæ uirgines chorizãtes et tripudiãtes: et tũc una illarꝝ uirginũ
pricipaliſſima ex totõ nũero ĩuitauit me ſtupeũ et fecit req̃ſitionẽ ualde familiarẽ et dixit ſi ex ꝓdeſti
natione es deditus ſciæ poeticæ ueni ſecure et ꝓſpitias nr̃os uultus et iſta fuit caliope. i. bona eloquen
tia et iſta melius canit q̃ aliæ q̃a iſta fuit illa q̃ dedit poetis magnũ et ſũmũ honorẽ iõ dicit caliope ego
ſtupeo ſi fata rara mouẽt tuos greſſus. AVde. Reſpice nr̃os uultus diuinos et dicit iſta nr̃a et nõ ſo
lũ fecit ħ ſed ẽt extraxit manũ a me et icepit ſtupeus tũc oĩs timor receſſit a me et icepi loq̃ et locutus
patefeci totã cãm meæ ĩfirmitatis quõ amabã unã mulierẽ et iſta nõ diligebat me: ideo o muſe diuine
partite mihi q̃a eror et amor trahit me ergo freq̃ẽter ſequor ueſtigia diuerſa. DVræ feræ. ſ. iſtius

Daphnes. Heu mihi et iſta fugit me et meos non curat dolores. AD hæc. Dicit ꝙ rñdet Caliopæ et dixit ſubridẽs o ſtupeæ nos ſcimus oĩa q̃ uis dicere tu ſequeris Daphnẽ de theſſalia p ſiluaꝝ loca cõfracta & deuia & iſta facta ẽ celebratiſſima iã multis annis ĩ oĩbus ptibus theſſaliæ iuxta q̃s ptes fuit mõs pnaſus qa ẽ tacta illa fabula ab oĩbꝰ poetis igr̃ certe uadas ad eã & ĩpa placabit̃ & ut credat tibi feras iſtũ ramũ lauri et dicas ꝙ a me uenis & ꝙ ego tibi dedi iſtũ ramũ et extrepauit ramũ cũ tenero digito ſuo & dedit mihi cupide & auide recipiẽti & dixit uade uade & illi narrab ꝙ uidiſti nouẽ ſorores q̃s ruſtici nõ audẽt uider̃ & q̃s nl'la mẽs ĩpleta cur̃ ꝓphãis

Neſcit: ad hæc uirgo ſubridens: nouimus inquit
Omnia: theſſalidẽ ſequeris p cõfraga daphnẽ.
Fabula iam pridem aoniis notiſſima lucis:
I certus: leneſcet enim: tamen accipe ramum
Hunc prius: & tenero frondoſum pollice ramũ
Decerpſit: cupidoq; mihi porrexit: & ibis
Ibis ait: diceſque nouẽ uidiſſe ſorores:
Quas uulgus ſpectare neq̄t: quas nulla ꝓphãis
Mens curis imbuta uidet: Si plura rogaris:
Dic uidiſſe: quibus ui bella mouere: doliſque:
Quam tutum: p̄ceps docuit de turre pyreneus
Voce uel ingenio pice docuere loquaces.
Dic ſacro de monte uagas dic fontis ad undam
Quem pedis impulſu genitus ceruice meduſe
Alatus perfodit equus dic nexa canentes
Orbibus imparibus uario modulamine uocum
Cuncta nouem varioſq; animoꝝ ex ordĩe motꝰ
Quid fame prædulcis amor uociſque leuamẽ
Quid ſtudiũ ingeniique uigor qd culta cerebri
Ora tenacis agat poſt hæc quis nã ĩpetus & qđ
Iudicium etheréæ: quæ nã diſcretio mentis.
Quid ue potes mulcere aures in fine fugaces
Huc daphne dic uerte oculos regina canori
Hũc mihi prima chori ramũ dedit arbore uulſũ
Quẽ tibi mõſtrarẽ uolu crẽ iubet illa monetque
Hemoniæ poſt ſigna fuge conſiſtere tandem
Ferrea ſit q̃uis motam pietate uidebis.
Dap. Motaq; ſum ſequere & collẽ ꝓperemus ĩ illum.

ideſt mẽs priuata ſcĩa & uirtutibus nõ põt uidere: & ſi tu ſtupee poteris ab iſta amata tua de aliqua alia tu dices uidiſſe alias pp q̃s unꝰ magnus priceps fregit ſibi colũ: & dices tu uidiſſe alias pp quas aliæ nouẽ uirgines uolẽtes certare nobiſcũ cõuerſe ſunt in picas. Nõ ꝙ dũ iſtæ nouẽ muſæ reuerterent̃ ad montẽ pnaſum facta ẽ maxĩa pluuia & piceneus pri ceps uenit obuiã ipſis & ipſas ĩuitauit ut deberẽt uenire ad domũ ſuã & ita fecerũt & clauſis ianuis ipſe uoluit ſtuprare eas & iſtæ p exotras uolauerũt tũc ipſe uolẽs hr̃e eas p̄cipitauit ſe p feneſtras & ita fregit ſibi colũ ſic illi q uolũt ſciam poeticã p uim & tũc nihil faciunt ſed frangũt ſibi collũ qa non pueniũt ad finẽ alicuius pfectiõis. Nõ ꝙ piceus rex theſſaliæ hũit nouẽ filias q̃ uoluerũt nouẽ muſis contradicere & uicte nolebãt adhuc credere ipſis tũc illæ muſæ motauerũt ipſas in picas. Nota ꝙ nouẽ muſæ hñt alias contrarias qa ſunt aliqui ſufficientes ſicut muſæ mõ iſti habent aliquos aduerſos q oñdũt ſcire & tñ nihil ſciunt & nolunt conſcẽdere cũ ſapientibus hominibus & ita finaliter cõuertunt̃ in picas. i. hoĩes loquaces. DIC ſacro. Cõtinuato ordine põit qualiter Caliope dixit ipſi ſtupeo dic ꝙ uidiſti illas q̃ ſtant in monte pnaſo uagantes qui mons eſt muſis dedicatus & dic te uidiſſe eas uagas ad fontis undã elicõis quẽ fontem gemitus meduſæ fecit. Nota ꝙ fabuloſe perſeus cũ clipeo paladis & falce mercurii ſuperauit meduſam quæ conuertebat homines ĩ lapides ſed pſeus cũ falce amputauit ſibi caput ex cuius ſanguine natus eſt equus allatus q fodit in mõte pnaſo & iſti natus eſt fons. ſ. elicon q eſt dedicatus muſis q perſeus interpretat̃ uirtuoſus q cũ ſapĩæ uirtute & efficatia eloquẽtiæ uicit & ſupauit oẽm cõcupiſentiã malam quæ facit hoĩes rudes & occecatos & reddit hoiem ĩſenſibilẽ mõ ſubito natus ẽ equus: ſ. pegaſus q iterp̄tat̃ fama q̃ ſtatim ſeq̄tur ad alicuius uictoriæ laudẽ & eſt fama uolatilis: & facit fontẽ: h̄ eſt materiã quã hñt poetæ ad deſcribendũ de rebus & uiris ꝓbis & uirtuoſis et dic te uidiſſe iſtas cantãtes oĩbus h̄ ordinibus diſpibus qa oĩa elemẽta et oĩa ſunt cõnexa circulis diſpibus. uñ oĩa opa naturæ ſunt circularia et rotũda ſicut cœlũ et aqua. et dicit. IMparibus. i. diſpi. uñ nouẽ ſunt cœli et nouẽ ſunt ordines ſiue legiones angeloꝝ et trinitas cauſat̃ numero diſpari et dicit iſtas muſas canentes oẽs motus aĩoꝝ uarias hoĩum uolũtates et ſubiungit in ſpãli qd canãt muſæ ipſas noĩando et poeſta eaꝝ officia. uñ nota ꝙ. ix. ſunt muſæ et oẽs poetæ ita ponũt: ſed multi diſcordãt: Aliqui dicunt ꝙ nouẽ muſæ ſunt nouẽ ſpiritus: Aliq dicũt ꝙ ſunt nouẽ organa q̃ miniſtrant eloquẽtiam ſicut ſunt quatuor dẽtes duo labia guttur pulmo et cor. Nota ꝙ auctor dicit dic o Stupee iſtas muſas canẽtes. et primo qd elio canat hoc ẽ amor fame qa ꝓpter famã oẽs poetæ ſcripſerũt: et qd canat eutripc. i. bona delectatio qa oẽs pp delectationẽ ſcribũt et qd ſtudiũ canat. i. melpomone q̃ interp̄tat̃ meditatio et ſpeculatio ſtudii q̃ ad ipſos reqrit̃ poetas et qd canat talia q̃ eſt muſa ingenii uel pſpicationis qa ſi non eſſet iſta perſpicacitas nõ eſſent bonæ aliæ: et qd canat polimia: i. plurima memoria q̃ reqrit̃ ad quẽlibet poetã et dic illas cantantes qd agat cerebrũ. i. ĩpa memoria. Vnde nota: ꝙ caput habet tres

uentriculos memoriæ et qſnam impetus.i.Erato quæ muſa interpretat̃ aliqd iuenire ſimilæ materiæ hoc eſt q debet modus eẽ et motiuus ad iueniendũ aliqd et qd iudiciũ dr̃ terſicore q iterpretat̃ recte me dietas materiã inuentã.Ethereæ quæ nã diſectio mẽtis et quid urania muſa cœleſtis qa eſt celeſtis uir tutis ſcire eligere de iam iudicatis et inuẽtis et præmeditatis.Et qd ue potens dicit de caliope.i.eloquẽ tia qa oẽs mutæ eſſent ſciæ ſine eloquentia.ideo dicas illas canentes qd poſſit caliope mulcentes au res et in fine des ſibi daphne iſtum ramũ et dic daphne uerte oculos tuos ad hũc mamũ lauri:etiam dic

Perge labor nullus tecũ iuga prendere olympi. Stu.
Scis quo colle ſedes? maieſtas q̃ta locorum eſt? Dap.
Imperioſus apex dare circum iura uidetur Stu.
Collibus & cœlo ſiluas deſpectat aperto.
Huc ego paſtores memini uictricia ſertis Dap.
Tempora:& arboreis ſpoliis ornata referre:
Curribus inuectos niueis delubra deorum:
Intereram iam læta uirens ſpectare iuuabat
Cum ductore greges captos:triſteſq; iuuencos
Exuuiaſq; graues peregrinis montibus actas:
Et longos rerum ſtrepitus:põpaſq; frementes
Huc ab hyperboreis per uim cuſtodibus aurũ
Gryphibus ereptum:magnos peruenit in uſus
Huc aſiæ prædas:informi ſqualida tergo
Huc quoq; mutantes tulit indica belua turres:
Quid te multa morer:qcqd nem⁹ undiq; p̃ſſis
Extulit uberibus: hoc eſt in monte coactum:
Hic iuſti ſedere patres:hic uiua iuuentus:
Hic caſte luſere nurus:hoc paſtor in antro
Maximus inſidiis periit:nec pulcher adonis
Vulnificos euaſit apros:ſed triſtia linquo:

illi amicæ tuæ.Regina chori ameni quæ eſt regina ſocietatis ſonore:quem ramum o da phne ego deberem monſtrare tibi:et dico Stupee illa Caliope iubet et præcipit te Da phnem uelocem et hortatur ſtare firmá poſt quã fugiſti phœbum de theſſalia et tu ſtupee uidebis illam mutatam pietate quanuis eſſet dura ut ferrum.Mota reſpondet Daphnes& dicit o ſtupee ego recipio uadamus quo uis hoc eſt uadamus ad capitolium Romanum iſti dabo tibi laureã.unde iſte locus uocatur tarpeius mõs et oñdit illũ mõtẽ. PERge. Rñdit Stupeus ſi tu uelles aſcẽdere cœlũ nul lus labor eẽt mihi. SIS quo.Hic reſpondet Daphnes et dicit o Stupee ſcis qs locus ẽ iſte et q̃ta ẽ maieſtas. IMperioſus.Rñdet Stu peus et dicit ꝙ ille collis impioſus uidet̃ da re iura oĩbus aliis collib⁹ et hoc qa Roma da bat iura oĩbus aliis p̃tibus mũdi:et deorſum aſpicit terras& uidet totũ orbẽ terraꝝ ſub pe dibus ſuis et nihil obſtat ſibi. HVC.Re ſpondet Daphnes et dicit tu bñ dicis ego bñ recordor qm̃ populus romanus referebat ui ctoriã et põs reges et imperatores referre ip ſos orantes et portabãt coronam auream et uelabant cũ inimicoꝝ ſpoliis et aſcendebant ipſum capitoliũ et ducebant hoſtes captiuos et ego memini illos duces uehi in altis curri bus quia imperator ſedebat indutus ueſte au rea in curru et illum currum trahebant qua tuor equi albiſſimi et ipſi paſtores tendebãt ad delubra ideſt templa Iouis optimi maximi.Et poſtea ibat ad Capitolium ego Daphne intenta quoniam ipſi portabant me laurum et lætabar dum ducebantur Reges capti:lætabar uidere triſtes iuuencos quia tauri erant triſtes:quoniam expectabant ſacrificari & litari et uidere grandia ſpolia de iecta ex longinquis partibus:et longos ſtrepitus rerum:ideſt militum ipſorum a pompas fremen tes quoniam multi ſuffocabantur propter magnam pompam. HVC Ab yperboreis.Hic auctor continuato ordine proſequitur materiam incoactam recenſens alia inſignia.et magna quibus cele beribus factus eſt iſte locus Tarpeius:et primo dicit Daphne etc̃.Nota ꝙ ſicut dicitur pompinius mel la ſunt aues quæ appellantur grifes:ſunt homines auari qui habent tantam auaritiam ꝙ nolunt ali quem participare modo quidcqd congregauit auaritia hũit Roma totũ:ideo auꝝ abreptũ a frigibus auibus ypboreis.i.ſeptentrionalibus ſiue ſitis populis frigidis:mõ iſtud auꝝ uenit in magnum uſum ꝙ non eſt aliud dicere niſi ꝙ romani uicerũt iſtos de ſeptentrione & Aſia etiam de qua tulerunt aurum cum beſtiis illorum:ſcilicet camelis quæ ſunt turpia animalia qa habent turpia terga:& uicerunt p̃tes orientales de quibus tulerũt multa ſpolia & aurum cum elephantibus qui oriũtur in India & tulerunt tres minantes.i.caſtella & fortilicia facta ſuper elephantibus:& ideo facit auctor unã breuẽ concluſio nem & dicit qd uis quod ego dicam de ipſa Roma.Vnd quicquid paſtores & totum lac coagulatum a paſtoribus aut cõgregatũ in iſto loco trapeio.i.auꝝ & argentum & alia.& dicit auctor ꝙ in iſto loco ſenatores ſederunt oẽs.unde Romulus ex omni turba elegit centũ ſenatores ut rẽp.gubernarẽt ſed tẽpore bruti fuer̃t.ccc.& creuerũt uſq; ad mille & hic uiuax & robuſta iuuẽtus ſederũt in iſto loco.ſ.ad defenſionẽ capitolii & hic iuuenes & mulieres ſederũt & tripudiãdo luſerunt pro maximũ triumphũ ſcilicet in iſto capitolio fuit iterfectus Iulius & Cæſar magnus & primus impator:& h̃ pp iniurias cõ iuratoꝝ illoꝝ.Nõ ꝙ Adonis fuit cõcubinus ueneris qa nullus fuit pulchrior eo:& ip̃m diligebat ue nus dea luxuriæ:mõ iſte fuit iterfectus dũ ibat uenatũ:& ita Iulius fuit crudeliter iterfectus ab illis ſe natoribus cũ dẽtibus apri.i.cultellis& pugionibus illoꝝ. SED triſtia.Dicit auctor ego nolo narra re iſta mala qm̃ nõ ſolũ ipatores magni iſeder̃t hic ſed ẽt ipſi dei & h̃ ſaxũ caput ẽ oĩum nemoꝝ hoc eſt

Roma eſt

Roma eſt caput totius mundi et h̄ eſt domus ampla tonantis.i.Iouis et in iſto monte ſibilla oſtendit xp̄m puerū cum digito eſſe deum uerum et dicit ꝙ latona.i.uirgo Maria peperit ſolem.i.deum et q̄ complexa eſt ſuum filium quæ prædixit fata romanorum hoc eſt ipſa ſibilla oſtendit nobili paſtori Auguſto.ſ.et dicit auctor ꝙ in iſto loco ille iuuenis magnanimus.ſ.Scipio africanus puer quia uigi- tiquattuor annorum qui fuit ductus i curru eburneo quia currus erat triūphalis.Vnde no.ꝙ domus Scipionis fuit uocata cornelia et ex iſtis unus fuit ſenex qui non uidebat unde Scipio filius ducebat ip̄m et fuit ſibi ſemp loco baculi et baculus lingua eburnea Scipio dicit̄:unde poſtea uocatus ē cornelius Scipio.iō dicit iſte Scipio rediēs de africa.o ſylui tibi dico tua cura de quo ſolo tu habes curā mō iſte Scipio reuiſit illa loca iſtius capitolii:ideo ſic creuit fortuna loci capitolii & ſecum rudis ē ſenex.ſ. Ermius poeta qui uenit cum Scipione dum reuerſus eſt romā modo iſte poeta ſedet ſecum in curru triumphali & appellat ip̄m rudem quia ſcripſit facta Scipionis quæ debuiſſent ſcribi ab Homero uel rudis.i.nouus uł de ciuitate rudiaꝝ quæ fuit in Apulia & poſtea alii cātātes uenerūt poete.ſ.poſt Ermiū quos dicere longū eſt & uenit poſtea Virgilius cantator triplicis auene.ſ.ſtili.ſ. buccolici &c.mō omnes iſti fuerūt laureati & ideo dicit daphne ego faciā tibi ſimilē coronā de lauro tamē ſub diſſimili conſtellatiōe hoc ē licet tu non uenis tēpore Scipionis: tamen non minus ego tibi dabo laureā in hoc loco ergo da mihi lauri ramum quē caliope ſancta regeneratrix ſacri illius fontis dedit.ſ.caſtallii & habeto ſimul hoc munus ex me daphne & ex ea tu habebis ſcientias:& amplectare ipſam poeticam artē. NVNC. Hic loquitur ſtupeus & dicit amō non tedet me laborum quos ego paſſus fui poſtq̄ hoc habeo munus & præmium imo oīs labor & ſtudii cura uidetur mihi dulciſſima.

Hoc ipſos eſt fama deos habitare cacumen:
Hoc caput eſt nemoꝝ:dom⁹ hæc iouis āpla to-
Hic natū cōplexa ſuū latona ſibyllæ (nātis.
Agnita fatiloque paſtori oſtenſa ſuperbo eſt
Hæc iuga magnanim⁹ ſcipiōibus actus ibernis
(Sic creuit fortuna loci)tua cura:ſubactis
Saltibus ex libycis rediens puer ille reuiſit.
Et ſecum rudis ille ſenex:poſt tempore multo
Cantantes uenere alii:quos dicere longum eſt:
Partheniaſque tuus triplicis modulator auene.
Omnibus his uiridi frondebant tempora lauro.
Hic ego:diſſimili q̄q̄ ſubſidere ſertum
Fronde tamen ſimili faciam tibi:porrige ramū
Quem ſacra caſtaliæ regnatrix tradidit alme
Illius hic:noſtrumque ſimul tibi mun⁹ habeto
Linque alias curas:& noſter protinus eſto.
Stu. Nūc uigilaſſe iuuat:dulce eſt meminiſſe laboꝝ.

¶Explicit tertia egloga:quæ amor paſtorius intitulatur.

¶Incipit quarta egloga:cui titulus eſt dedalus.

¶Collocutores:Gallus & Tyrrhenus:

Gal. Ale qs ingeniū?tanti qs muneris uſum
t Vt niueū cōpegit ebur:neruoſq; loq̄ntes
Addidit ac nūeros:dic o tyrrhenæ qs ille?
Dedalus an ne alius:dextre ſucceſſor & artis?
Tyr. Dedalus ipſe fuit:nec falleris homine galle
Artificum ſtupor eternus:quem docta potēſq;
Miratur natura uirum:mihi maximus ille
Argutā dedit hāc cytharā:plectrūq;.modoſq;.

¶Titulus iſtius eglogæ eſt Dedalus. Collocutores ſunt Gallus & Tyrthenus.

ALE Quis ingenium. In quarta egloga auctor intendit iſtam concluſionem ꝙ nullus audeat ſequi aliquam ſciētiam niſi habeat inclinationem & ad illam cōcluſionē probandā introducit duos paſtores ad colloquendum quoꝝ unum uocat gallum alium tyrrhenū: per gallum intellige quendam ualētem muſicum francigenam:& erat famulus cuiuſdā & quotidie infeſtabat Petrarcham ut doceret eum rhetoricam:per tyrrhenem itellige ip̄m Petrarchā qui fuit tyrādo:primo ſi quidem itroducit gallum:qui quidē gallus a loquitur ip̄m tyronū & appellat ip̄m gallū id eſt galicū ſiue muſicū frācigenā qui erat amicus Petrarchæ & ſemp gallici cōiter ſunt muſici & italici cythariſtæ & ille petebat Petrarchā ut doceret ip̄m ſcientiā poeticā:ideo dicit gallus tyrono. QVIS dedit tibi talē ingeniū hoc ē tam perſpicax.& quis dedit tibi exercitiū tanti ſtudii.ideo oportet hr̄e utrūq;.ſ.ingeniū & ſtudiū:& dicit gallus qs ordinauit tale os eburneū.i.eloquentiā clarā.Neruoſq; ſonātes.ſ.linguā loquentē & uerſus q cōſtat ex certo pedū numero.& quis fuit artifex qui dedit tibi tm̄ ingeniū & tantā eloquētiā:an eſſet ſimilis alius auctor q poſſet mihi cōcedere igeniū talis artis. DEDalus:Hic reſpōdet tyrrhenus & dicit certe dedalus fuit qui mihi p̄buit tale igeniū & tu nō faleris tuo augurio:qm̄ optime uaticinatus fuiſti:& ille dedalus ē de quo ēt nō artifice.i.deo ſtupent oēs artifices et quem dedalū gens mirat̄ non docta eſſe humanum et ip̄m factū uirū;qm̄ hoc ſit mirabile et dicit nō docta quia nihil facit fruſtra.et dicit tyrrhenus certe ille Dedalus.i.xp̄s dedit mihi hāc cytharā.i.eloquentiā ſonorā et plectrū.ſ.linguā cū ſit eloquentia.

CVIus. Iſte eſt alius dyalogus in quo reſpondet gallus & dicit: ego uellē ſcire quia dedit tibi iſtud
munus & iſtam eloquentiam ꝓpter quod meritum dedit & tibi circa pulcherima merces. NVLlus.
Reſpōdet tyrenus & dicit ꝙ nullo præmio præcedente ipſe hanc grãm fecit mihi. Nota ꝙ duplex eſt
gratia. ſ. gratia gratis cara grã operans & gratia cooperans: grã operãs eſt iſta quæ diſponit hoĩem
ad uirtutē & illa appellať gratis data: qa ſine aliquo præmio datur & bono iam facto ſicut ſtat de ſan
cto paulo. Gratia cooperãs eſt: ē illa q̄ conſeruat hoĩem in uirtute & iſta appellať grã gratũ faciēs: &
ideo dicit tyrenus ꝙ ipſe xp̄m digne q̄ſiuit i
eum amorē cui teneť q̄libet fidelis xp̄ian⁹ ſer
uire & tenenť populi ciuitates & regna ip̄m
adorare. Q ua tñ. Hic loquiť galus & ē ali
us dyalogus ſic dicens ego uellē ſcire in qua
regione iſta fœlicitas uenit & occurrit toto.
EST &c. Reſpondet tyrenus & dicit in re-
gione unde fuit oriundus: & nota ꝙ fuit ori
gine florētinus quantũ ad parētes tñ natus
eſt aretii in cōtrata q̄ uocať ortus: ideo dicit
tyrenus ꝙ eſt ſilua alta ꝑꝑ alta mōtaniã ubi
naſciť tybris & arnus: & dicit ꝙ in iſta ſilua
umbra remouet ſolē arboribus quernis h̄ē
ꝙ eſt locus uirēs & iſti nō ē & nō durat ſol ſʒ
ut plurimũ ē umbra & iſti nō ē frigus nec ca
lor: & ꝑꝑ hoc tãgit clemētiã aeris & pes uel
hoĩum uel aĩaliũ nō cōculcat flores: qđ nō ē
aliud dicere niſi ꝙ aretiũ ē extra uiã ꝙ ꝑ ip̄m
pauci trãſeũt reſpectu florētiæ & piſaꝝ & nō
eſt locus frequētat⁹: & ex una ꝑte iſtius mōta
niæ naſciť un⁹ fluuius. ſ. arnus ex alia naſciť
tybere q trãſit ꝑ romã: arnus uero ꝑ tuſciã &
diuidit eã ꝑ mediũ: & dicit auctor ego tanq̄
p̄ſagus plorabã hic de malo futuro: ſed data
eſt mihi iſta eloquētia: ſed xp̄s uidi ex alto
me ſtare iter quercus ueteres. i. ĩ iſta ſilua ubi
eſt aretiũ mō iſte xp̄s ferēs cythara dixit ac-
cipe cytharã & ſolare tuos caſus & fortunas.
NOta ꝙ oĩs hō naſciť cũ ignorãtia & paup
tate: tu ꝑtrãſibis tuos caſus. INFœlix. Hic
rñdet gallus & dicit iſœlix ego ſum ubi erã
tũc forte ip̄e dediſſet mihi iſtã cytharã q̄a de
dit mihi multas grãs & eſt uiſus amare me.
HANC. rñdet tyrenus & dicit hanc cytha
rã. i. eloquētiã nō dediſſet tibi ſed forte aliã
& poſſet bene dare tibi aliã qa ille. ſ. xp̄s hēt
infinitã copiã cytharaꝝ. i. grãrũ & ille deus
ꝑtiť ſua munera large: ſed o galle iſta cytha
ra. ſ. eloquētia ſiue grã & melius data fuit mi
hi ãteq̄ iſta ſilua uireret. i. aretiũ: & tpe ꝑtus
mr̄is mee uenit dedalus. & dixit illis bauilis
ſi naſciť maſculus do ſibi cytharã. i. eloquen
tiã. ſi naſciť fœmĩa do ſibi monile. ſ. pudici-
tiã & honeſtatē. unde iſtud carmē. Virũ legalitas mulierē armat honeſtas. iō dicit ad lr̄am ꝙ mater i
ꝑtu doloroſa rogabat deã ꝑtus. i. dianã q̄ſi lucē p̄ſtantē pariētibus qm̄ aer eſt calidus et humidus et ex
calido et humido fit oĩs generatio: et ego tyrenus et ignorãs ueniebã ad portam uitæ terreſtræ et ecce
fortuna attulit primũ dedalũ nō mora fuit et ille dedalus cōmotus planctu: ideo et gemitu graui qa
erat plãtus mr̄i et filiæ. ſ. Petrarchæ: et ille dedalus ſubſtertit añ portas et dixit uni ex obſtetricibus. i.
bauilis et ꝑ hãc debemus intelligere tria fata et dixit ſi eſt maſculus non dabimus cytharã. ſi eſt fœĩa
dabimus monile et ſubito abiit et h̄ facto ipſe nō fuit qa obſeruatis ſibi ut fuit qa Petrarcha fuit elo-
quētiſſimus et ipſe dedalus beatũ me fecit fato cũ fato et attendēdo ꝓmiſſum. VTILis inuidiæ. Hic
cōſequēter gallus ĩtēdit oſtēdere ꝙ iuſte q̄rat et bñ hm̄õi cytharã et ꝑ ꝓuerbiũ cōem ꝓbat ꝙ licēter ali
qs inuidet alteri emulatione uirtutis iō dicit aliquē probum uirũ non ut inuideat ſibi: mō illa talis in
uidia et mutatio uirtutis nō eſt dicēda repræhēſibilis q̄ mutatio ingēs et ꝓmouens ad habendã eandē
fœlicitatē. iō dicit gallus ego o tyrenæ cōfiteor ardeo ſil'em cytharã. i. ſciam poeticã niſi tu uelles uēde
re tuã mihi. ſ. docere uel docēdo me eloquētiã tũc eēt optabili⁹ mihi uere ſi tu dares mihi: & ego red-
derem tibi

Cuius amor meriti: cuius pulcherrima merces? Gal.
Nullus: nam ſi ſponte meum quæſiuit amorem Tyr.
Dignus quē ſilue: quē grex: quē paſtor adoret.
Qua tamen hæc regione tibi ſors obuia uenit? Gal.
Eſt nemus aerium trabibus quo frigida quernis Tyr.
Sũmouet umbra diem. nō illic aura: nec æſtus?
Nō gregis aut hoĩum uernos p̄mit ũgula flores
Fontibus aduerſis circum duo flumina ſurgũt:
Hoc ſecat hetruſcos: petit illo gurgite romam:
Hic quaſi uenturi præſagus: triſtia mecum
Plurima uoluebam: flebam quoqʒ: uidit ab alto
Dedalus annoſas inter conſidere fagos.
Acceſſit. cytharãqʒ ferens: puer accipe dixit.
Har caſus ſolare tuos: hac falle laborem.
Infœlix ubi tunc aberam: fortaſſe fuiſſet Gal.
Hæc fortuna alii: cytharam mihi dedalus illã:
Nouit enĩ egregie: atqʒ interdũ uiſus amare eſt.
Hanc minime: ſed forte aliam: nã milia multa Tyr.
Ille habet: & large partitur munera in omnes.
Galle ſed ante diu q̄ præſens ſilua uireret.
Hæc fuerat promiſſa mihi: nãqʒ anxia partu
Mater: anhelanti lucinam uoce rogabat.
Et mœſtum ignarus lucis iam limen adibam.
Attulit ecce piũ ſors dedalō: haud mora: mixto
Vagitu gemituqʒ graui: concuſſus apertas
Subſtitit ante fores: deqʒ obſtitricibus uni
Si puer eſt cytharam dabimus: ſi nata monile,
Dixerat hac ſpeculum: ſubitoqʒ euanuit: inde
Polliciti rediitque memor: fatoque beauit.
Vtilis inuidiæ ſpecies mutatio feruens Gal.

derem tibi præmium qm̄ lanæ delicate ſunt nobis quas poſſum tibi dare. & etiam̄ ſunt edi: & dico tibi quandocūꝗ tu ordines magnum præmium huic cythare tuæ ego non recuſabo dare & a me obedieẽ tibi: quāuis tu taſſes & ordines magnum præmium ſiue precium tuæ paruæ curæ te hoc eſt pro te parua: dabitur quicquid uoles. GRANdeuus. Reſpondet Tyrenus indignans appella precium tuum magnum & rem meam paruam certe inter iſtud precium quod tu offers & cytharam meam nulla eſt proportio quia precia tua ſunt uilia: quia lanæ & edidantur pro modico precio & cythara mea

Incutienſq; animo ſtimulos: tyrrhene fatebor.
Ardeo nunc ſimilem cytharam: niſi forſitan iſta
(Quod malim) caruiſſe uelis: ſunt uellera nobis
Mollia: ſunt hedi: precium uel grande licebit
Ipſe rei parue ſtatuas: parebitur ultro.
Tyr: Grande rei parue? cythare ſolatia neſcis:
Rem magnam (ſi nota) uoces: faſtidia mulcet:
Laxatos animos refouet: ſolatur amicos.
Grandia reſtituit: pellit de pectore luctum:
Exiccat lachrymas: compeſcit flebile murmur:
Spes reuehit: frāgitq; mœtus: uultūq; ſerenat.
Gal. Quid precio maiore uetat uel magna paciſci?
Tyr. Non mihi ſetigeri quantum uix paſcitur uſq̄
Villigeriq; gregis: ne dum leue uellus: & hedi:
Sit precium cytharæ: non ſi tibi gurgite latos
Ambiat hermus agros: rutilis oblimet arenis
Quid mihi diuitiæ? quid rerum mut⁹ aceruus?
Noſtras cernis opes. hic eſt qua crebra rebellis
Prælia fortuuæ: mundiq; præmentia uincla
Pauperiēq; leuo: rigidas hac ſæpe per alpes
Perq; nemus uacuum: perq; atra ſilentia noctis
Fiſus: eo plaudunt uolucres & concaua ſaxa:
Interea triſtes fugiunt per nubila cure.
Gal. Laude ſitim cumulas: fer opem: optatoq; potiri:
Te duce contingat: uiuam memor emoriarq;.
Tyr. Sera animū quæ cura ſubit? breuis ecce iuuēte
Flos cecidit: tunc tēpus erat: iam diſcere turpe ē
Quod pulchrum didiciſſe foret: ſic uoluit᷑ ætas
Omnia ſic uoluit fugiens ac neſcia freni
Sorte tua contentus abi: cytharāq; relinque.
Eſt quibus a teneris tractata ſuauiter annis
Gal. Poſcitur auxilium: tu conſulis: incipe rebus
Mecū: uerba aliis quos poſſunt uerba mouere.
Poſcimus hanc auide. toto nil pulchrius orbe ē
Tyr. Pulchra mouēt oculos. ſed proſunt acta fruenti.

eſt infiniti præmii: ideo ne uoces paruam rem quia adhuc non noſcis ſolatia mee cythare ideſt eloquentia ſiue ſciētia poetica: tu galle uocabis cytharam iſtam magnam rem ſi tu cognoſceres eam uel dum modo ſit naturæ tibi illa cythara mitigat faſtidia .i. animos auditorum fatigatos & ſolatur amicos quia illa rethorica multa bona facit & reſtituit gaudia perdita: pellit luctum & planctū de corde & aſtringit lachrymas ab oculis. & conſtringit murmurationem flebilem: & reportat ſpē hominibus: & frangit mœtus & ſerenat uultus hoīum. QVID. Reſpōdet gallus & eſt alius dyalogus & dicit. Ego ſum paratus ampliare precium: ita ꝙ erit conforme cum re tua. Vnde ſi non prodeſt primū præmium ſiue preciū ego dabo ſm. NON mihi. Dicit tyrenus & reſpondit ꝙ nullum precium pōt equiparari huic cytharæ: quoniam ſcientia eſt res nō emenda: & dicit cur tu gallæ promittis mihi uellā: & edos: certe ſi tu dares mihi ſetigeros & pecudes uel qd̄cunꝗ animal qd̄ poſſidetur a te ego non darem tibi cytharam iſtā & ſi tu dares mihi qcquid auri eſt in iſto fluuio. ſ. hermon q ducit aurum certe non darem. OBLImet. i. circūfaciat limum qui limus ille fluuius eſt plenus & mixtus auro & eſt in india: & ſubiungit quod habeo ego facer̄ de diuitiis? iſte mihi proſunt & mutus cumulus argenti & auri quid prodeſt? & dicit mutus quia argentum & aurū eſt ſine eloquentia: & illa cythara eſt qua mediante releuo frequētia prælia forte ita ꝙ impero in rebus forte & releuo opprimentia ligamina mundi & releuo pauperiē cū illa cythara: & cū illa cythara ſociante uado per alpes & nemora: & quocūꝗ uado fit mihi magnus honor & gaudium & ita uado de nocte ſicut de die. Vn̄ uolucres. i. hoīes ſapiētes gratulant̄ mihi & cōcaua ſaxa. i. hoīes ignoti & inſcii ꝑterea cogitamina ſecedūt a me. LAVde ſitim cumulas. Reſpōdit gallus & dicit tu credidiſti remouer̄ me ab amore cythare laudādo eam: certe nunc ſum magis auidus hn̄di: ego rogo ut facias ita ꝙ habeam hāc cytharā te ente auctore & magr̄o: & dicit ego uiuā & moriar memor huius beneficii. SERA aīum. reſpondit tyrenus & dicit tu uīs ſciam poeticā dum es ī ætate moriēdi: ideo q̄ cura ſubintra aīum tuū adeſt ꝙ florida iuuētus abiit. TVNC tempus erat. Nunc ſcire ſcientiam poeticam eſſet pulchrum ſed nūc adiſcere eſt tempus: illa ætas nobilis & apta ſcientiæ fugit quæ non poteſt reuocari: ideo ſecede contentus morte tua: et relinque ſcientiam poeticam illis ſuple quibus eſt tractata a teneris annis ſuauiter ſicut mihi: POSCEris. Reſpondit gallus et dicit tu das mihi conſilium dum peto auxilium non cures de hoc nos des mihi una ſed facta nos petimus illam cytharam ideo non neges hoc mihi: qm̄ nihil eſt pulchrius ipſa. PVLchra mouēt. Reſpōdet tyrenus dicēs licet illa ſint pulchra nō debes tn̄

illa petere quia oĩa quæ placent non aſſequi: qa pulchra placent occulis ſed conuenientia utenti ipſis
unde pudor & modeſtia ideſt uerecundia & temperantia debent uenire in partem noti: quia quãdo-
cunqꝫ tu habeas animum ad uelle: tamen tu debes temperare animum per uerecundiam & temperan
tiam. O Fœlix. Reſpondet gallus & dicit. o.i. dico te fœlicem beatum & dilectum diis ſupernis eo
ꝙ habes ſcientiam hanc poeticam & hic terminatur quarta egloga. Deo gratias.

¶ Titulus iſtius qntæ eglogæ eſt pietas paſtoralis. Collocutores ſunt Martius & Apitius & feſtin⁹.

In parteſque uenit pudor atque modeſtia uoti.
O fœlix o chare deis tyrrhene ſupernis. Gal.

¶ Explicit quarta egloga quæ dedalus intitulatur.

¶ Incipit quĩta egloga: cui titulus eſt Pietas paſtoralis.

¶ Collocutores: Martius Apitius & Feſtinus.

Vid genitrix uenerãda dolet gẽ mãæ: qd illi Mar.
q Accidit hoc dignũ gẽitu: quorſũue recẽtes
Meſta pluet lachrymas: nec lumĩa nr̃a ma-
Cũcta uorãt ãni uolucres: domat oĩa tp̃s (deſcũt Api.
Indomitum: cecidit matris fortuna decorque:
Arenti uirens ſenio dat terga iuuentus.
Aſpice quot circum ſtabiles urgentibus annis: Mar.
Et uirides cernuntũr anus aliunde profecto
Luctus: & offenſi ueniunt ſuſpiria cordis.
Querere nos cauſas: ſatiſqꝫ obſtare repertis
Suadet amor: pietaſqꝫ iubet: meritũqꝫ repoſcit
Altricis: partuſqꝫ labor: faſtidia: cure. Api.
Vim neſcit natura pati; licet omnia certent
Pectore ab aduerſo: cunctas licet aduocet artes
Humanum genus: & ſtudio contendat inani
Inuictum caput illa ferens contemnit habenas.
Hæc prope diis natura pares iubet eſſe parẽtes. Mar.
Hæc eadem prohibet curſum præuertere uitæ.
Et rerum turbare uices. iuueneſcere mater Api.
Noſtra nequit: uaria eſt pietas: de coniuge qſqꝫ
Cogitet: & paruis ſtudeat ſuccurrere natis
De genetrice nihil: ſed enĩ mihi maxima matris Mar.
Cura ſubeſt uiduæ: nil hac mihi chari⁹ uſquã.

q VID Genitrix. Hic auctor intẽdit oſtẽdere ſtatum Romæ: & ad iſtam concluſionem probandã introduci.ii. paſtores: quoꝝ unum uocat Martium alterum Apitium: & p Apitium intelligit unum de Vrſinis per Martiũ intelligit unum de domo Colonenſiũ & iſti paſtores habent inter ſe. Iſte uero Martius inuitat Apitium ad udendũ rehedificare Romam: Apitius dicitur ab a qđ eſt ſine & pixtium ꝙ eſt pietas quaſi ſine pietate. Ideo dicit Martius uocans ipſum fratrem: ocõciuis honorabilis mater noſtra Roma digna ueneratione propter qđ defleti quaſi dicat ego peto a te apitia quæ ſit cauſa plantus huiũs & uſqꝫ ad quẽ terminũ ipſa mater noſtra. ſ. Roma habebit nouum dolorẽ & planctum & oculi nr̃i non incipiũt inrigari & balneari. q.d. non debet hr̃e pietatẽ. CVNcta uorat. Reſpondet Apitius & dicit. Cũ illa mater mea bene dolet ſicut tu dicis qa ipſa fecit curſum ſuum: ideo nõ oportet ſurgere: ſibi & fruſtra ſuccurretur ei qm̃ non eſt darẽ regreſſus ad iuuentutẽ unde ipſa fuit dñа toti⁹ mundi & nunc quotidie uadit de malo in peius. Vnde tẽpus deducit oĩa ad conſumptionem. unde fortuna romæ & pulchritudo cecidit: & iuuentus fortis uertit terga ſenectuti qm̃ non põt reparare ſenectutem hoĩum & aliaꝝ rerum. ASPice. Reſpõdet Martius & dicit certe tua reſponſio nil ualet: qm̃ multe ciuitates ſunt q̃ ſtant ĩ bono ſtatu. & tamẽ ſunt antiq̃ ſicut Roma & ſunt robuſtiores et uiridiores q̃ roma ſicut Padua q̃ fuit ædificata ante romã. & ideo ab alia cã procerto ꝓcedit iſte luctus mr̃is nr̃æ certe ſenectus nõ eſt bona cã: & ideo amor pr̃iæ & caritas quã debemus hr̃e laudet & conſulat nobis obuiare illis cauſis doloris & pietas iubet nobis & ipſa miſericordia ſiue merita et plurima q̃ nos accepimũs ortãtur nos facere ei bonũ et oĩa repoſcunt nobis ꝙ debeamus eam acceptare et aptare. VIM neſcit. naturæ. Reſpondit Apitius: o Marti rõ tua nihil ualet qa oĩa ſm curſum naturæ correſpõdẽt ad ſuã naturã. cũ ergo illa natura roma ſit antiq̃ nunq̃ poſſet iuueneſcere et licet conere uano conamine illa natura ferẽs caput inuictibile contẽnet oĩa frena et nõ poterit iſtã ſupare: ideo oportet ꝙ illa nr̃a roma quotidie de malo in peius cadat. Hæc reſpõdit Martius et dicit tu benedicis ꝙ nihil põt contra naturã: et arguis a natura et ego a natura: unde natura iubet qđ nos poſt deos iuuemus parentes ut non moriantur inde iubet natura parentes eſſe propere ideſt quaſi pares diis quantum ad nos. HAEC eadem. Reſpondit Apitius et dicit: ego non nego tibi hoc ſed tu bene uides ꝙ hoc eſt contra naturam quia natura uetat anticipare curſum uitæ et prohibet luctari uiciſſitudines rerum ita ꝙ de iure Roma noſtra eſt antiqua et non poſſemus ipſam iuuenem quia curſus eius trãſiuit ergo pietas tua eſt uana: et ideo unuſquiſqꝫ curret de ꝓprio mr̃imonio. ſ. curret de filiis paruis et ſubditis. DE Genetrice. Rñdit Martius et dicit uis ꝙ habeã curã de cõiuge et nõ de matre certe pricipaliſſima cura urbis romanæ uiduate et orbate papa et iperatore eſt mihi principalis: et nihil eſt mihi carius alcubi locoꝝ quam ipſa Roma.

Quis reſpõdit

QVIS. Reſpōdit Apitius quaſi loquendo inter ſe licet Martius ſit coram ipſo & ſic loquit̃. Quæ neget te habere pietatē erga matrem. q. d. nullus deberes habere pietatem: erga patriā & dulcia uera ſunt illa iſtius et dicit inter ſe: non ne patria eſt q̄ dedit nobis manus et brachia. i. uires et ea ſola utat̃ præmio ſuoꝝ: ego nō recuſo eſſe ſotius iſti Romæ in quacūqꝫ hora et contrata uocarit: et nō recuſo ſubſtentare baculū huius noſtræ matris. DII tibi. Reſpōdit Martius tu bene dicis certe dii dederūt tibi cōſiliū & pietas tenet regna ſua. ſ. patriæ et poſſidet arua. nunc uideris filius non priuignus et uis ne ut ſubueniā noſtræ matri. FAre. Apitius & ait loquere quid intendis concludere tu tenes me i uerbis. EST domus. rn̄dit Martius & dicit ego uolo dicere ꝙ pallatiū capitolii q nūc eſt collapſus nos recuparemus ipm̄ q locus ſolebat eē tāte uenerationis. Vnde eſt domus alta multoꝝ capax cōdita & cōpoſita in mōte capitolino: quā domū olī magnanimi antiqui romani cōcordes cōtulerūt piis ſeruitiis tunc illo tp̄e bona mater erat uulgata ubi ꝙ & erat fœlix & aliis inuidioſa ꝑ omnia paſcua ħ eſt ſuper omnia alia regna & ipſa erat fœlix partu: ħ eſt fœcunda prole quia tūc habebat nobiles homines ſcientificos: & illa ualde glorioſa erat ꝑegrinis diuitiis ad romā latis & erat potēs & regina regnorū: ergo mors & inuidia perfocauit iſtos nobiles filios. ſ. romæ & ciues ipſius occidit & corpora ātiquoꝝ romanorum perierāt & adhuc fama uiget ſed nos iuuenes tardati ad illud tēpus remāſimus ad ludibrium & ad cōmedendum & fama noſtra iacet & nos uiuendo morimur & fortuna domus eſt mutata ſub nobis & ipſa fama noluit ſuſtinere noſtros furores & non fauet nobis: ideo ħ domus ē reparanda quia nihil poteſt cedere ad maiorem honorem niſi ipſa mater uideretur reuiuiſcere ſuos filios ipſa non curaret reparari palatia quia ipſi bene aptaret omnia ciues qui mortui ſunt & niſi ipſa aſpiceret illa antiqua reuerti. MILia. Reſpōdit Apicius & dicit ꝙ unuſquiſqꝫ homo habet milia cogitationū pro ſemetipſo. Vnde quiſqꝫ habet ſenſum tātū ꝙ ſufficit: o frater unde habes iſtam curam unde maior labor eſt hoībus pellere pauperiē nos non poſſemus tm̄ facere ꝙ ſuperaremus quiete & ꝙ nos nō eſſemus pauperes fortunā malignā ſe nobis oſtendit: uix poſſumus uiuere ꝑ ſiluas & ꝑ ciuitates & ꝑ rapinas iſta talia uix ſufficiūt ad ſubſtētandū uitā nr̄am: ego loquor tecū o frater deriſiue qa furta mixta rapinis non ſufficiūt: & præde deducte a fabulæ nō iuuāt nos tu paras attollere tecta noua mater nr̄æ romæ. NON noua. Rn̄dit Martius & dixit ego non paro facere noua tecta ſed peto refacere turpē domū iā fractā da manū tuam: & ſubintra ſub hac pietate & tollamꝰ ambo lachrymas iſti rōe & ſiccemus pectora ne ipſa doleant genuiſſe nos tam triſtes & ſine aliquo bono. CVra Sup̄uacui. Continuato ordine rn̄dit Apitius & dicit inanis ſolicitudo & ſup̄flua cōcutit aīum tuū minima optura qa illa ſpes ciuium romanoꝝ periit & eſt penitus extincta iō fruſtra illa petis q̄ ſpes repleuerat olim tp̄e fœlici cūcta paſcua & oīa loca mūdi & illa ſpes ſobolis nō cōtēta ꝓpriis muris diffudit ſuas uires nec cōtēta ceſpite ꝑuo qa ut prio edificata fuit erat ut q̄dā ſpelūca & redactū ē

Api. Quis uetat eſſe piū? munus leue dulcia uerba
Hos hūeros: has illa manꝰ: hec brachia nobis
Sola dedit: doniſque ſuis ea ſola fruatur.
Nō comes eē ſibi quaſcūque uocarit i horas
Abnuo: nec fragili baculo me ferre ſenecte.
Mar. Dii tibi conſilium cœlo tribuere ſereno:
Nūc pietas ſua regna dedit: ſua poſſidet arma
Filius es. matri cui ſubueniamus egenti?
Api. Fare qd expectas? omnis mora torquet amātē
Mar. Eſt domus ampla: ſibi nemoroſo condita colle
Dudū magnanimi quā quodā tēpore fratres
Obſequiis coluere piis tam cognita latæ
Mater erat: ſaltus nimis inuidioſa per omnes:
Fœlix & partu & ſiluestribus inclita gazis:
Ac nemorum regina potens: mors iuida natos
Præripuit miſere: perierunt corpora fratrū:
Fama uiget: nos ludibrio dilata iuuentus
Spiramus: ſed fama iacet: tenebriſqꝫ ſepulta ē.
Sub nobis mutata domus: fortūa tot annis
Incolumis noſtros cecidit non paſſa furores.
Hæc matri reparanda domus: nil gratius illi:
Api. Ni quos fata præmūt: fractis cōſurgere buſtis
Aſpiceret natos: & tempora priſca reuerti.
Vilia ſunt hominum curarum milia mille:
Quiſqs ſibi ſapiēs. Vnde hæc tibi ſomnia fr̄?
Pellere pauperiem labor eſt mortalibus īgēs:
Cui nunq̄ ſperanda quies: nos ſorte maligna
Viuere per ſiluas uix ulla poſſumus arte.
Et tecum germanæ loquor nūc furta rapinis
Mixta iuuāt: plenis nec præde ab ouilibꝰ acte
Tu noua tecta pars ruiture attollere matri?
Mar. Non noua: ſed ueterū turpes reparare ruinas
Da frater da chare manus: partēque uirilem
Sponte ſubi, uincat pietas inuicta laborem.
Siccemus pariter lachrymas & meſta parētis
Pectora (ne tales doleat genuiſſe) leuemus.
Api. Cura ſuperuacui pectus, quatit, & cadit illa

Spes ſobolis talis: quæ cũcta repleuerat arua:
Nec muris contenta ſuis: nec ceſpite paruo
Ad paucos reditum: paſcent nos auia baccis
Arboreis: duplicíſqꝫ capax teſtudinis antrum.
Dum tonat excipiet: uentoſqꝫ arcebit & ĩbres:
Mater ubi alternis conuiuia feſta diebus
Hic aget: atqꝫ illic: geminoqꝫ fruetur honore.
Coniugibus deſpecta quidẽ: & calcata ſupbis Mar.
Ac dñas habitura nurus: quin flectere tãdem
Et monitus meliora uide: genitricis uterqꝫ
Septa colat: limenqꝫ pius uenerator adoret.
Quod ſacri tetigere pedes: non aſpera mando:
Dulce eſt annoſe iuuenem ſeruire parenti:
Non in ueſtibulo pudeat me mane uideri
Sollicitum: q̃d mandet anus: quin ſepta larẽqꝫ
Molimur ſolitas ſedes: hinc iuſſa nepotes
Accipiant: hic una domus: nec ſciſſa poteſtas.
Nec fratrum diuiſus honos: uicinia iunctos
Horrebit: uirtus gladio plus uera timetur.
Aggrediamur opus: quædã leuiora uidentur
Expertis, genitrix animos ſi cernat amicos
Ipſa aderit: nam paſcit oues paſcitqꝫ iunencos.
Vnde iſtas cumulamus opes: ars fallere matrẽ
Prima quidẽ pueris: forrunæ fruſtra uetuſtæ:
Præterea & terræ ſalis altum infodit aceruum.
Quem cupido quondã pecori blandita latẽter
Miſcuit: & ſapidas aſpergine reddidit herbas
Inſuper ad ueteres hortos, umbroſaqꝫ tempe
Saturniqꝫ domos. & quæ poſſedimus ultra
Lydius at nunc hoſpes habet uiolẽtus, ab alto
Monte cadit riuus, qui dum ſua rũra reuiſit
Impedit inualidam tranſuerſo gurgite matrẽ.
Pons fuit hic manibus ſanctoꝝ ſtructus auoꝝ
Tẽpus ĩ hoc ſolidus, tacitos quo tramite fures
Qui gregibus peſtẽ, ſiluis ſuprema parabant
Repperit argutus nocturno tẽpore paſtor
Colla quæ ſic meritis fregit tua dextera pontẽ
Hũc (tibi nota loquor) timidas effudit ĩ undas
Dumque nocere mihi ꝑperas matriqꝫ, tibiqꝫ
Et gregibus ſiluiſque noces, ſed iurgia mitto:
Hic noſtrã mõ poſcit opem, ſine crimine q̃uis
Non onerum partem tecum tolerare recuſo.

regnũ rõanũ ad paucos hoĩes & ciues & auia
& deuia ſiluaꝝ paſcent nos leuibus radicibus
q̃a pauci redditꝰ ſufficiunt nobis & dicit nos
paſcimur frugib' arboreis antrum capax du-
plicis teſtudinis tenebit nos quaſi dicat ſuffi-
cit ꝙ unuſquiſqꝫ habeat palatiũ p̃ ſe ſicut erat
quia ille de urſinis habebat unam partẽ Ro-
mæ & ille de colonenſibus aliã: & dicit apitius
duplex palatium & antrũ recipit nos dum fla
grat furor & antrũ repellet uẽtos & peſtes no
ſtras: in quo duplici palatio mater noſtra ro-
ma celebrabat. cõuiuia uiciſſet itaqꝫ ſi feſtum
erit ex parte noſtra nos celebrabitis & nos ex
noſtra & mater noſtra duplici fruetur hono-
re. ſ. tuo & meo. CONubiis. reſpõdit Mar
tius & dicit o Apici q̃ male dicis. ſcis tu q̃d ſeq
tur ex hoc ꝙ oẽs ciuitates cõmunitatis uicine
ſurgent contra nos & ubi timebamur ip̃i deri
debant nos: quæ ciuitates ſunt coniuges Rõ
mæ: & illa Roma calcata coniugibus & muri
bus deridetur ab ipſis ciuitatibus & dñabunt̃
ſibi & dicit Martius uelis flectere animũ ad re
parãdã ip̃am romã: & tu monitus a me e ligas
meliora & pariter colonenſis & urſinus uene
rentur tecta romana & uterqꝫ pius uenerator
adoret hoſtiũ domus matris. ſ. Romæ q̃d ho
ſtium ſacri pedes ſanctoꝝ tetigerant romano
rum. Ego non peto ĩpoſſibilia a te. q̃m iuuenẽ
& filium ſeruire matri antique eſt dulce. & ne
iſte Apitius recuſet onus ſtatĩ offert ſeſe Mar
tius eſſe paratũ ad omne onus ferẽdum: ideo
dicit non cedat mihi ad uerecundiã quid præ
cipiet mea mater Roma hoc in hoſtio & por
ticu ipſius domus tẽpeſtas & inſuper nos mo
liamur & ædificemus larem ſcera. i. claustra ip
ſius capitolii & hinc ex iſto palatio. ſ. capitoli
no nepotes accipiant ſolitas ſedes & iuſſa & p̃
cepta & hic ſit una domus & poteſtas nõ ſit di
uiſa & honor ciuiũ q̃ ſit tanq̃ fratres & ex illo
ſequet̃ ꝙ ciuitates uicinæ Romæ timebit nos
ita unitos. unde uirtus noſtra timet̃ plus gla
dio ideo incipiamus iſtud opus: quia quædã
uidentur leuiora poſtq̃ hõ eſt expertus illa.
nam mater noſtra Roma ſi uideat anios no-
ſtros amicabiles aderit fauendo nobis. unde
ita erit Roma in uictoria ſicut ante fuit & ip̃a
mater paſcit aues quia adhuc præſtat pabulũ
uolentibus ibi ſtare: & paſcit iuuencos. i. prin
cipes & magnates. unde nos cumulamus iſtas
opes niſi ex terra noſtra. fallere matrẽ eſt pri
ma conſuetudo pueroꝝ ſed non conuenit no
bis hoĩbus acceptare uel accipere ſuũ & dicit
Martius ſcis tu ſi nos faciemꝰ hæc iſta noſtra
mater bona miſſaria abſcõdit ſub terrã, ſalem
& conſeruat & aſperget herbas ita ꝙ ĩ iſta ter-
ra romana adhuc eſt bonus ſenſus antiquus.
& ſepeliuit reliquias ãtique fortunæ & cumu
lum ſalis ſub terra: quẽ ſalẽ. i. ſapiam ipſa ma
ter adulata miſcuit latenter ciuibus noſtris &
dedit eis ſapientiã latenter & paulatim & reddidit herbas ſapidas. & dicit Martius nõ ne uides tu q̃d
accidit nobis: habẽt riſum de nobis quia nõ p̃nt uenire peregrini & iacere in Roma quia ĩterficiunt̃.

Vnde ex una

unde ex una pte uicina loca ſubiungat nr̃a loca& ex alia pte pegrini nõ pñt uenire qa ſuffocantur: & loca quæ nos poſſedimus nũc tuſcus hẽt & riuus flu. tyberis uiolẽtus cadit alto de monte & domos ſaturni & loca q̃ nos añ poſſedimus tuſcus hẽt: & dũ ille fluuius reuiſit ſua loca ĩpedit romã nõ potentẽ tranſire ſuo curſu qa illi non ẽ pons: & h̃ apud ciuitatẽ orteſem fuit pons iſtructus manibus ſenatorũ anoꝝ integre uſq; ad nr̃a tpa ſed nũc deiectus ẽ in aquã apud quẽ põtẽ coniuratores Catellinæ fuerũt dephenſi: quos Tullius fecit decapitari: ideo dicit ꝙ in illa uia pontis paſtor argutus. i. doctor ſubtilis

Compulit in facinus tua longa ſuperbia: uerum
Api. Cymba breuis fluuio eſt habilis trãſire uolẽti:
Rus breue trans fluuiũ ſupeſt: fortuna ſolutos
Anguſtat: fineſq; locat quos fratribus olim
Tam breue pacatis q̃ nos ſumus: arcta priorum
Arcta extremorum confinia: at inter utrunq;
Laxarunt ſua rura ſenes: audacia lætos:
Non ſtabiles habet euentus: en omnia demum
Ad primas redire uias. ſorſq; improba gyro
Luſit in aſſiduo: quid quod ſine põte manemus
Tutius in ripa? iam quantũ ad cætera: ſerũ eſt
Edificare domos: ſub tempus uelle ſepulchri.
Feſti. Quid uano ſermone leues conſumitis horas?
Tertius ille minor quem uos calcare ſoletis
Siluas frater habet: iam fundamenta domorum
Sede locat patria: genitrix ſibi rura: gregemq;
Credidit: & nati gremio ſecura quieſcit:
Parent cuncta ſibi: curas agit ille ſeniles.
Enſe puer ſtricto: laqueiſq; ſub arbore tenſis
Quis auium: furumq; pedes: & colla præmãtur
Pinguibus arentes teneriſq; ab ouilibus arcẽt.
Fortia clauſtra lupos. triſtis ñ murmurat urſus
Sanguineus nõ ſenit aper: nõ ſibilat anguis:
Non rapidi prædas agitant ex more leones
Non aquilæ curuis circũdant unguibus agnos.
Excelſo prædulce canens ſedet aggere cuſtos:
Paſcua tuta ſilent: audit iam littus utrunq;
Carmen: & extremũ calaber ligurũq; receſſus
Vndifragi ſectiq; tenens conuexa pelori.
Si uocem extulerit: mauros turbabit & indos.
Arctoaſq; niues: auſtriq; calentis arenas.
Imperat is uobis linguam cohibere capellas
Ite domũ: tondere inopes: negat almaq; mater
Partem uteri uos eſſe ſui: ſuppoſtaq; iurat
Pignora falſa ſibi: uallis te proxima miſit
Apẽninigenæ qua prata uirentia ſiluæ

eloquẽs tullius repit tacitos fures q̃ pabãt deſtructionẽ populis & terris mortẽ & ciuitatibus romæ & h̃ nocturno tpe & ipẽ Tullius fecit decapitari illos: & ſi tu uelles bñ recordari tu fuiſti q̃ feciſti pcipitare iſtũ pontẽ in pfundas aquas ego loquor tibi nota& uiſu & h̃ dũ tu uolebas nocere mihi & Romæ & timet: & dũ tu ſtudes nocer̃ populis& ciuitatib' ſed dimittam' iſta iurgia: hic pons reqrit nũc nr̃m auxiliũ licet ego nõ fueri ille q̃ fregeri tñ nõ recuſo facere ptẽ. COMpulit. Rñdit Apitius & dicit iſta lõga tua ſupbia coegit me in iſtã rẽ facinoroſã: tñ ubi tu dicis ꝙ ego reficiã pontẽ una pua nauicula ſufficit trãſire uolentibus ad Romã & locus romanus ẽ ſecurior ſi nõ ẽ põs q̃ ſi ſit: qa ultra illũ põtẽ nos paꝝ hẽmus: & nos reuertim' ad priſtinũ ſtatũ qa dũ romãi fuer̃t ſub regibus nõ potuerũt hr̃e ĩ comitatu niſi. xx. miliaria & ſic hẽmus nos ſicut Romulus & remus q̃ cõpoſuer̃t romã: ipſi occiderũt unus alteꝝ ſic facimus nos ipſi fuer̃t ita concordes ſicut nos ſumus ergo confinia prioꝝ fuerũt ſtricta & nr̃oꝝ modernorũ. ſed iter pricipes priores antiquos q̃ fuer̃t tpe felici & modernos ẽ drãa: qa ipſi ãpliauer̃t romã p totũ orbẽ: ſed nos nõ ita facimus un̄ audatia hẽt fines pſpos nõ tñ ſtabiles ecce pater ꝙ oẽs redier̃t ad primã originẽ remi& romuli: fortuna luſit ĩ ludo cõtinuo qa cardine alternauit uices ſuas: & qd plus ꝙ illa deſtructio pontis pdeſt qa ſtamus mag ſecuri q̃ añ iã nimis tarde icepiſti uelle edificare romã qa ipſa hẽt unũ pedẽ ĩ fouea. Quid uano. Hic itroducit unũ aliũ paſtorẽ. i. feſtinũ q̃ aduenit dũ iſti loqbant̃: & ait cur aſſumitis iſtud honus uenit & ueniet q̃ repabit ipſam romã: p feſtinũ itelligimus famã quæ ẽ feſtina & dixit ꝙ ſurrexit tribunus donus romanus q̃ reduxit Romã ad maximũ ſtatũ iõ loqẽ feſtinus & dicit o fatui cur conſumitis leues horas ſurrexit qdã hõ q̃ erat ſub nr̃o domo& accepit nobis dñium & tenet terras & pat locare fundamẽta priæ & genitrix romacõmiſit ſibi curã & ſollicitudinẽ & qeſcit ſecrua ĩ gremio illius filii tribuni & oia obediũt ſibi& habet curas ſeniles & illo ſtricto enſe pauit laq̃os illos q̃ ſolebãt deſtruere & occider̃ hoĩes & h̃ extẽſis capiſtris ĩ furtis qbus colla latronũ deſtruunt & fortia clauſtra depellent nos lupos carceratos & depellẽt uos habẽtes fauces aridas & carceres arcebit uos & triſtis urſinus mumabit ille apitius non ſæuit non ſibilat hãnibal & leones rapaces nũc non repellũt pdas qa qa non prædantur alios: & aqlæ. i. hoĩes mali non circũdãt bonos cũ unguibus qa iſte tribunus ſedet in excelſo capitolio canẽs dulce & oia qeſcũt. Iã litus africæ litus italiæ audit cantũ iſtius tribuni & externus hoc ẽ ultimus locus calabriæ et locus

Ianuenſiũ.ſ.liguria et extremitates liguꝝ frãgentes audiũt iſtũ et receſſus et ciuſtates montis ſiciliæ diuiſi ſi iſte tribunus bene eleuauerit uocẽ pueniẽte bene ad extrema mũdi et ideo dicit mauors.i.illos de mauria et de ſeptẽtrione et terrebit arenas auſtri calẽtis. Iſte tribunus impat uobis ideo amplius non laqamini et uadat ad tõdẽdũ ũras paupes poſſeſſiões qa ſcã Roma negat uos eẽ filios ſuos et ipa mr̃ iurat pignora ſuppõita falſa ſibi filios ſuos nõ eẽ:et dicit feſtinus primo ad illũ de urſinis tu modo es romanus ſed tu ueniſti de uale ſpoleti q̃ miſit te ea pte q̃ armẽta ſpoletina rodũt prata uirẽtia ſiluæ q̃ eſt iuxta apẽninũ montẽ et q̃ greges temerarii metuũt et tu martius es de pte longinqua .ſ.alemaniæ p quã uadit rem⁹. Nũc. Rñdit Martius o Feſtine tu bñ dicis ego audiui dici et narrari ab antiqs meis ꝙ ego erã inde.

Eglogæ ſexte Tullius paſtorius pathos.

Collocutores Pamphylus et Mitio.

qVIS Nemus omne. In hanc autẽ egloga intendit auctor deſcribere ſtatum eccleſiæ et ad hoc introducit duos paſtores quoꝝ unũ uocat Pamphylum alterũ Mitionẽ:p pãphilũ itellige petrũ apoſtolũ et dr̃ quaſi totus amãs xp̃z per Mitionẽ intellige papã clemẽtẽ et uocaẽ Mitio quaſi pinguis et mitis. Primo loquiẽ Pãphylus.i.petrus et ẽ nõ ꝙ loquiẽ inter ſemetipm querens de malo ſtatu eccleſiæ:primo dicẽs:qs nemus hoc ẽ quis ẽ iſte q cõmiſit oẽ regnũ lacerandum laſciuis aialibu .i. cardinalibus et platis et meæ terræ q̃ ſũt illri ctæ eccleſiæ:unde metuerũt tm̃ nephas pati q̃s terras irrigauerũt ſanguine ſuo Iuppiter .ſ.deus et alii martyres et pricipaliter paulus et Stephan⁹ et eccleſia primitia dr̃ Paulus pi reus apir ꝙ ignis q̃ſi accẽſus igne.i. ieſu xp̃i amore:et ſcũs Stephanus irrigauerũt gr̃a diuina et riuulis ſanguinis abũdãtibus.q.d. debẽt terræ eccleſiæ ita tractari q̃ ſunt irrigatæ ſanguie ſanctoꝝ:qs furor auaritiæ ita turbauit diuitias et fructus cãpoꝝ eccleſiæ et meos qa nũc non rediẽ fruct⁹ ipſi petro et h̃ dũcarpit bñficia ĩtẽpeſtiue debita et h̃ furtĩ: Cui. ſ.agro pdicto pulcher hyber⁹.i.laurẽtius qui fuit de hybero:qđ eſt flumẽ qđ trãſit p hiſpaniã:yberus diciẽ ornamẽtũ ipſius eccleſiæ:et h̃ tpe eccleſiæ primitia ille laurẽtius nõ timuit ardere ignes ſibiipi lauris crepitãtibus.uñ dictus eſt a lauris ſemp uirẽs ĩ fide et ipe uertit aliud latus ſup ignẽ et h̃ carnibus ſuis ardẽtibus ĩ ipſis ignibus ſicut laur⁹ qb⁹ ignib⁹ q̃ſiuiſſet aſſũptus ipe laurẽtius niſi xp̃s porrexiſſet ſibi auxiliũ ſubſtinẽdi tale martyriũ et niſi xp̃s reuocaret ad altos cœlos. Paſtor Nũc reſpicit mitio eodẽ mõ loqns ſicut Pãphylus et ſtabat ĩ uno loco apud unã ſepem et conquerebaẽ late inter ſe ꝙ ẽ dira uel dura conditio iſtoꝝ platorũ.q.d.oẽs dicũt ꝙ nos deuoramus oĩa bona eccleſiæ:ſed certe hoc non eſt uerũ ĩmo magis laboramus q̃ alii hoĩes: ita dicũt oẽs hoĩes date emexpla pctõribus et refrenate populos non benecredentes et ſemper dicit o plati faciatis ꝙ ubera ſp fruãtur multo lacte et ipſa eccleſia certe nos plati neſcim⁹ facere artes manuales de quo debemus uiuere & nũc pãphylus ordinat ſecũ iurgia & ille ſenex petrus geſtãs ſecũ petrã conqriẽ:ipſe recte ẽ tãq̃ petra rudis ſic uocaẽ petrus a petra & geſtãs ſecũ nodoſa repagula.i.ipſas claues padiſi:o quot maledicta parat & in ueritate poterit maledicta ẽt referre & ipe periet enſe ſuo:& poſſet repire uenenoſa uerba q̃ fert ſecũ:& tñ malo ĩcipe a blãditiis q̃ a malis uerbis:& alloquitur Mitio Pamdhylũ ſic dicens: o Pãphyle quo uadis & uñ ueni & q̃ loca hitas tarde tu reuiſis eccleſiã tuã qd fremẽdo loq̃ris & quis ſpũs accẽſus ira exardeſcit ĩ graui facie tua? FVRcifer. Rñdit Pamphylus exclamãs:o Miti tu es dignus

Spoletana metunt. armenta gregeſꝫ proterui
Te longinqua dedit tellus. & paſcua rheni.
Nũc memini audierã ueteres narrare bubulcos

Explicit quinta egloga quæ pietas paſtoralis intitulatur.

Incipit ſexta egloga cui titulus eſt Paſtorum pathos.

Collocutores. Pamphilus & Mitio.

Vis nem⁹ oẽ uagis lacerãdũ pbuit hircis.
q Quid ſilue merure meæ? q̃s rore ſuperno Pam-
Iuppiter & riuis ſpumãtib⁹ horrida cõiũx phil⁹
Impiger atꝫ olim pyeros ſanioſꝫ rigarunt?
Quæ rabies. furtim ſegetes dũ carpit acerbas
Spes & opes turbauit agri:cui pulcher hyber⁹
Delitiæ noſtrumꝫ decus ſub tempus aratri
Non timuit prunas crepitãtibus addere lauris.
Quis prope conſumptus dextrã niſi nr̃ apollo
Porgeret afflicto:monteſꝫ efferet in altos?
Paſtorum ſors dura nimis:date frena capellis:
Indomitos cohibete greges: ſimul ubera multo Mi.
Lacte fluãt ſemper:magicas non nouimus artes
Et nunc iſte ferox:lites & iurgia ſecum.
Inſtruit:ac ſaxum & nodoſa repagula geſtans.
Quot maledicta parat:poterit maledicta mereri
Enſe perire ſuo:quod fert reperire uenenum
Blanditiis tñ aggrediar:quo pãphile & unde?
Quos ue locos habitas? ſeꝝ tua clauſtra reuiſis.
Quid fremis? inꝫ graui q feruet ſpiritus ore?
Furcifer hic mitio? nec te duriſſa ſontem
Sorbet adhuc tellus? iam iam mirabile nullũ ẽ
Si nemus & meſſes atꝫ omnia uerſa retrorſum Pma.

crucis nec terra adhuc abſorſit te et uiuus adhuc certe terra deberet obſorbuiſſe te ego non miror amplius ſi pierũt oẽs ſpes et oẽs fructus te exiſtẽte papa et oĩa conuerſa retrorſum deduxerũt meã ſpem. Cui.ph.i.dolẽter.pfero cuſtodia eccleſiæ bñ cultæ erat cõmiſſa a me & ab aliis ſed a te nõ ita. Cui. Si tibi fuit cõmiſſa cuſtodia oium & certe male qa boni hoies mortui ſũt añ tps & uiri fortes fatigati non hũerũt locũ:ſed hyrci ſupſũt.i.remãſerũt ſoli ſupbi & laſciui & porci imũdi.quos.ſ.uos ocia tendũt. Hirci.Dico turba pnitioſa ſatis blãdis ſeminatis:illa dico turba q̃ ſpgit̃ iſultas in illa lege p cãpos.ſ.uos plati oĩa deſtruitis& iſta turba hyrcorꝫ urit dentibus ſuis oĩa uirgulta:iã malus odor.i.iſfamia iã uenit ad deos& ad me petrũ & ad alios celeſtes. Haud. Rñdit mitio ego non bñ cogitauerã ꝙ tu uolebas dicere iſtas cõtumelias uñ ego excogitãs oĩa iſta ꝑpeſauerã ut dcm̃ eſt ſupra ꝙ ipſe excogitauit ego tractãs ſingula q̃ tu dixiſti erã uaticinat⁹ ego dicebã iter me uenit iſte petrus turbidus contra me nec ꝑ non doctus.i.neſcius parcere. Ego ſerui nec amico h̃ ẽ qa aliqñ dñs ſolet pcere ſeruo & ita amicus amico ſed ego imaginabar ꝙ ipſe Petrus nolebat mihi pcere aliquo mõ tãq̃ ſuo nec tanq̃ amico:nec ipſe petrus doctus recipe pietatẽ i fronte ſua rigida & dicit Mitio o pãphile q̃ p q̃tũ eſt leue dãnare & iſamar̃. A Lienã uitã.Et q̃ durꝫ ẽ ſuare ſuã uitã i ueritate.ſi tu ẽes hodie papa tu nõ poſſes ſuare & cuſtodire ſcã eccleſiæ ſicut tpe tuo dũ eras pp̃:tu ñ poſſes facere ita ꝙ mors tardior ueniret q̃ nõ dũ ego ſũ pp̃. & mors uiolẽta nõ igrueret populis ſicut nũc & tuus baculus miat̃ & tua frõs rigida nõ ſufficeret& h̃ honus uãni qd fac pcorib⁹ mala & aĩalib⁹ facere te exñte auctore & hyemps nihil remitteret qa pp rigiditatẽ tuã nõ dimittet hoies qn daret niues & frigora.licet.tu ſis rigidior ipa niue & tps primi ueris nil remittet̃ tibi & dic uere dubiũ qa ẽ tps iconſtãs & auſter morbidus uiolẽtus & iductiuus nebularꝫ & iſirmitatũ ferret tibi dãna ſua& tẽpeſtates nihil remitterẽt tibi & h̃ licet tu ẽes papa credis tu ꝙ hoies rapaces & fugaces nõ rapent ſegetẽ & alia: & tũc umbra nõ pceret bonis uiris & cap nõ pceret arboribus & boues non pcerẽt herbis. Non nego.Rñdit Pãphilus nõ erã ego paſtor & papa o uicioſiſſime hoium dum nero truculẽtus paſcẽs potẽtes romanos in capitolio cõtra eccleſiã & iſte nero deiecit me petrũ ad terrã qa poſuit ipm in patibulo uel i cruce & pabat deſtruere tũc oẽs ſcõs& cõtra eũ ego luctator et ꝑliator fui uſq ad mortẽ meam.i. quouſq ille occidit me reliqt me nudatum. Q Vid potius.Rñdit Mitius et dic tu optime dicis.Et uis tu ꝙ ego ueniã i manus tyrãnorꝫ tu dicis.p me nõ ne te oderẽt iſiniti popli et ualis romana adhuc ẽ piguis ſanguie martyrꝫ et ſola oſſa ſũt cõgregata i ocultis ſepulchris:certe nolo ego hoc.et adhuc ipſe locus eſt plenus oſſibus qd̃ ẽ mirabile et nõ licuit tibi petro nec aliis fuit licitũ mãdare ſepulturæ oſſa aliorꝫ martyrꝫ. DII tibi.Rñdit Pãphy.et impcat̃ ſibi mala et dicit tu bñ dicis ꝙ hoc ita fuit:ſed dicas mihi:deſtiterũt a fide illi martyres:certe nõ:iõ dii ſicut tibi inimici: ſed pdicatores fidei nõ tacuerũt ob hoc et rauci canes latrãtes et iſideles non ſciuerunt non pdicare et

Spem luſere:meam:cui proh cuſtodia culti
Credita ruris erat:cui grex paſcẽdus in herba:
Intempeſtiuis perierunt mortibus agni:
Defeſſi periere boues: hircíq ſupeſunt:
Immundíq ſues:quos luxus & ocia tendunt.
Turba nociua ſatis:nullaq lege per agros
Spargitur inſultans:uirgultaq dentibus urrit:
Iam montes infecit odor:noſtrã ue quietem:
Haud inopia quidem patior conuitia:dudum
Mi. Singula nam tacito tractans ſub pectore mecũ
Vaticinatus eram:iam turbidus ille redibit
Nec ſerui tergo:nec amice parcere famæ
Doctus:nec rigi da pietatem admittere fronte.
Pamphile q̃ facile eſt alienam carpere uitam:
Quã durum ſeruare ſuam:te forte magiſtro
Senior haud gregib⁹ mors ac lup⁹ igruat albis
Nequicq̃ baculoque minax uultuque uenires
Nil tibi triſtis hyems.q̃q̃ ceſſura rigori
Illa tuo:nil uer dubium:nil morbidus auſter:
Nil tibi de proprio uiolenta remitteret æſtas.
Non uolucres ſegeti.nõ mitib⁹ umbra racemis
Non caper arboribus.nõ bucula pceret herbis.
Pam. Nõne ego paſtor eram dũ trux turpiſſime rerũ
Nereus aduerſo paſcens in uertice tauros
Trãſuerſũ deiecit humi:& pec⁹ omne parabat
Vi rapuere:obluctor donec uiolentior ille
Exuit hirſutam tunicam.nudũque reliquit:
Mi. Quid potius tractare uelim:quot tpe paruo
Tunc noſtri cecidere greges:eſt ſanguie uallis
Pinguis adhuc.cecis raptũ congeſta cauernis
Oſſa iacent horrore ferit locus ille tuentes.
Non tibi non aliis licuit mandare macello
Pam. Membra boum.ſparſere lupi.ſparſere leones:
Dii tibi ſint hoſtes.at non iacuere magiſtri.
Non rauci ſiluere canes.quod ſeua ſinebat
Extremum fortuna fuit.ſpoliare cadentes.
Et niueas urbi dominoq remittere pelles.
Tu mihi q̃d ſeruas niſi cornua dempta iuuẽcis

tunc tēporis id quod poteramus facere nos faciebamus q̄a hortabamur aīas non timere martyrla ita ꝙ irent ad ipm̄ deū et capiebamus aīas cadentes et remittebamus aīas albas et puras deo et aſſignabamus ipſi deo et celeſti ciuitati ꝙ ſic facere fortuna ſic ſinebat ſed tu miti qd ſerues diis et mihi: tu nihil reportas ad deos niſi cornu .i. capillos cardinalis q̄ redūt ipſos cornutos. SERuo: Reſpondit mitio in ueritate ego ſeruo et luctor magis q̄ tu q̄a ſuo auꝝ qd nos accumulamus iuuenibus cardinalibus: quos nos intēdimus facere ſeruo aureo et argētea uaſa et ego non dignor ponere labia mea ruſtica-no uaſe ſicut tu facto ex ligno .i. ſuber: et me miſeret rudiū parentū aliud bonū qd feci eſt q̄a feci cardinales multos & multa dedi bñficia: nōne uides ꝙ fero ſotulares & coturneos aureos & nobiles & hñtes multos colores ſicut faciunt illi de tuſcia & tympora ſufflata lapidibus precioſis & feci mihi ueſtes purpureas tinctas ſanguine illius piſcis qui in Sidonia ut plurimū capitur & ego acquiſiui mihi magnos amicos pro dono pecuniæ & diuitiarum: & eccleſia tota nitet gemmis: & circundat collū ſuū iocalibus & ipa eccleſia reqeſcit mecū in loco obſcuro q̄a ſto in ocio & ſecum gaudeo & iſta eccleſia nō rigens niuibus nec exuſta caloribus ſolaribus & non ē ita nūc ſicut erat eccleſia tua turpis: qñ fuit tua uxor dū tu ꝑſidebas & dū tu bñ ꝓſpicis non uidebit uxor ſacerdotis ſed uidebitur una regia & tunc iſti cardinales laſciui ludūt ubiq̄ i herboſis locis q̄a ipſi ſtant in locis bonis & naturalibus & delectatio noluit iſtos pigros ī cœno q̄a ſunt pleni diuitiis & fotio ita ꝙ paſtor non pōt itrare ſpeluncā nr̄am .ſ. nullus alter dominus ut imperator uel alius rex & ego ſedeo & iaceo ſupinus & canēs multa nec curo de tpe futuro & ſtādo cū amaſia mea ego proſpitio q faciūt ibi paſtores .ſ. cardinales ſicut prælianť ſed tu petrus ſꝑ querulus ſtas triſtis & ſemp pr̄ mordaciter rep̄hēdere alios & carpere qua rabies tulerit te. Ergo pōit auctor qūo Pāphylus reſpōdit Mitioni ſic dicēs inflāmatus totꝰ īmūde ꝑꝑ. ergo tu eq̄pas tuū aīum auꝝ nr̄is tribulationibus ſed uis tu facere cōparationē auri tui ad nr̄os labores Vt idest q̄uis eccleſia ꝑferat tibi digniſſimos habitus .i. q̄tūcūq̄ eccleſia dei ſit magis ornata illa ornata ſuis iocalibus .i. ornamētis nō ꝓpterea cedit ad honorē: ſed ad pōdus & infamia: & q̄uis tu loces mēbra et q̄uis tu dormias in meliori thoro: et q̄uis recipias flentē ſomnum cū oculis clauſis aio tamē uigilāte et q̄uis teribilia ſomnia farigēt te et q̄uis uaſa argentea ꝓcurēt ſitim extinctā: et q̄uis pulchritudo et ꝓcioſa domus et maſſaritia dant tibi cām cuſtodiēdi et timēdi nō ꝓpterea cedit tibi ad honorē preciū q̄a agere auꝝ eſt periculum q̄a per ipſum moriunť multi: ideo ſtultum eſt accumulare auꝝ. Heu iſanus enī furor ſubiacens et obedi iſti eccleſiæ tu mitti nullō mō potes negare totū uitupiū cameræ dedecoroſæ et uitupatæ et tu dicis ꝙ acqſiuiſti multos amicos certe tu deciperis: q̄a iſti quos tu dicis eē tuos amicos rapuerūt honeſtatē eccleſiæ uxoris non caſtæ: et ipſi parāt inſidias tibi: iō uides modicū lumē cū dico ꝑſſus multo et itempato uino iſidiator: ſed rex Frāciæ conſtat et fures inimicos uocas amicos multū uigilāt ut ꝑdanť ter et circūſtēt tua palatia. FVribus. Hic Reſpōdit Mitio ad Pāphylū ſic dicēs ego feci conſideratonē et ligam cū iſtis talibus furibus et ita ꝙ non ipſos timeo et hoc ē contractū ſanguine porti hoc eſt īmūditia mea cū omni turpitudine quia cū largitionibus imundis et iſtud fœdus eſt ſcriptū in altari regis iſerni .i. dya. ſacrificiū dico ualde odio ſum diis ſupioribus licet ſit acceptabile dyabolo deo iſernali et deis iſernalibus q̄bus eſt ſacrificiū cum

Seruo aurū teneris quod cōpēſauimus agnis **Mi.**
Seruo: habiles cyathos & agreſti urgeť labellū
Subere non dignor: rudium miſeretq̄ parentū
Adde ꝙ ars duce me multum paſtoria creuit:
Diſcolor en talos tyrrheno ex more cothurnꝰ
Circumit: effulgens obnubit tempora iaſpis.:
Candida ſidonio ter murice uellera tinxi
Et magnos peperi pro munere lactis amicos:
Sponſa nitet gēmis: collūq̄ monilibus ambit.
Et mecum fuſca ſecura recumbit in umbra.
Non glacie niuibuſque rigens: nec ſolibus uſta
Qualis erat tua turpis anus: dum rura teneres.
Regia ſi ſpectes: non noſtra uidebitur uxor
Tum paſſim herboſis ludunt in uallibus hedi:
Inq̄ uolutabris ſegnes innata uoluptas
Conglomerat uerſatq̄ ſues: non humida paſtor
Fortior antra ſubit: ſedeo iaceoque ſupinus:
Multa canēs q̄ dictat amor: nec craſtina curās:
Commiſſique gregis ludos & prælia cerno.
Tu querulus triſtiſque mane: tu dente camino
Qua rabies tulerit ſemper mordere paratus.
Ergo impure tuum noſtris cum ſentibus ātrū **Pam:**
Iūgis: ut indignos habitus tibi præferat uror
Rebus onuſta ſuis. ut tu meliore cubili
Membra loces: ſomnūque aio uigilāte fugacē
Excipias oculis: & turbida uiſa fatigent:
Concilient ut uaſa ſitim: cauſaſque timendi
Inueniant: & forma domus & chara ſupellex:
Heu labor inſanus precio cumulare periclum.
Heu furor extremus nupte parere furenti
Turpis adulteria: & thalami tot probra pudēdi
Diſſimulare potes: nempe hi q̄s fingis amicos
Coniugis inceſte facilem rapuere pudorem:

auro & nō cū thure ſicut condecens eſt: ſic ego ita bene prouidi mihi ꝙ non pōt nihil aliqd ꝑiculi accidere ſiue ſit fames ſiue bellum &c. Vnde ego non ero pauper licet ſerpens uenenoſa frāgat pinguia ſecta. ſ. ſtabula quæ claudunt pecora & licet ipſi dñi faciāt ſimul bellū & ipſa clauſtra eccleſiæ frangant ego habeo tantum auꝝ ꝙ non timeo & q̄uis tēpeſtas uenerit quæ deſtruat ſegetes non ero paup & licet annus ſterrilis ſine fructu aducat mortē populis & ipſis ſegetibus non ero pauper tātū pecuniæ in fodimus & ſepeliuimus. q. dicat ego abſcondi magnam quantitatē auri in inſcrobibus ꝙ non timeo.

Inſidiaſq; parant etiam tibi: lumina tolle
Immodico depreſſa mero: lupus inſtat ouili
Mi. Antraq; peruigiles circunſtāt ditia fures:
Furibus eſt mecum contractum ſanguine porci
Fœdus: & inferni deſcriptum regis in ara
Inuiſum ſuperis ſacrum fortaſſe profundis
Acceptum ſed iure deis: quibus ere litatum eſt.
Non ego: ieiune conſtringant pinguia tigres
Septa licet: totoq; fremens ruat æthere grando:
Armentiſq; ſatiſq; necem ferat acrior annus
Pauper ero: tātum ſcrobibus cōmiſſimus atris.
Pam. Tolle ferum ſcelerate ſacrū quod iuppiter & ſol
Erubuit: potuitq; iubar ſed acerba relatu
Præterea qui paſtor eras: per littora gazas
Conuehis: & neutrum perages fœliciter: aude
Linquere iam ſiluas, urbeſq; uidere remotas.
Pande re uela nothis, timidas temptare ꝓcellas
Vxor enim ignotis iam pridem in collibus errat
Et patrium limen thalamumq; egreſſa pudicū
Illa ſequetur ouans, meretrix famoſa procoſq;
Secum aget ardentes, & olentes turpiter hircos
Herba peregrinæ quibus ē iam grata paludis?
Mi. Quid pater obſcuris animos ambagibus iples?
Longaq; nunc ſeris, quid litibus ocia frangis?
Deſine iam meſtis alacres inceſſere uerbis
Dic age, dic breuiter quicqd fert impet⁹ & mēs.
Pam. Es meritus poſt uicla crucē, poſt uerbera ferrū
Supplicium breue, quin potius ſine fine dolores
Carceris æterni, uel ſi quid triſtius uſquam eſt.
Serue infide fugax dominoq; ingrate benigno
Mi. Surde ſenex geſtare crucem, tolerare catenas
Si neſcis ſors ipſa tua eſt, uulgata per omnes
Fabula iam ſaltus, nerei terrore ſuperbi
Deſtituiſſe gregem, medio niſi triſtis apollo
Siſterere calle gradū non uertere terga iuberet.
Cetera nam ſileo, domino q̄ fidus in arctis
Caſibus, ut poſſint deſerte ignoſcere caule.
Pam. Et fugi & redeam: timui paſtoris iniqui
Verbera nulla: metum facilem dānauerat ætas
Flumine mox laui maculas, pallorq; receſſit.

TOLle. Reſpondit Pamphylus & dicit remouē ab oculis meis ſacrificiū īfernale quod deus oīpotens & xp̄s erubuit. i. ad erubeſcentiam habuit & ſplēdor ſolis debuit erubre ꝑ tale ſacrificium ſed non dicamus de iſtis ego præterea acribi ubi tu dicebas eē paſtor es factus mercator & raptor oīum gazarum & tñ nec iſtud nec illd' cōplebis ꝓſpere qa nō eris paſtor fœliciter nec raptor fœliciter ſic faciēdo & non eris ſaluus & non habebis uictoriā ideo relinque ſiluas & audeas relinquere ꝓprias terras & uidere ciuitates longinquas & aude ꝑcurrere totū mundū ad ponendum uectigalia: & aude auidas tēptare ꝓcellas ac tumidas: tu potes bene trāſportare eccleſiā romanam quia iam eſt diu ꝙ ipſa reliquit proprias ſedes & erat in ignotis collib⁹ qa in auinione eſt egreſſa ꝑtes & camerā honeſtā illa gaudēs ſequet̃ te & ipſa meritrix famoſa ducet procos ſecū & amatores. ſ. cardinales uicioſos & ſic hircos fœtentes qbus placet iam manſio auinionis. QVID pater. Reſpōdit Mitio ſic dicens et uocans ipm patrem. O pater qd reples aīum uerbis et cur defringis quietē meam deſine nos prouocare dic audacter et dicas quid impetus tuus cupit. ES meritus. Reſpondit Pamphylus tu es meritus poſt carcerem furchas ferrum poſt uerbera et iſtud eſſet ſupplicium nō congruum quia meruiſti penas inferni æterni. i. ꝑpetui uel ſi quid triſti⁹ eſt. O ſerue neq̄ infidelis fugax ꝓpriæ ſedis. et o ſerue ingrate benigno dño. CRVde. R ñdit Mitio qd dicis tu de carceribus et de crucibus tu es dignus geſtare cathenas ē tua fama uel fortuna ſi nō obſlit⁹ et iſta ē res diuulgata ꝑ oia loca ſi ego male tracto eccleſiam dei. tu peius certe qa negaſti eum ter et uoluiſti eā relinquere ꝑꝑ Neronem ſupbum niſi xp̄s teſtis de hoc ꝑcipet tibi firmare iſtā fugā in uia et faceret te reuerti ego dimitto reliqua q̄tū fuiſti tu fidelis deo i reb⁹ afflictus ita fuiſti fidus ut iſta pctā tua poſſint ꝑcere deſertæ eccleſiæ. q. d. mala tua ſūt tanta ꝙ non ē miꝝ ſi ego facio h̄. ET Fugi Reſpondit Pamphylus. ſi ego fui ego reuerſus fui et ſubſtitui flagella iniq neronis: nulla ætas erit ita barbara ꝙ dānauerit meum timorem et ſtatim laui lachrymas et tymor ſubito ſeceſſit et tu quam cām habes fugiēdi et cur relinqs clauſtra romæ tu ſeq̄ris longinqua cur deſeris loca italica ubi tui anteceſſores ſp ſteterūt et tui aui et tu o demēs ad quē locū trahis claues ecclïæ: dimitte iſtas claues: et depone iſtam ſolicitudinem: grauat te frōte: tūc nos habebimus aliū papā: q coget poꝑlos uagātes ꝑ diuerſa loca reuerti ſub tecta.

NAM mihi. Reſpōdit mitio ego elegi mihi magnifica & non ero ſemp ſeruus pauperis ædis ſicut tu fuiſti ego q acqſiui amicā dulcem uoluptando ego ſtudeo fieri pulcher ꝑpter amicam ego timeo ſo lem & collo antra umbroſa & uolo mihi lauare faciem & frontē & manū aqua recenti ego habeo unū ſpeculum quod dedit mihi Conſtātinus imperator amator meus.ſ.eccleſiæ.Conden.i.Conſtātinus bizantius.i.conſtantinopolitanus:ideo dr̄ bizantius:unde eccleſia ſcit iſta: & ſubſtinet iſta quia pa timur multa cogitamina & aduerſa propter ipſam uos.ſ.petro iactando gloriemini de amicis ignoti ſcilicet de gloria æterna & btitudine q̄ ſunt nobis ignotæ:mea epicurea.ſ.eccleſia ſic epi curus qui poſuit uoluptatē & fœlicitatem in gaudendo gaudeat mecū. INfamis mulier. Hic oñdit quo Pamphilus indignatus rñdit dicens. O demēs o ſtulte in eccleſia iſamiata infœlix multis ꝓdeceſſoribus male tractaue runt ipſam deuenerūt ſicut tu Miti: ideo glo riare cū iſta eccleſia qm̄ male cōtinget tibi ui de ne lōge extra petanẽ: unde Bonifacius q uoluit uiuere magnanimiter ideo uide q̄ ma le ceſſit ſibi dimiſit uitā pudicā: ideo dicit ille prior epicurus.i.bonifacius lapſus in ample xus iniquos iſtius eccleſiæ et ꝓphanos:i.nō ſacros ille ꝑdicauit ꝑ urbē quā ſpōſa eccleſiæ eſſet nobilis ſponſa eſſet ſibi: Ille dico Boni facius adeptus eccleſiā dolo & fraude ipſam cōduxerat ad loca delectabilia& amena quia nobiliter& amene uiuebat ſed contingit ſibi ꝙ fuit ridiculū populi & fabula uulgi dū ui xit & dū mortuus fuit: uñ fuit carcerat⁹ in car ceribus & illū mortuū canes comederūt & ꝑ miſerunt ipm ſepultū bonifaciū.ſ.illi popu li deprauerūt ꝯte eq̄ iſeliciter ſuccedit tibi ſic illi & dicit Pamphy. forſa eccleſia adulta erit fœda tibi: & hēto tibi dotē cōſtantini quā ip ſe dedit tibi: hoc dicto Pamphylus exclamat cōtra cōſtantinū q primo dedit dotē eccleſie iō dicit ille miſer cōſtātinus ploret & crucieẽ ꝑpetualiter in abyſſo iferni: qa primus dedit mala dona ꝓlatis eccleſiæ: dū tu petis hr̄i for moſus & dū tu coronas circūdas albo tuo ca piti pp canitiē: ſta ignota tuis ꝓdeceſſoribus & q ſunt pondus tibi & ſui añceſſores nō fere bāt iſtas coronas. Vltio oīa ꝑueniāt ad malū finē: hoc ē dū tu delirās & deuiās auia recta & ornās palatiū floribus & dū ornās uirgā pa ſtoralē gattis& diuitiis aliūde portatis: ꝑmit tas oīa mala cedere: qa mala fata & infœlices cōſtellātiones nūc regnāt in cœlo: et iproba fortuna uiget in terris & ex pte terræ uidetur eſſe: ergo circa populi itermittaẽ & nō cures aliquo mō & labor regni& ſtudiū peculii.ſ. patrimonii petri. SVCcedet. Rñdit mitio ad obiecta ꝑ petrū ſic dicēs excuſans ſe triſti & turpi mō. Ego credo ꝙ poſt me ueniet ali⁹ papa: et cōſtat lōge ab hoc tpe ſequeẽ alius q reddet me laudabilē et nō erit multū tpis ni ſi ego fallor ex ꝓnoſtico aſtrologo ꝛ et deſcri bit ipm ſucceſſu ꝛ q papa triſtis et ihers et pi ger excuſabit ſe a largitionibus et oibus da bit repulſum et q papa foret et iducaẽ in mū ditias uiuēdi i eccleſia romana. Quem. Rñ dit Pāphy. et dicit quæ excuſatio ē iſta tibi iō qué minaris talē fcm̄ ſit tu niſi oēs filius tuus iſta eſt bonitas et ſumma tuarum laudum: ſi

Quæ tibi cauſa fuge? cur clauſtra qeta relinqs? Mi.
Cur lōgiqua ſequēs quercus cō temnis aui tas?
Quo claues ueſane rapis? quin obice rerum
Tantarum ſi cura præmit: per mœnia ſaltu
Errantes cogentur oues ſub tecta reuerti:
Iā mihi magna placēt: inopis non ſemper ouilis
Seruus ero? dulcem cantando nactus amicam
Formoſus fieri ſtudeo: ſolemq; peroſus
Antra umbroſa colo: frontēq; manuſq; recenti
Fonte lauans: ſpeculū corydon bizantius iſtud
Quo mihi complaceo dono dedit: omnia nouit
Et patitur coniunx quoniam ſua multa uiciſſim
Dura fero: uos ignotas iactetis amicas
Ne mea perpetuus foueat complexibus epy.
Infamis mulier multiſq; infauſta maritis
Te foueat demens: prior epycus ille prophāos Pam.
Lapſus in amplexus cecinit per rura per urbes
Quam coniunx generoſa ſibi: prior ipſe puellā
Nactus ad irrigos ſecum traduxerat ortus:
Ludibrioq; habitus: uiuens morienſq; iacentem
Excedere canes: & perminxere ſepulchrū.
Letior aut aliis poſt hunc: ſed adultera forſan
Fida tibi fruere: & ſpeculum corydonis habeto
Eternum gemat ille miſer: paſtoribus aulæ
Qui primus mala dona dedit: formoſus haberi
Dum petis: & capiti circūdas ſerta niuoſo
Ignotum tot pondus auis: dum floribus antrū
Dumq; pedes debite roſis ſilueſtribus ornas:
Omnia depereant: quando impia ſydera cœlo
Impia fors terris ſuperant: intercidat una
Cura gregis ruriſq; labor ſtudiumq; peculi:
Succedet mihi forte aliquis: nec longius hinc iā Mi.
(Augurio niſi fallor) abeſt: qui triſtis inerſque
Mitia præduris excuſat facta repulſis
Aluernaſq; ferat romana in paſcua ſordes
Quem talem niſi te genitum fortaſſe minaris? Pam.
En tua tota fides: en laudum ſumma tuarum
Peiorem ſi terra parit: tunc optimus ipſe:
Inque nocens mitio ſic crimen crimine purgas:
Viue late: gaude uitii maioris ad umbram.

terra parturiuerit

terra parturiuerit alium peiorem te tu tunc uideberis tibi optimus et innocẽs ergo ſic excuſas peccatum tuũ crimine et uiue latæ et extenſe et letare ſub uitio alterius futuri. LETus agam. Reſpondit Mitio: ego uiuã latæ et moriar triſtitere ſed tu feciſti contrariũ et feciſti utrũq;: quia. ſ. tu uixiſti triſte et mortuus fuiſti triſte: et ego neſcio q̃ ſit gloria tua in alio mundo. PAR Fuerat. Reſpondit pamphilus equũ et iuſtũ erat melius fuiſſet tibi reuocare ad mentẽ tuam quot pericula et mala xp̄s paſſus eſt pp̄ eccleſiã ecce nos uidimus ip̄m xp̄m laniatũ et incoronatũ aſperis ſpinis martyrizatũ paſſum

Mi. Lætus agam moriarq; dolens: tu triſtis utrũque
Neſcio quid confuſa tibi tua ſomnia ſeruent.
Pam. Par fuerat meminiſſe quibus bonus ille periclis
Iſta parauit herus: laniatum uepribus aſpris
Vidimus: heu quanti miſerãs armenta redemit
Perdita ſublimi ueniens mercator olimpo.
Quam tenuis uictus: q̃ nulla ſuperbia uerum
Ruris habet dominum: tu luxurias in aruis
Illius: ipſe ſuã ſitiens ac ſobrius aula eſt.
Mi. Immemor ille ſui: & uerum fateamur auarus
Perdere pauca timet: cum poſſit perdere multa
Impiger horrendis paſtores uocibus implet:
Hinc didiciſſe potes ſemper q; i fontibus egras
Merſat oues: tondere iubens ne uellera lappe
Intricent: prohibens ipſis a ſæpibus hyrcos
Oſtentatq; rubos itidem ſterileſq; miricas
Paſcua dura feris famulos macieq; geluque
Conficit ac tolerare famem ſomnumq; ſitimque
Edocet: adiungitq; minas atque intonat ore.
Dulcia cuncta uetat: iubet aſpera: culta cauebis
Auia luſtrabris: montes ſuperabis iniquos:
Et pedibus nudis tribulos calcabis acutos.
Moribus his hominũ quiſq; de ſanguine natum
Vixerit: aut raros illi miretur amicos.
Cõtra ego ne me memini domio ſeruire potẽti:
Perdere magnificum multis placuiſſe decorũ:
Vis ubi nulla præmit: quis tot cõſumet ariſtas
Quod pecus aſſiduo peraget tot gramia morſu
Laſciuos errare greges hyrcoſque procaces
Coniugio gaudere ſinas: ſimul ipſe iocabor
Dum mea me coniũx: dũ me mea ſuſcipit epy.
Vos ueſtros ſeruate: meos mihi linquite mores.
Pam. Infœlix ſic noſcis herum: dum tutus in umbra
Stare putas: aderit præuertens gaudia luctu:
Mi. En uerbis terrere paras: præſentia fortes
Deſpiciunt: timidos etiam diſtantia terrent:
¶ Explicit. vi. egloga quæ paſtorum pathos intitulatur.

et crucifixum. heu quãti p̄cii ille hn̄s miſericordiã redemit humanũ genus perditũ ille xp̄s papa & rector q̃tũ ſeruit humilis & non ſup bus q̃ non debet h̃re dn̄s eccleſiæ tu uero nõ ſtudes in aruis eccleſiæ: ſed ille xp̄s fuit ſitiẽs & ſobrius in ſancta eccleſia. IMMemor. Reſpondit mitio ille xp̄s non fuit bene memor ſui & fuit nimis auarus fecit recte ſicut auarus quia ipſe timuit perdere hoĩes oẽs: ſed ipſe impoſuit tot & tãta ꝙ paucos habet et q̃plures amiſit dicit mitio ille xp̄s non piger iplet p̄latos horriſonis iocis: & mandat ſemp̄ ꝙ p̄lati intendant ad curas animarũ & frequẽter iubet imerget infirmos & paruulos. i. peccatores in uirtutibus: & ipſe xp̄s iubet tõdere ipſos peccatores ne lappe iplicent ſe uelleribꝰ ipſarũ pecudum: & ipſe xp̄s ꝓhibens laſciuos hyrcos & repellens a clauſtris eccleſiæ: & ip̄e xp̄s oſtentat herbas uiles. ſ. geneſtas. ſ. mandat nos p̄latos uti cibariis uulgaribꝰ. ſ. rubis & miricis & cõmeſtionibus uilibus quæ paſcua ſunt dura feris & aĩalibus brutis: & ipſe xp̄s continuo macerat famulos ſuos macritudine & gelu & docet nos tollerare famẽ & ſõnum & ipſe ſuperadit minas & intonat et exclamat doctrina ſua et ipſe uetat cuncta amena nobis et iubet aſpera: quid dicit doctrina xp̄i: dicit ꝙ nos nõ habitemus ciuitates et ꝙ uadamus ad nemora et ad montes iniquos et aſperos: et ꝙ calcemus tribulatiões illius mundi nudis pedibus: et dicit mitio erit aliquis qui dicat ꝙ fuerit ortus de carne hũana: certe nõ et nõ uidetur pp̄ iſtos mores: et erit aliquis qui dicat ip̄m h̃re multos amicos: certe non: ſed ego mitio dico per cõtrariũ faciã et recordor me ſeruire dyabolo potẽti et mihi pondere ſoluere lucra aprehendere eſt magnificũ profligare et dare opes oĩbus et uidetur mihi pulchrũ ſcire cõplacere in quo actu complacendi nullũ p̄ceptum uetat. q. d. liber intendo uiuere: ad quid deus fecit iſta bona: ſi uolebat ꝙ nos abſtineremus ab ipſis iõ qs conſumet tot bona quot data ſunt nobis: et quæ pecora poterũt unq̃ conſumere tot herbas quot naſcunt̃ i pratis: ego permittas populos uagaris et equos laſciuos. i. proteruos ad rapiendũ: et p̄mittamꝰ cardinales h̃re uxores et ego ipſe papa uoluptuabo dum ipſa eccleſia mea epycura fouet me: uos ſancti ſeruate uobis ueſtros mores. INFœlix. Reſpondit pãphilus: o infœlix ſic recognoſcis xp̄m: ſed dum credis te eſſe fœlicem tum ueniet xp̄s iudicio ſuo per uertens tua gaudia. MEN. R̃ndit mitio dicẽs paras tu ne me terrere uerbis. Viri fortes certe ſpernunt p̄ſerẽtia mala: ſed longinqua mala terrẽt puſillanimes hoies.

¶Eglogæ ſeptimæ. Titulus grex intinctus. Collocutores Mitio & Epy.
VLCIOR Hiis ſiluis &c. Nota ꝙ iſta ſeptima egloga erat una cum præcedēti: ſed uide-
d batur nimis longior auctor fecit ex ipſa duas: & in ipſa præſenti auctor ītroducit duos pa
ſtores quorum unus eſt Mitio alius uel alia eſt Epy amica & uxor ipſius clementis modo
ipſe clemens a loquitur amicam ſuam dicens o mea nobilis Epy adſis ꝑſens dum ego ſum
ſolus tu dico hiis terris & dulcior herba campi. i. q̃ iſti cibi corporales tu dico gratior iſtis palatiis &
gratior flumine ſonāti & omni genere deli-
tiarū adſis hiç dum ego ſum ſolus poſtq̃ re-
ceſſit pāphilus. NVLla. Reſpondit Epy &
dicit. Omitti nulla dies abrūpat nr̃os amo-
res ut ſemp uiuā tecum: & nulla dies diſſotiet
caput tuū ab amato gremio meo ego ſpōte
ſum pn̄s & ſemp adero: & ſi a caſu diſiungar
a te hoc non erit mea culpa ſpōte. O Mea.
Reſpondit Mitio & dicit o mea Epy qd opi
naris ſtomacationis & amaritudinis atq̃ idi
gnationis ſuppl̄e eē mihi & q̃ amaritudinis
habēt ītrinſeca cordis mei pp uerba uicioſa
q̃ dixit mihi pāphilus: qa uidet̄ hoī dulce lo
quēdo & cōfitēdo dāna ſua cū amico ſuo & ē
parētesis nūc mordax petrus uerbis ſuis me
ꝑcuſſit īprouidū & ꝑcuſſit aīum meū aſpera
exprobatione ille dico mināś multa & obtu
lit mihi intrepido ipm̄ dei iudiciū niſi emen
darē me ab iſta uita delicioſa: tn̄ h frons ſte-
tit fortiter: & ideo o dulcis amica q̃ tāto tp̄e
fuiſti mecū & comes meaꝝ delitiaꝝ nūc uel-
lis participare illud qḋ ſequit̄. & iō nō gra-
uet te faciamus rōnem de ſubditis nr̄is qui
ſunt ꝑlati & numeremus hyrcos. i. cardiales
ut tutius peſſim⁹ defendere nos ſi reuerteret̄
Pāphilus ſeu ſi ueniret xp̄s & licitū ē uelare
crimina nr̄a fictis uerbis dūmō eadem cuſto
dia uultus & concepta forma loquēdi. LA
nigerū. Reſpondit Epy & dicit ſi ego cōſide
ro tota cura nr̄a eſt inouata: qa alii ſupueñe
runt noui: & antiq ſubditi ſunt mortui & ue
nerunt noui ſubditi ꝑlati nil morbū ſenectu
tis hēt: & quicqd fortuna euaſit paſcit̄ ī alio
loco: qa cura romana mutata eſt in alia loca
& febris ſine arte & ſcabies contagioſa: & tu
ſcis uiolenta oēs iſti morbi abſtulerunt iſtos
ꝑlatos & oēs ciuitates uacuatas: & mucor &
ſucor mucidoſus horrida tergora & ſperme
aſpere lacerāt horidas pelles qa de facili mo
riuntur & ſcorianē pp ipſos rubos dicit ipſa
amica permittas ipſos ire ego multū letor ꝙ
abierūt quia faciemus alios & hoc ne triſtis
morbus peſtilentialis attingat iocunde uiuē
tes latenter & furtim. ſ. ne iſti poſſent nobis
accipere dn̄ium: & peſtilentia ſerpēs latet̄ ꝑ
ouilia: qa poſſet petere nos & datur cogno-
ſcere illos qui remāſerunt hic: & tu miti uerte oculos tuos. PERge. Reſpōdit mitio & dicit o amica
mea: ſublimitas mea incipe numerare. ILle. Rn̄dit Epy incipiēs nūerare numeꝝ magnatū & dicit.
O Miti uides tu illū q eſt nāliter robuſtus & fortis & tn̄ eſt ita antiquo q hēt barbā mixtā qa ptē canā
& partē nigrā iſte talis eſt ita effrenate luxuriæ: ꝙ nō ſolū uirgīes timēt ipm̄: ſed etiā uidue & nuptę.
Et uides illū q uadit ſic capite eleuato: & cui barba diuerſoꝝ colorum tegit fauces & capillis albis ipſe
cognoſcitur crudelis per omnia regna: quoniā ipſe luxurioſus oia deſtruit: & capelle. ſ. aliæ meretri
ces timent ſubſtinere eum ita inepte præmit & ille ſic toto pondere incūbens inſilit in illas miſeras
& non recuſat aliquam libidinem & nunq̃ efficitur tot dierum ꝙ nō eat ad amicam ſuam uxorem: q̃
amica ſua eſt ſignita eq̃libet ſignis hoc eſt tota cōformis ipſi: quia ita robuſta & rubea ſicut ipſe cardi-
nalis ipſe

¶Incipit. vii. egloga cui titulus ē Grex īfectus
& ſuffectus.

¶Collocutores Mitio & Epy.

VLcior his ſiluis & gramine dulcior arui:
d Gratior his ātris: & gratior amne ſonoro
Huc mō dū ſū ſol⁹ ades mea nobilis epy
Nulla dies mitio noſtros abrumpat amores:
Nulla dies gremio caput hoc diſiungat amato:
Vltro aſſum: ſemperq̃ adero: nec ſpōte reuellar Mitio
O mea (nam dulce ē aium exonerare loquēdo)
Quid mihi nunc ſtomachi reris: ꝑcordia quātū
Fœlix habet ſparſi: mordax mō pāphilus acri
Ferculit incautū penitus pupugit ue querela
Multa minax ab ſentis heri: ſub fine fauorem
Obtulit intrepido: forte fortiſſima cōtra
Frōs ſtetit hæc: nūc chara cōes tot dulcia mecū
Tot lætos partita dies: partire quod inſtat:
Ne pigeat numerem⁹ oues: nūerem⁹ & hircos
Seu grauis iſte redit: ſeu forſitan ille tremēdus:
Vera licet fictis prætexere crimina uerbis:
Stet modo frons eadē cōtēptaq̃ formula fandi.
Lanigerum quodcunq̃ pecus ſeruare ſolebas Epy.
Mors rapuit: uel morb⁹ habet: ꝑ gramina ripe
Paſcitur alterius quicquid ſupereſſe dedit ſors.
Febris iners. ſcabieſq̃ tenax: uiolentaq̃ tuſſis
Iā uacuos populant̄ agros: ꝑmit horrida ſudor
Mucidus: & rigidi configunt tergora dumi.
Tutius abfuerint ne furtim læta pererret
Meſta lues capita. & ſerpens per ouilia peſtis.
Cetera noſſe datur. refer huc tua lumina tantū.
Perge meū culmē. mea ſpes. mea tota uoluptas Mi.
Ille procul fuluo quem cernis ludere tergo Epy.

Vertice conſpicuum: ſetis cui diſcolor albis
Barba genas mentumque tegit: per paſcua latæ
Noſcitur immitis: frondiſqꝫ perulcus & herbe.
Hunc etiam cupide metuunt perferre capelle.
Sic duras teneraſque tegit: ſic pondere toto
Irruit: incumbens miſeris: uenéremqꝫ nec ullā
Reſpuit: haud proprie ſit ſegnior inde maritæ.
Quæ paribus ſignata notis: & concolor illi eſt.
Ipſe quidem luxu immodico laſſatus: & annis
Iam ſenuit: ſed dura fero recalenſqꝫ ſenectus.
Ille procax parili totus licet ardeat æſtu:
Viribus aut parib⁹ fruitur. tamē omnia turbat
Septa furens: nullaſqꝫ ſinit dormire quietas:
Somnifera ſub nocte capras: ſed ouilia circum
Huc animus non ſanguis agit: dūqꝫ aſpa prēſat
Colla: parum ſtabiles fregiſſe per oſcula dentes
Cernitur: & uocis paulatim perdidit uſum.
Quem quotiens uideo: ſubitus quatit ilia riſus
Vt fragilis dumeta petit: crebroſqꝫ hymeneos:
Et uenerem geminis ardentem naribus omni
Tempore ſuſpirans. inamenū ſpargit odorem.
Tertius ille autem diſtortis cornibus atra
Luxuria efferuens: teneris male temperat hedis
His multum debere memor grex ipſe fatetur.
Horum nanque licet circum præſepia natos
Enumerare leues: atqꝫ agmia multa nepotum
Ille piger ſenio torpet: tamen integer olim
Ludere clam ſolitaſqꝫ uides nec ſpernere frōdes.
Nūc iacet & cœlum ſpectat: fremit arduus ille
Proceris gaudens per ſiluā inſiſtere ramis:
Permeat hic ualles: longinquaqꝫ rura peragrat.
Eſurit ille rubos: fulgentibus imminet undis:
Nec tota ſatianda tago ſitis arida feruet.
Ille ferox animi eſt: & torua fronte minatur.
Ecce duo obnixis qui ſeſe cornibus urgent:
Sæpe graues ſiluis olim exciuere tumultus.
Nunc multo grauiora parāt: atqꝫ omnia turbāt
Ecce duo: morbo implicit: niger iſte quieſcit:
Candidus ille ſilet: ſcabiem fricat ille uetuſtam.
Ille quidem toto quem cernis ab agmine ſolum
Natura generoſus erat: ſed non ſua tondens
Gramina: ſollicito tacitus terit auia greſſu.
Huic hoſtis generoſus item: ſed fractior æuo
Contigerat: mors alterius certamen utrinqꝫ

nalis ipſe preuectus fatigatus intēperata lu/
xuria tum pp antiquitatē tum quia male tē/
ptauit naturā ſuā non pōt plus ſed ſenectus
dura reuiuiſcēs adhuc eſt illi uiua. ILle. De
ſcribit aliū & dicit uides tu illū aliū: licet non
ſit par iſti pdicto non ē equalis in uiribus tñ
cōturbat paſcua oīa & diſcurrit p oēs domos
& ipſe non ſinit aliq̄s dormire qetas ſed aīus
artus ouilia nō ſanguis & duꝫ ipſe appræhē
dit colla tenera reliquit tibi dentiū ſigna ita
fortiter oſculat̄ & paulatim totus eſt pditus
& dicit amica omiti quotiēs uideo eū & ideo
tm̄ ꝙ uideor q̄ſi fatua. Et tāgit unū aliū q eſt
antiquus & petit mulieres & ſæpe petit nu/
ptius & eſt ita ſenex ꝙ exalat fœtorē ex ore
pp magnā luxuriā quā hēt efficit̄ calidus: &
ideo ſpergit triſtē fœtorē. ILle tertius. De
ſcribit aliū. & dicit ille tertius diſtortis corni
bus pp ſupbiā & feruētē obſcurā luxuriam
male tēperat ſe a teneris & ipſa curia roma/
na multū tenet̄ ipſis qa ipe fecerunt multos
filios & fatetur ſe multo debere eis: qa leue ē
enumerare magnas acies pueruloꝝ & infan
tium. ILle. Deſcribit aliū & dicit uides illū
quartū ipſe tpe ſuo deditus fuit libidini & ē
ita antiquus ꝙ iacet et ſpectat mortē. ſed ſo/
lebat optare uirides puelas: ſed nūc iacet. Vi
des illū aliū ille tanq̄ bonus hyrcus tēdit per
cacumina montiū: et q̄rit recentes puellas et
ſpecioſas et nobiles et ille alter nō diſcurrit
per ciuitatem auiniōis: ſed uadit per alia lo
ca et alias puīncias et illi facit facta ſua et ui
des tu illum alium ille multum curat de lu/
xuria. et eſt auarus ita ꝙ ſitit et libenter ap/
petit florenos et ipſe inſtat ſplendidis undis
quaſi dicat ſitit aurum et eſt ita ardens ſitis
iſtius ꝙ non poſſet extingui ſi haberet tagū
qđ eſt fl. hyſpanum in quo iacent arene au/
reæ: et ille alter eſt ferox et oībus minat̄. et h̄
eſt ꝙ adhuc non utitur crudelitate. Et uides
tu illos duos qui unus īpellit alterū iſti duo
ſæpe exagitauerunt magnos tumultus in ci
uitatibus nunc accingunt ſe acriora bella et
turbant omnia. Et uides alios duos qui nūc
ſunt grauati infirmitate ille niger non immi
ſcet ſe in iſtis: & ille alter candidus quieſcit:
& tamē iſte fricat morbum antiquum. ideſt
quærit ſi pōt facere aliquid. Et uides tu alios
duos: ille quē cernis ſeparatum ab aliis: ipſe
erat nobilis quantum ad generoſitatem nō
paſcit ſua paſcua ſed aliena paſcua caſtrat ſo
licite: huic prædicto erat alius nobis hoſtis
ſed iſte erat antiquus euo: & mors bellum fi/
niuit iſtoꝝ pꝑter mortem unius q mortuus
eſt & ille fuit magnanimus q ēt timuiſſet car
pere uadū aquaꝝ & iuga mōtium: & ille fuit
dux ciuitatis rōanæ qñ nos dimiſſim⁹ italiā:
& ipam romā. ſ. iſte de urſinis cardialis & ille
primus flexit iter ut cardinales trāſirēt ultra
montes mox tota curia ſecuta eſt ipm: at nos
uacui & uacuati curis duximus bonū tēpus.

QVID. Reſpondit initio & dicit confir
mādo dicta Epy. qd non poteſt longa ætas:
q. d. oīa rapit longa ætas: ecce curia romana
diminuta eſt: nos non ſumus in culpa. deus
eſſe hoc & etiā nos cito moriemur: & ideo cō
ſilium meū eſt ut q̄diu eſt ludere non pdere
horā tpis recedētis pigritiæ & conſiliū eſt re
pelle curas inanes niſi forte tibi mee amice
aliud uideret̄. PRORſus. Reſpōdit Epy.
& dicit nihil uidet̄ idem: nos ignoramus fi
nem noſtrū: & ideo q̄uis ille frequēter indu
cat pmiſſa & minas tu tamen qd ſcimus nos
ergo melius ludere eſt: & ſubducere primā p
tem mortis q̄ partē mortē mortis: & ego ſa
piens ſileo: ego ſcio ꝙ ſemp ſum ſecura te &
ſemper fui tua & ortatrix una fui uti & gau
dere pſentibus bonis & pmittā illa mala &
reuocare iuuentutē blanditiis & retinere iſtā
iuuentutem qui ratione noſtra & obſtans ſe
nectuti: ſed ſi tu nō reputares tibi ad uerecū
diam ego uellem ꝙ applices tuam aurem ad
me. DIC. Reſpōdit initio & dicit o amica
mea requies ī qua regeſco o gloria mei dic.
HOS. Reſpondit amica & dicit: tu cogno
ſcis oēs iſtos ſupradictos ꝙ ſunt nati ex con
ſanguineis noſtris ideo non cures de ptis &
nō cures facere cardinales italicos quia poſ
ſent accipere nobis dominiū & nos ornabi
mus noua capita ſupbo capello antiquo ex
noſtris ornamentis: nos dabimus capellos
de partibus noſtris: ipſe petrus non cogno
ſcet iſtam fraudā & dicit iſti iuuenes nō ſunt
degeneres & iſti nō ſeruāt ueſtigia humilis
gregis: ſed ſuperbi & denumerat alios & de
ſeribit cardinales faciēdos & dicit uis ꝙ oſtē
dam tibi iſte reſoluitur totus luxuria dūmo
do bene cōmedat & bibat & dummō habeat
cōiuges: ipſe ſolus replebit ſtabulum: & ille
alter ſtudet tranſcēdere & excellere ſenes er
rantes curſu: quia ipſe uidet ſenex in ſapien
tia & facit. Ille alter reliquit gregem a longe
poſt terga factus ſenex tu potes aſpicere illū
ſuperbum: iſte meditando præſummit mor
dere oia et ipſe iam uerberat cū capite ad ar
cē: et poſt iſtū ſequit̄ alius ualde humilis q̄
tum ad aſpectū ſed intus eſt iniquus in mēte
eſt multū crudelior aſpero apro et pbat per
effectū: ego uidi quando rapuit uxorē uni ſi
bi equali me uidente: et ille talis utitur nari
bus curuis et torto pede et expulit illum cui
accepit uxorem et fecit ipm explorari et ba
niri a ciuitate: et iſti alii qui uidētur ita defor
mes et nunq̄ debere aliquid ſcire ipſi erunt
multū potentes et ſcientes et de nihilo cura
re uidet̄: ſed permitte ꝙ ipſi aſueſcant diſce
re poterūt multa tot magris exiſtentibus: et
uides tu illos duos in ueritate illi orti ſunt ī
iſto mundo ad deſtructionē uim et ſunt pin
gues et graues multo mero ſiue muſto: de
iſtis nos faciemus ſacerdotes bachi et tu per
ſolues triaterica tibi facta ſacrificia inanno

Concluſit: non ille uadum torrentis aquoſi.
Nec iuga ſaxoſi timuiſſet carpere montis.
Dux gregis ille fuit. dū noſtra reliquimꝰ ultro
Paſcua. primus iter rapidum perlubrica flexit.
Hortatus ſocios. mox cetera turba ſecuta eſt.
Vnde diu lætos uacui deduximus annos.
Quid non longa rapit ſcelis fugientibus ætas. Mi.
Decreuit grex ecce ſitu. quæ culpa quis error
Immortale homini nihil eſt. moriemur & ipſi.
Ludere conſilium. nec cunctis temporis horam
Perdere ſegnitiæ. curaſque repellere inanes.
Ni forſan tibi nunc aliud dilecta uidetur.
Prorſus idē. quid enī reſtet. quæ metha malorū Epy.
Ambiguum licet ille grauis promiſſa minaſque
Iudicis inculcet. res pendet ludere præſtat
Interea & primā morti ſubduere partem.
Quam ſapiens (ſileo ſemper tibi fida profecto)
Hortatrix. atque una fui. preſentibus uti
Et gaudere bonis. fato mandare futura.
Blanditiis profugam aſſiduis reuocare iuuentā
Et retinere manu. properante obſtare ſenecte
Sed ſi tangit amor pecoris mulieribus aurem
Conſiliis aduerte tuam. niſi forte pudori eſt.
Dic mea. dic requies thalami. dic gloria noſtri Mi.
Hos tibi fecundæ matres peperere. quid heres Epy.
Sanguine in externo. ueteri noua cornua ſerto
Floribus ex noſtris ornabimus: ipſe latentem
Pamphilꝰ haud noſcat fraudē nec degener iſtis
Sanguis ineſt. humiliſq; gregis ueſtigia ſeruant
Linquitur hic luxu. non pingua pabula deſint
Coniugiūq; frequens. implebit ouilia ſolus
Errantes ſtudet ille ſenes tranſcendere curſu
Et facit ille gregem longe poſt terga reliquit.
Aſpicis hunc timidū. meditat̄ prendere trūcos
Mordicus. & uacuas cornu iam uerberat auras
Mitior hunc uultu ſequitur. mihi crede ſed ille ē
Seuus & hirſuto multum truculentior apro.
Me ſpectante parem. ſpoliauit coniuge nuper
Et potitur camuris nunc naribus. ac pede torto
Illum inopē pauidūq; pcul per ſaxa fugauit
Hi turpes rerum indocti latitare uidētur.
Sed ſine conſueſcant. diſcēt tot multa magiſtris
Hi duo. quid reris fatales dulcibus uuis.
Iam pingues muſtoq; graues. hos pelle reuulſa

deo uini offenſo:hoc eſt quādo bachus deus uini erit offenſus a malis nos ſacrificabimus illos duos re
uulſa pelle q̄do ueniet illa feſta bachi.ſ.triaterica:ecce alios duos:certe ſi ſubiciat' rō paſſioni & ſi con
ſideramus affectionē tu uidebis aliud par cardinaliū dignū laude illud par humilius in blādis ānis ipi
ſunt uiliores & humiliores aliis qa non ſunt boni pro rege nr̄o:ecce & uide aliud diuiſum ab aliis qa
alter iſtorꝫ rapit aliena prudēter alter e frenate & ipetuoſæ & aperto ore:& iſte erit ita audax ꝙ ſæpe q̄
ret repellere me.ſ.retrahere curiā romanā in Italiā & fatigabit te papā & q̄ iracūdus poſſet fugare me

Perſolues:læſo uenient triaterica baccho
En tibi par aliud ratio famuletur amori:
Dignum laude licet blandis prope lenius agnis
En quoque par longe uariū:pratū ille modeſto
Dente metit:ramos patulo uorat alter hiatu:
Teque tuūq; gregem rauca qui uoce fatiget:
Meque fugare locis informi murmure poſſit.
Spumens ac frendens:tunſoque ſimillim⁹ urſo
Hos tibi romulei miſerunt gramina ſaltus:
Cætera de noſtris ueniunt tibi gaudia lucis.
Hinc alii atque accreſcent:ſors bona fauebit
O pecudum decus eximium reginaque ſilue
Mi: Perge age iunge greges:& cornua flore rubenti
His quoq; circunda:grex eſſe uidebitur unus.
Hunc tamen oblita es:numeris aſcribe merentē
Epy. Inuiſa regione ſatum quem florea uallis
Pauerit:& noſtri ſpretorem miſerit arui
Pellicis imperio præmimur:moribūdus & unus
Introeat:ſpaciumq; breuis non explicat anni:
Mi. Iram frange præcor:nil unq̄ tale iubebo.
Iam trāquilla redi:quoniā res magna pacta eſt:
Pamphilus ut redeat:iuſtas licet arte querelas
Abſtulimus:tacitam mœſtus ſibi ſorbeat iram:
Epy. Multa quidē curis dedimus:iamq; hora quietis
Nos uocat:accelera:glacies p̄mat hiſpida colles
Brachia nos nexi:molli iaceamus in ulua.

¶Explicit.vii.egloga quæ Grex infectus & ſuffectus intitulatur.

¶Incipit.viii.egloga cui titulus ē Diuortium.
¶Collocutores:Ganymedes & amyclas.

Gāy. q Vo fugis:expecta:liceat cōdiſcer' cauſas
Diſcidii:tu nr̄a puer(niſi fallor)amabas
Paſcua quo paſtos abigi cū mr̄ib' agnos
Ingrate atq; oblite mei rerumq; mearum:
Amy Parce parens damnare tuum:puer ipſe,fateris

de illis locis gallicis:& ſemp quærendo murmurando frendēs:& ſimilemus tonſo.ſ.pcuſſo urſo.ſ.illi de urſinis & herbe paſcui rōani miſerunt tibi illos duos:ſed oēs alii ſunt de partibus nr̄is & ſiluis & de regnis nr̄is & paulatim tu replebis gregem:& fortuna fauebit nobis. O PEcudū.Reſpondit Mitio & dicit o pecudū ornamētū noſtrorꝫ uade & incipe coniūgere iſtos reos circūda rubeo capello nā conſiliū tuū bonū ē certe oēs erūt uni⁹ uoluntatis:& uidebit' una familia tamē tu dimiſiſti unū quē uelem facere cardinalē & bonum erit ꝙ faciamus aſcribe illū in numero.

INVIſa.Reſpōdit Epy.& dicit uis tu facere iſtum italicū quē florentiſſima regio peperit & uis facere iſtū quē miſerit deſpectui noſtrorꝫ ciuitatū & regnorꝫ et præmimur iperio pelicis:ego timeo ne Italia iterū uēdice curiā romanā ultra intret iſte oribūdus in mala hora et ipſe non expleat ſpaciū anni.

IRAM.Reſpondit Mitio et dicit noli iraſci nunq̄ faciā aliū ideo foue mihi qa nos fecimus oēs cardinales amicos noſtros et q̄uis petrus redeat et q̄uis reportet iuſtas q̄rellas nos abſtulimus:et ideo ſi idignabit' habeat ſibi dānū. MVLta etc̄.Reſpōdit Epy.et dicit nos dedimus multa curis iā hora eſt quietis q̄ uocat nos hiſpida alias facies et aſpera p̄mat colles et nos nexi brachia quieſcamus in molli ulua.i.illa herba paluſtria.

¶Eglogæ octauæ.Titulus eſt diuortius.
Collocutores Ganymedes et Amiclas.

q VO FVGis expecta etc.In iſta octaua egloga auctor intendit de ſcribere receſſum ſuum a gallia et acceſſum in Italia.Et ad hoc faciēdum introducit duos paſtores quorꝫ unū.ſ. iſtorꝫ uocat Ganymedē alterū Amiclatem: p Ganymedē itelligit' unus cardinalis de cōlonia Ioānes noie ſub quo fuit moratus appellat ipm Ganymedē qa ipſe fuit p̄mot⁹ ad cardinalatū ſublatus de p̄noſte q̄ ē ciuitas poſita i medio ſiluarꝫ ſicut Ganymedes fuit raptus in ſiluis a Ioue et h̄ pp mœrū bauari q fuit frater cardinalis.per Amiclatem intelligitur Petrarcha:quia ipſe Amiclas fuit pauper et ſecurus quē uocauit ſecū Cæſar ut patet in Lucano ibi. Rectorē dominū q̄ ratis etc.et ſic erat Petrarcha.Primo ganymedes loquitur dicens. Quo fugis expecta:liceat mihi ſcire et diſcere cāſ tui receſſus:et ſtanti Ganymedes aſſignat ratiōnē q̄re non debet recedere et dicit O Petrarcha uſq a puetitia tua amabas nr̄am curiā niſi falor.et iō tu Petrarcha īgrate et oblite mei et rerū mearꝫ an quē locū abicis uetera bona et beneficiata data a me tibi. PARce.Reſpondit amiclas et dicit o reuerēdiſſime pr̄ deſine dānare me Petrarchā tuū:et qa obicerat ille cardi

nalis ꝙ fuit nutritus in domo ſua dicit ego nō fruſtra manducaui panem quia ego educaui familiā tuā in Auinione ſicut tu dicis & ſcis quare fuerā cetum tunc qa animus tuus tūc fuerā letior & ego poterā eſſe tecū: ſed nūc tu es factus ſenex & q̄rulus & ideo nō poſſum eſſe tecū tu es aſper: & prima patiētia reliquit me q̄ hr̄e ſolebam. CONſilium. Ganymedes r̄ndit: & dicit quoddā n̄ale notabile ſicut prudentia & conſiliū debet aſcribi ſenibus: & ideo dicit tu nūc factus es ſenex & uis recedere a me & uis bona tēpora dum es ſenex & tu uideris fatuatus alio tp̄e pueritiæ tu amator ualis clauſæ fuiſti contētus ſtare mecū: ſed nūc dū es ſenex uis uagari p diuerſa loca ſiluarꝝ. PROpe ſitum. R̄ndit petrarcha & dicit quoddā naturale: ſic ſapiēs ſemp mutat ꝓpoſitū: ſed ſtultus non: imō pſiſtat tenaciter oīa illa diſpoſitio tp̄is fortūa ſiue q̄litas rei: & uiciſſitudo fortūæ: diuerſitas loci ſemp & freq̄ēter mutāt conſilia deliberata. iō dicit Petrarcha: pecus meū gerit terga afflicta macredie antiq̄to uitio me oportet recedere: qa mee oues ſunt paupes inueterato morbo. q.d. ego ſum paupior q̄ tuæ. Et pure anxietates pūginte dilacerāt putreſcētes lanas. q.d. fructus meus nihil eſt ergo aq̄ iſtius ꝓuinciæ non ē mihi ꝓficuū: & morſus herbarꝝ non ſunt mihi ꝓficui: & hūores nō ſunt mihi ſalutares ille aer reddit mihi ſuſpirationē. q.d. neqꝫ aq̄ neqꝫ aer placet mihi: iō tu potius debes mihi concedere fugā & miſere mei coacti ad recedēdū: qa tu potes concedere hic labores meos ecce ueni ad panē tuū & ſteti a domo p. xx. ānos & tn̄ nihil hēo dū reuertor in italiā ego non magis ampliatus lacte. neqꝫ pecudibus. i. neqꝫ pecūia neqꝫ ueſtibus & dicit iuidia ſum dictior qa hēo plus inuidiæ & plus annorꝝ: ſed diminueram' iſta q̄ dicta ſunt: iō adde grauitatē ſupbiæ qa non poſſum pati ſupbiā n̄ram qd̄ pōdus ſupbiæ non aſſolet iugis ethne. i. illi monti ſiciliæ q emittit globos ardētes: mō illa ſupbia nunc erat ita ſupba ſicut n̄ra & nō oſſa rigēs. i. ille mons theſaliæ non equet iſtud pondus ſupbiæ non altus olīpus antonomaſice dr̄ altus uel ad dr̄am aliorꝝ olimporꝝ q mons ē ī græcia: ego patiēs tulerā eq̄liter hoc a pricipio ī iuuētute: ſed etas ſenii uel ſenū ē īdignatior q̄ iuuenū: q̄do ueniūt cri prope ī facie tūc iþe fieri īcipit moleſtus & q̄rulus: ſeruus ſenex ē res triſtis. q.d. uides ꝙ ſenecto ī ſeruitute: iō concede me eē in libertate: ſed mors libera finiat uitā meā ſeruiliter ex quo ſeruiſr uixi tecū: & tu memor mei ſtes cū deo & ꝑmitte tēptare fortunā meā circa regna: forte inueniā melius. EN Animi. R̄ndit ganymedes & dicit yronice: ecce ſuus ai memorioſi ego ꝑdidi ita oēm ſpē de illo ego mereor iſtas gētes: & tu reddis mihi illa ꝑmia: ꝓſuppoſitoqꝫ nunq̄ ego contulerim tibi beneficiū tamē tu ſemper fuiſti a me dilectus & iſtud debet tibi ſufficere: quia īter ſeruū & dominū non pōt eſſe amicitia & peritas quia eſt iter utrūqꝫ diſperitas tamē ſemper amaui te: & ideo dicit quāuis ſit magna diſperitas inter me & te. VERba quidē. Reſpondit amiclas & dicit: ſolent dari uerba pro uerbis: tu dicis ꝙ ſemp dilexiſti me & ego te. quaſi dicat ſi tu nihil dediſti mihi præter dilectionem: ego idem tibi: ideo non oportet reddere aliā uicē amori: ego ſum gratus huius amoris qa ſemp dilexi te: & donec ego uiuā ſemp te diligā qa bene potes credere. QVO. R̄ndit Ganymedes & dicit quo ꝓperāter uadis: quē cōtrata magis allicit te q̄ cā diſſotiat amicos unanimes. i. unius animi. ſ. te & me: & dicit iſte licet ego uocauerim te ſeruum tamen nullus uirtuoſus debet mereri notandum ſerui ſicut tu es.

Hac paui regione gregem. tibi letior annis
Tunc animus fuerat: nunc intractabilis aſper:
Me quoqꝫ uiuendo patientia prima reliquit:
Conſiliū ſolet eſſe ſenum: iuuenūque uoluptas: Gan.
Tu mihi deliras ſenior: tum uallis amator
Vnius deſerta uagus nunc auia tentas.
Propoſitum mutat ſapiens: at ſtultus inheret: Ami.
Res: tempus: fortuna: locus: firmata ſequētur.
Conſilia alternant: macie turpiqꝫ ueterno
Terga pecus confectu gerit: ſqualentia ſentes
Vellera dilacerant: qd agam? nec pocula fontis
Tuta: nec herbarꝝ morſus. ſucciqꝫ ſalubres:
Ipſe aer ſuſpecta mihi ſuſpiria reddit.
Quin iuſtam permitte fugā: & miſerere coacti:
Nā potes: ecce eteni ueni ad tua gramia paup.
Pauperiorqꝫ domum redeo: non lacte nec hedis
Auctior: inuidia & ſolis iam ditior annis.
Adde ſupercilii pondus: quod non grauis equet
Etna iugis: non oſſa rigens: non altus olimpus.
Id prius equanimis tuleram: indignantior ætas
Eſt ſenium: rugeqꝫ: animos in uerba miniſtrant
Triſte ſenex ſeruus: ſit libera noſtra ſenectus.
Serua iuuenta retro eſt: ſeruilem libera uitam
Mors claudit: memor uſqꝫ mei ſubſiſte ualeque:
Me fatum tentare meum ſine paſcua circum.
En animi ſeruum memoria. ſic omnia uentus
Abſtulit: has mereor grates: hæc ꝑmia reddis? Gan.
Vt nil præſtiterim: multum licet impar: amaui.
Verba quidem uerbis: res rebus: purus amori
Sed ſolus debetur amor. gratuſqꝫ memorqꝫ Ami.
Sum. quia te ſemp poſtq̄ mihi notus amaui.
Et dum uita comes ſi quid mihi credis amabo:
Quo properas igitur? quæ te magis allicit ora? Gan.

ASpice

Vnanimes quæ cauſa repens diſiungit amicos?
Perdit enim ſerui nomen cui libera mens eſt:
Ami. Aſpice fatigero tangntem uertice montem:
Nubila tum grauida fontes tellure crepantes:
Vnde ruens pelagis confunditur unda q̄ternis:
Aſpice præruptum ſcopulis extantibus alte
Ire ſub aſtra iugum: lapis ille imperuius olim:
Punicus aſperſo donec ſibi paſtor aceto
Fecit & igne uiam: noſtris paſtoribus ingens
Diluuium ſtragemq; ferens: hoc ſorte per æſtũ
Solus ego ac ſitiens nuper ſub colle uagabar.
Gallias erranti ſeſe comitemq; ducemq;
Obtulit: & uuas digito direxit ad undas.
Prægredior ualleſq; nouas & pinguia late
Rura noto: ſed ſæpe oculos in terga reflectens:
Iam latus hoc ſordere mihi: iam turbidus æther
Cepit ad occaſum: iam ſydera meſta uideri:
Agnoſco ualidum patriæ reuocantis amorem:
Illic & uiole melius per roſcida pallent:
Per dumeta roſæ melius redolentq; rubentq;.
Purior ac patrius illic mihi prata pererrat
Riuus: & auſoniæ ſapor eſt iam dulcior herbe.
Spreta fides igitur comicum tam certa piorum
Gan. Cum quibus & niueas laqueis: uiſcoq; colũbas
Gaudebas dãmaſq; plagis temptare fugaces
Cum quibns & capreæ ſoles: umbraſq; leonis:
Et tauri flores: & adulte uirginis uuas
Carpere: uel fando cunctantẽ impellere noctem
Vel longum breuiare diem ſermone iociſq;:
Et requie molli durum condire laborem.
Ami. Nil ſpretum niſi ſilua ferox paſtorq; proteruus:
Et gigneus aconita ſolũ: & meſtiſſimus auſter:
Et plumbo infecto latices: & turbine tortus
Puluis: & umbra nocẽs: & grandinis ira ſonore.
Gan. An prius iſta tibi tam longum ignota per euũ?
Ami. Hora prius fateor: tenuit me peſtifer uſus
Luctantem: me ueſter amor: me forma puelle
Blandior illecebris: ſed iam cum tẽpore ſenſim
Omnia mutantur: ſtudium iuuenile ſenecte
Diſplicet: & uariant cure uariante capillo.
Gan. Sic uulgo iam notus eras: nec charior alter
Vel mihi uel ſociis: ſiluis errabis in illis
Et mecum manſiſſe uoles: cupieſq; reuerti:
Nil penitus non eſſe poteſt. fortuna gubetnat

ASPICE. Reſpondit Amidas & exordi-
tur modicũ longe & deſcribit alpem diuiden-
tem galliã ab Italia & deſcribit a quodã actu
memorabili. ſ. ꝙ dũ Hãnibal ueniret in Ita-
liam ipſe recepit maximũ conflictũ ita ꝙ ipſe
ſtetit ꝑ q̃ndecim dies añq̃ poſſet trãſire & nõ
poterat ulterius uenire. uñ Hãnibal excogi-
tauit & mandauit oĩbus ſuis ut ĩciderent iam
ligna & ferrent ad ſaxũ iſtud & ita factũ fuit:
deinde iuſſit ligna ĩcendi & lignis combuſtis
ſaxum totũ iuſſit aſpergi aceto: & poſtea fe-
cit ipſum ſaxum erui & fecit fieri uiam & trã-
ſierunt & ideo dicit ſibi Amidas: ꝙ dñs Azo
de corigio inuitauit ipſum ad ueniendum ad
Italiæ partes & ſimiliter Cæſar intrauit ma-
re amiclate comitante & dicit: o Ganimedes
aſpice iſtum montẽ qui tangere uidetur ſy-
dera ſũmitate ſua & hẽre fagos & tunc aſpice
fontes ſonantes ex quibus aqua funditur &
miſceẽ quatuor maribus. q. dicat ex iſto mõ-
te naſcũtur quatuor flumina ex una parte. ſ.
galliæ naſcuntur duo: ex alia parte. ſ. Italiæ
naſcuntur alia duo: & uocantur dura: ideo di-
cit ex qua alpe aqua cadens miſcetur quatu-
or maribus: & aſpice iugũ ualde aſperum ire
ſub ſtellas eminẽtibus ſcopulis ille ſcopulus
inacceſſibilis fuit donec Hãnibal affricanus
fecit ſibi uiam cum igne & cum acero. Ille pa-
ſtor magnus magnã portans ſtragem Itali-
cis: ego a cãu tpe caloris uagabar ſub h̄ colle
quid accidit mihi gallias aczo de corigia ob-
tulit ſe mihi comitem & ducem & direxit me
ad aquas italicas ipſe duxit me ĩ italiam ego
ſequor iſtum anoto ualles nos & impinguia
rura italie ſed ego retro flectẽs reſpexi & ui-
di: iſta pars galliæ uenit mihi ad faſtidium &
uiſus fuit mihi aer galliæ turbulentus & iam
ſtellæ triſtes uidebantur mihi ad occaſum ſta-
tim ego cognoſco ſtatum italiæ & aliæ ſũt in
gallia uiolæ q̃ in Italia. quia italice melius re-
dolent q̃ gallicæ: & riuus eſt magis purus. ſ.
padus q̃ rodanus uidebaẽ mihi: & ſapor her-
bæ italicæ ẽ dulcior iam mihi. SPRETA.
Reſpondit Ganimedes & dicit eſt iſta cauſa
quare uis recedere non ne ſolebas tu carpe-
re eloquẽtia tua homines albos: & bonos &
tenaci ſermone gaudebas remouere iuuenes
uerbis aliciosis: & cum quibus ſociis tu gau-
debas & ſolebas carpere ardores capilorum:
ideſt uires a tute ingenio & umbras leonum:
ideſt delitias cardinalium & cũ quibus gaude-
bas florenti ætate: & cum quibus ſolebas car-
pere dulces amores uirginis. ſ. amorem ma-
turum: uel gaudebas impellere noctem ma-
gnam cũ tua eloquentia uel breuiare lõgum
diem ſermõe tuo iocũdo & tu gaudebas om-
nem laborem uideri humilem. NIL. Re-
ſpõdit Amidas & dicit: o ganimedes nil ego
ſpreui niſi auinionis ciuitatem ferocẽ & pa-
pa Clementẽ & terrã uenena peſſima gene-
rantem & triſtiſſimũ uentum qui regnat iſti

et aquam turbulentam propter plumbum: et puluerē ductū dico puluerē per aerē et umbrā nocētem et īfirmā et ſæpe tempeſtatem.

ANte. Rñdit Ganimedes et dicit an diſcis tu nunc nōne ſtetiſti per tam longū tempus.

NOTA. Rñdit Amiclas & dicit bene noui ſed tanto tpe fui ꝙ tenuit me luctantē uſus & amor uidet ꝙ tenuit me et pulcritudo laurectę tenuit me in delectationibus ſuis: ſed oīa mutant̄ cum tempore: ſtudium iuuenum diſplicet ſenibus & animi hoīum uariantur capillo uariante ſe. HIC. Rñdit Ganimedes & dicit tu eras iam hic notus & anteq̄ feceris id ideꝫ in alia parte: erit alius tempus nec nō eras ita charus mihi & antequam adheras alii erit multum tempus & ita tu cupies iterū reuerti. NIhil. Reſpondit Amiclas & dicit nihil eſt ꝙ eſſe nō poſſit fortuna gubernat res hominum & poteſt obuiare bonis principiis & malis: tamen ſi ego non fallor unaquaque recurrit ad principia ſi noſtra præſagia portant aliquid certitudinis hic pater meus portauit perducere ad priorē partē et ipſe mortuus eſt & ego ſeruio tibi. xx. annis nulla eſt iniuria iuſta cauſa mouet me: et circa patri ſepulchri eſt mihi in Italia et cura eſt mihi petita tu prodis uerba et opera romane cum do.

HA miſer. Reſpondit Ganimedes et dicit o miſer ubi eſſent qui faueāt tibi ita: ſicut hic aut quis deſcribet carmina leui auro. q. dicat nullus. EXPEctando. Reſpondit Amiclas et dicit ego timeo ꝙ ſteti tantum hic et ꝙ ſcripſi tot ꝙ aportaui uobis faſtidia et forte ego ero placiturus aliis: fortuna hominis nō ſtat in una forma: nō ne uides tu ꝙ poſt diem ſequitur nox et ita per contrarium ſerenus ueſper portat nubes: et ſic nos ſæpe uidemus ꝙ ſæpe malus qui nauigauit p duos annos frangitur et diſiungitur tum iam tenebat littora. et in omni loco ſpes et amor habitat. fortuna eſt res ualde lubrica: et quanuis compreſſa pœnitus inter manus labitur ſicut ſerpens et certe paupertas mea non habet maiorē ſtatum q̄ tua opulētia quia quilibet poteſt mori et quia ubi ſunt plura ſigna fauoris iſti eſt minus fidei ſed audi iam Azo uocat me et dānat moras meas et ſol declinatus ad occaſum hiſpanum quia fit nox et nix occupat altum montem rogo te ut dimittas me recedere ante q̄ ueniat nix ego ſollicitor illis qui expectāt me: et uaca mea. i. patria mea reuocat me dulci uoce mihi libet ire ideo ſit licitum mihi carmina ſunt precii. MEN. Reſpondit: Ganimedes et dicit tu uis ꝙ liceat tibi recedere me ne: ideſt liceat tibi ſecedere ut te noua terra habeat ualētē factū et ut dñs nouus habeat te et recte euenit mihi ſicut ruſticis q̄a toto anno laborāt agros et non hñt bonum pro eis ſed pro aliis et ita accidit mihi ſicut nauigantibus quia ipſi ferunt mercimonia ad alios q ſtant in ciuitatibus et nihil habent et ſemper ſunt triſtes ego cognoſco conſtellationem meam: ego paraui utenda aliis et cognoſco tuum fatum quia paup uenisti et paup et miſer morieris: ergo uade finaliter: et ego ipſe ganimedes ſolus uiuam ſine te ꝙ ego tamen nolem ꝙ iſtum tuum propoſitum eſt imutabile tibi.

Res hominum: ualet illa piis obſiſtere ceptis. Ami.
Illa fauere malis: at ſi præſagia quicq̄
Noſtra ferunt certi: leuis eſt ad prima recurſus
Principia: huc genitor profugus me ruris auiti
Finibus infantem rapuit: ripaq; paluſtri
Expoſuit miſerū: atque abiit: per quatuor inde
Sermo luſtra tibi: nulla eſt iniuria: iuſtus
Libertatis amor: patrii quoq; cura ſepulchri eſt
Tempeſtiua ſeni: iam tandem abſiſte præcari
Atque iterum pater alme uale: dextrāque relaxa
Ah miſer: & merita quis te cū laude canentem
Audiet: aut leui deſcribet carmina lauro: Gan.
Expectando quidem ſeſſus raucuſque canendo
Attuleram: uereor: uocis faſtidia noſtræ. Am.
Fors aliis placiturus eo: non una per omnes
Eſt hominis fortuna dies: nunc mane quietum
Turbida lux ſequitur: nunc matutina ſerenus
Nubila ueſper agit: ſic tempeſtatibus atris
Tutus adeſt portus: ſic littora puppe tenentes
Tempeſtas inopina ferit: ſpes: terror ubique
Iuxta habitant: fortūa uaga eſt: & protinus iter
Quāuis preſſa māus: ceu lubricꝰ effluit anguis
Nil habet iſta magis tua nunc opulentia certi:
Quam mea paupertas: ubi pluris ſigna fauoris
Et minus eſt fidei: ſed iam me gallias audi.
Sollicitat damnatq; moras: & phebus hyberū
Vergit ad oceanum. montem uix occupat altū
Balatu moueor pecoris: nec candida dulci
Mugitu ingeminas ceſſat reuocare iuuenca.
Ire libet: liceat: nuſq̄ ſunt carmina tanti.
Men iuuenem pauiſſe domi. & finxiſſe docēdo Gan.
Vt doctū noua ſilua ſenē nouus hoſpes haberet
Sit labor agricolis lōgus: breuis inde uoluptas.
Arua domant aliis: ſic ſeſſus nauta quietis
Inuehit ancipiti delatas equore merces.
Noſco meum ſydus: aliis utenda paraui.
Fatū agnoſco tuū: primis nam pauper ab annis
Pauper eris ſenior: pauper morieris amicla.
I: tamen: ipſe meis (quādo hoc imobile uotū ē)
Te ſine (quod nollem) iam ſolus paſcar aceruis

Ipſe per æſtatem mediam uel colle uirenti:
Valle uel umbroſa: nitidiq; in margine fontis
Solus apollinea modulans ſub fronde ſedebo:
Lanigerumq; gregē paſcam: & loca florea circū
Mellificas imitabor apes: te diues habebit
Silua: ſed urentes turbabunt ocia curæ.

¶ Explicit. viii. egloga quæ diuortium intitulatur.

¶ Incipi. ix. egloga cui titulus eſt querulus:

¶ Collocutores: philogeus & theophilus

Eu lacē fragmēta dom⁹: heu ſydus agello
b Triſte meo: qd nociui nūc ſtirpibus ībres:
Quid pecori ſtudiū: ſegeti qd lenior aura?
Aut ſoles ualuere pii? ſors aſpera ruris
Semper & immenſo tenuis fortuna paratu.
Agricola infœlix: ubi primum cornua tollens
Floriger annus adeſt. circum ſua gaudia fertur
Raſtra manu uerſans rigida: ſcabroſq; ligones.
Vrget in arua boues: ſulcoque annixus inheret
Inſerit hic ramos: herbas hinc ungue uocētes
Vellit & utilibus lolium ſecernit auenis.
Hic fodit: & ripam bellis brumalibus armat:
Inde leues prono diuertit tramite riuos.
Nil uel inexpertum linquens: uel ſegniter idem
Expertus: ſed cuncta nimis. tū nubila ab auſtro
Suſpicit. & ſecum pluuias incuſat inhertes
Tranquilloſque dies operi. uentoſq; fauentes
Inuocat. ac cœlum precibus uotiſq; fatigat
Heu miſero. poſtq̄ ſudore exhauſtus anhelo
Spes cernit florere ſuas. iamque horrea laxat
Ecce furens ſata culta truci uertigine nimbus
Obruit. & longos anni breuis hora labores
Vna necat pereuntque ſeni ſua ſomnia feſſo.
Adde repentinam rabiem torrentis iniqui.
Adde peregrinas uolucres. populantia campū
Agmina. tectorum lapſus. incendia fures.
Adde grauē morbos nebulam. morteſq; pulētē
Innumeroſque gregis caſus. hominūque ruinas
Qualia nūc flemus meſti. & uix flere relictum ē
Hora metus mortis quoniā trepidātia claudit:
Heu heu quo, me cura tulit? quo cecus habēdi
Traxit amor? poteram uulgo quot tutius artes

IPSE per æſtatem. Reſpondit Amiclas et dicit ego ipſe ſedebo p̱ æſtatē mediā uel in monte uiridi uel in ualle umbroſa cantās iuxta fontē ſub foliis arboris lauri: & ſic cantādo paſcam et complacebo iſtis italicis diuitibus & paſcar prata florea: & mirabor uiros eloquētes & circa Italiam te habebit Auinionis ciuitas: ſed cogitamina ſemper pectora tua uexabūt.

¶ Eglogæ nonæ. Titulus querulus Philogeus & Theophilus.

h EV Licere fragmenta &c̄. In iſta nona egloga auctor intendit deſcriberē cladem quæ fuit tp̱e ſuo uidelicet. Mccclxxx. & ad hoc introducit duos paſtores quorum unū uocat Philogeū & alterum uocat Theophilū. Per Philogeum intelligit̄ amator terræ et terrenoꝝ. Per Theophilū intelligit̄ amator cœli & diuinoꝝ: & primo ītroducit Philogeū q dolet de clade ſiue peſte tyrenoꝝ & dolēter dicit refero fragmina. i. fruſtra dom⁹ laceratæ. q. d. nō remanſerunt niſi reliq̄æ de domo mea.

HEV. i. dolēter refero cōſtilationē meam īfœlicē meæ domus. q. d. oia acciderūt male mihi itus & extra: qa in ciuitate amiſi filios & uxorē &c̄. & extra. ſ. in agro amiſi diuitias ymbres. i. pluuiæ īpetratis & uotis & uocib⁹ qd ualuerīt mihi & ſegetibus ſicis & c̄a & ſocilitudo qd ualuit pecori & uētus ſuauis qd ualuit bladis nr̄is & calores ſolis qd ualuerīt: q. dicat nihil: & ex hoc iſte Philogeus multum dānat uitā ruſticanā & dicit dura ē uita ruſticoꝝ et ſemper ē aſpera et fortuna ſubtilis. i. pauperis reditus et ex īmenſo labore et dicit ad h̄ infortunate ruſtice. Vnde ipſe uadit ad laboreria: et lætatur poſtq̄ uenit uer qa ipſe uadit ad laboreria eius poſtq̄ annus florigere colit cornua ſua et uadit ruſticus ad cāpum portans inſtrumentū et ſua et ferēs raſtrum et ſcabroſos ligones et impellit boues in campū et ille firmatus infœlix inſerit hic ramos hinc ipſe euellit herbas inutiles cum manu et diſpartit herbā nocentem a furmētis bonis: et hic fodit terram et armat ripam ipſa terra quā ip̄e inde fodit et hoc contra p̄lia hyemalia. ſ. quando uenit aqua nix grādines etc̄. et fac riuulos et ſulcos ut aqua poſſit elabi ne ipſam terram ſuffocet ſiue ſegetem et ipſe dico frendens bibulcus ſiue ruſticus nihil relinquit inexpertū negligenter: ſed poti⁹ ecōuerſo ipſe facit oia oia nimis uigilāter et diligēter ac feruēter et ip̄e. ſ. ruſtic⁹ ſuſpicit nubes portātes aq̄s a uēto meridionali et toruo oculto et ip̄e icuſat ſecū pluuias inutiles: et ipſe rogat et inuocat uentos contrarios illi uento et iuocat dies habiles ad laborandum et deos cœleſtes fatigat precibus heu miſero quia breuis hora aſportat omnia et quia certe tempeſtas furens crudeliter bine opprimit iſta ſeminata cun tanto labor

re et hoc poſtq̄ ruſticus euacuatus ſudore anelãti uidet ſuas ſegetes uireſcere & poſtq̄ ſua ampliat orea ſiue granaria cũ uolũtate & dicit me oportebit facerẽ maiora granaria & una ſola hora ſuffocat lõgos anni labores & ſua uana ꝑeunt cogitamina ipſi agricolæ ſacto ſeni: & dicit Philogeus ego poſſem cõtentari iudiciis dei: ſed adde ſubitos ĩpetus alluuionis iniquæ & adde ꝙ ferunt uolucres extraneæ quæ uaſtãt campũ: q̄d plus qñꝫ domus cadit ſup ipm̃ & qñꝫ domus incendit̃: & qñꝫ ꝑ furtũ rapiunt̃ ſibi boues & adde nebulã effundentẽ mortẽ & morbos ipſis beluis & adde enumerabilia q̄ ueniũt ipſis pecudibus & adde ruinas & mortẽ hoium q̄lia nos flemus triſtes. ſ. ipſam mortẽ: & ꝙ ẽ peius nõ remanẽt illi q ploret de nobis: qa qñ nos uolumus plorare alios: ecce mors uenit & cadet hora timẽtia: ergo maledicta fortũa qa fui cultor & agricola: & cecus amor hñdi ad q̄d traxit me & quot artes poterã tutius tẽptare & quot uias & iſta uia ultima cur ẽ electa a me qa ſemp laboro & ſemp ſum pauper & ſemp debeo ſcalpe terrã & optare ultimas cicadas querulas hoc ẽ ego præſtolor ꝙ canant cicadæ. QVID Genus. Reſpondit Theophilus. i. amator dei q nõ curat de terrenis: & dicit o ruſtice de quo quereris aut q̄ nã fortuna in tm̃ eſt moleſta tibi. QVID. Rñdit Theophi. & dicit q̄d petis heu nõ ne uides mea rura: ecce ad q̄d deuenerunt mihi meos labores & dicit uiuere ꝑ lõgũ tp̃s q̄d ꝓdeſt hoi. q. d. nihil: & tamẽ nos ſemp petimꝰ nocitura nobis ecce nõne uides ꝙ antea quæ ſolebant eſſe capatia pecudũ & bouũ nihil iacet & modo uacua ſunt & non remanent niſi reliqæ armenti languẽtis & uagant̃: quas reliquias: mors uiolenta diſpgit per mundum & ſequit̃ ubiqꝫ & ſequit̃ mors iſta hoies et nihil prodeſt fuga: dico iſta mors non expellẽda magni obſtaculo maris et iugis caucaſeis non arcenda et iſta meretrix ſic omnia ꝓſternit: et iſta mors omnia paſcẽdo corrodit regna illa mors dico caritura exemplis et non habitura edulitatẽ ſucceſſorum: tamẽ ſi ſucceſſores uiuunt: et hoc dico ſi fata non parãt deſtruere mundũ. NOſce. Reſpõdit theophilus et dicit non poteſt medicus curare infirmũ niſi prius noſcat radices ĩfirmitatis infirmi ſiue morbi: et diſcute quæ origo ẽ tantæ peſtis. et dicit. MVLta. Rñdit Philo. et dicit ꝙ deus celat multa hoi. quia ſeruus nõ uidet oĩa clauſa et ſecreta ſui dñi cum ipſe hõ ſit mortalis tñ ego dico tibi q̄ fabula huiꝰ peſtis crebro ꝓdicet̃ in ſiluis. i. ciuitatibꝰ: iõ dicit cerne duo brachia maris. quæ magna fragmina frangunt illa duo flumina diuidenda diuerſo mari. quoniam glaties irſuta præmũt hũc. ſ. ĩpetũ ſeptẽtrionalẽ et ꝑpetua ingens aſpirat & tigres ĩfeſtẽt iſtũ locum et illũ locũ. ſ. orientalẽ et dicit ꝙ tẽpeſtas tempata tempat iſtũ roſis nõ exſicatis ꝙ eſt iſta ꝑpetua fertilitas et aues uirides: ſcilicet itaci ſiue papagalli: loquuntur per plana: iſta tempeſtas innata infecerat has partes: iſta dico luces tranſlata ab iſtis ptibus regni. ſ. nr̃is partibus. QVO Mare. Rñdit Theophi. et dicit quõ tranſiuit iſta peſtis in Italiã. ILluc. Rñdit Theophi. et dicit ꝙ aliq de partibus iſtis uenerunt illuc et poſtmodũ reportauerũt illuc iſtam peſtẽ et iſta pars chriſtianoꝝ guſtauit crudeles aq̄s et uina

Quot rerum temptare uias? cur ultima lecta eſt
Paupertate labor mixtus: ſemperqꝫ malignam
Scalpere tellurem querulaſqꝫ audire cicadas?
Quid gẽis? aut q̄ nã uſqꝫ adeo fortũa moleſta ẽ The.
Qui gemis? heu mea rura uides? fõs ecce laborꝝ Phi.
Atqꝫ operum ſpes ecce meæ: quid uiuere lõgũ
Fert homini? nec deſinimus nocitura præcari.
Quæ modo dumiuagis fuerãt anguſta capellis
Antra uacant: rareqꝫ procul languentis oberrãt
Reliquiæ armenti: quas mors uiolenta per orbẽ
Spargit: & inſequitur: non equoris obice uaſti:
Non cœli terreqꝫ ſitu: non deniqꝫ totis
Caucaſeis arcenda iugis: ſic omnia uictrix
Proterit: & latos depaſcitur ordine ſaltus:
Exemplis caritura quidem tenuere nepotum
Vix habitura fidem: ſuperant ſi forte nepotes:
Nec fidem modo fata parant imponere rebus.
Noſſe mali cauſas ingens ſolet eſſe leuamen The.
Diſcere: ſi noſti quẽ tante peſtis origo?
Multa dei cœlant hominem: non omnia ſeruus Phi.
Clauſa uidet domini: cum ſit mortalis uterqꝫ:
Quæ tamen in ſiluis crebreſcat fabula dicam.
Cerne ſinus pelagi geminos quos maxia frãgũt
Flumina & aduerſo dirimentia gurgite terras.
Hunc hirſuta premit glacies: & bruma perẽnis
Aſperat: horrificoqꝫ infeſtant murmure tigres.
Illum blanda roſis non areſcentibus æſtas
Temperat: & uirides fantur per plana uolucres
Hos alio prius orta ſinus afflauerat orbe:
Hinc noſtris tranſlata lues: nũc regnat in aruis The.
Quo mare tam facili tranſiuit & æthera ſaltu? Phi.
Illuc heu cupidi: ſtimulat ſua queqꝫ libido:
Peruenit pars una gregis: ſucoſqꝫ ueneni
Et diras guſtauit aquas: atqꝫ inde reuertens
Mox peritura cohors late contagia fudit
Paſtorem paſtor: pecudem pecus inficit egra.
Spirat enim ſaniem incluſam pulmonis aduſti

uenenoſa & iſta pars chriſtianorum ruit inde peritura effundit cõtagium peſtis: ergo paſtor inficit paſtorem: & pecus pecudem: & ipſa reſpiratio infecti pulmonis: expirat & illi uenti eurias ſpirant: & omnes ruſtici moriunẽ dum ipſi ſecant fruges: & iſte qui moriẽ componit uacuũ cumulum nec ẽ mẽſura tota mors uolat: & nos fruſtra glomeramus odores & aromata: qa mors ineſt ẽt iſtis quid ſto plus & maneo in uerbis omnes morimur niſi fata remanent a nobis illam peſtẽ & quid ſupereſt. q.d. parum nam iſta fata ultima metuũt regna recurua falce: & iam peſtis peruenit conſtatinopolim & dicit

Ad latus infauſtis aſpirant flatibus euri.
Intereunt iumenta boues durique bubulci:
Gramiuaqꝫ & ſegetes: uacuis moribũdus ariſtis
Imminet: & culmum componit meſſor inanem
Nec morbi modus ullus adeſt: uelocibus alis
Mors uolat: externos fruſtra glõeram⁹ odores
His etiã ſua peſtis ineſt: quid demoror? omnes
Occidimus: niſi fata minas placata remittunt.
Quanq̃ qd reliqui eſt miſeris? iam falce recurua
Vltima rura metunt: graia qua uectus ab ora
The. Marmoreoqꝫ nouam deſignans limite ſiluam:
Inclita magnificus poſuit confinia paſtor.
Falleris ah demens: nam iuſta & ſera merentes
Phi. Paſtores ferit ira dei: populumqꝫ rebellem
Effugite o ceci: ſecuraqꝫ poſcite regna.
Nec mora tuta quidẽ: nec iam fuga tutior uſq̃:
Obuia mors peruertit eni: & quocunqꝫ mouerẽ
The. Mille parat medio laqueos: & retia calle.
Accipe conſilium propere: cunctatio nanqꝫ
Lenta fuit ſemper ſubitis inimica periclis
Huc huc uolue oculos: bæc ẽ uia recta: ſine ullis
Inſidiis: prædura quidem calcataqꝫ paucis
Sed ſuper aeorios arctoqꝫ tramite colles
Perferat: & ſiſtat feſſum in regione quieta.
Illic uita habitat: leua ſed olentis auerni
Sulphureis ſtant ſtagna uadis: ibi lurida mortis
Signa uides: atroqꝫ polum ingreſcere fumo.
Phi. Hos euade lacus: dextrum mihi prẽde cacumẽ:
Enitar: tu me ſequere: & miſerere iuuando:
Quin prior: i tardum attollens & porrige dextrã
Vltimus ac primus adero: pellamqꝫ trahamqꝫ:
Tu modo: nec labor officiat: tibi ſolus adeſto.
Eplicit. ix. egloga quæ querulus intitulatur.
Incipit. x. egloga: cui titulus eſt Laurea occidens
So. Collocutores: Socrates & Syluanus:
Syl. Vid ſiluane doles? tãte quæ cauſa q̃rele?
q Heu ſocrates quẽ uix reliquũ fortũa ruie
Dura ſinit noſtre: neſcis dulciſſime neſcis

ea parte qua paſtor. i. Conſtantinus poſuit ualde glorioſa nomina iſte paſtor uectus. i. portatus ad partem græciæ: deſignans ciuitatem nouam marmoreis mœnibus & altis muris. FALLEris. Reſpondit Theophilus & dicit tu ſtultus falleris qa nihil ẽ aliud niſi iuſta ira dei & tarda ferit nos benemeritos & iſta percutit populũ peccatorem: ideo o peccatores fugite a peccatis ad regna cœleſtia. NEC mora. Reſpõdit Philogeus credens q̄ Theophilus diceret q̄ fugerent peccatore in illas partes ſed non ẽ ita: ideo dicit iſtud q̄ fuga nuſquam eſt tuta & mors præuenit nos & ſequitur nos & ponit mille retia in media uia & cætera. ACCIpe. Reſpondit Theophilus & dicit: o ruſtice. Accipe conſiliũ quia ſemper cũctatio fuit inimica ſubitis periculis: huc huc erige oculos: hæc ẽ uia uirtutis: & tamen iſta uia ẽ ualde dura & pauci per ipſam gradiuntur: ſed tamen ẽ uia quæ ducat nos ſuper cœlos qui ſunt ſuper aerem anguſto calle & quæ uia firmet hominem fatigatũ in cœli regione. Illic uita habitat: ſed a ſiniſtra ẽ uia ampla quæ ducit ad ſtagnandis fontibus. ſ. iſernalibus: ibi tu uides ſigna mortis & paludis & aerem nigrum obſcuro fumo: ergo uade iſtos lacus: & conſilio meo utere ſed prænde uiam dexteram. ENItar Reſpondit Philogeus & dicit ego conabor & ideo incipe & ego ſequar & attolles me & porrige dextram. VLTImus. Reſpondit Theophilus & dicit ego fauebo tibi & impellam te. & tu modo commenda te tibi nec labor grauet te.

Eglogæ decimæ: Titulus Laurea occidẽs.
Collocutores Socrates & Syluanus.

q VID Syluane doles. In iſta decima egloga auctor intendit oñdere poeticam artem: & extinctã & ex ipſa tantum fuiſſe ſuſcitatam & ad hæc introducit duos paſtores: quorū unum uocat Socratem: & alterum Syluanũ Per Socratem intelligit quendam muſicum nomine Lodouicum quem uocat Socratem & ex eo q̄ erat uir modeſtus & moralis ſicut fuit ſocrates. Per Syluanum intelligitur Petrarcha. et primo introducit Socratem ſibi amicũ inquirentem cauſam doloris ipſius petrarchæ: et ideo dicit: O Petrarcha quare doles: quæ ẽ cauſa tãte quærelæ: HEV. Reſpõdit Syluanus et dicit: o Socrates amice cariſſime dolenter refero: neſcis tu de quo conquerar tu Socrates quem fortuna aduerſa uix permittit uiuere noſtræ infœlicitati

quaſi dicat non remanſit aliqd ergo tu neſcis ſecreta mea: ergo tu neſcis quō queris de cauſa doloris: & neſcis tu q̄tum eſt iuſta cā dolēdi. Auguror. Rñdit Socrates & dicit ego imaginor ſed ego expecto ſcire rē de qua abundantiā & melius ſcire a te ideo tu miſer loquere miſero qa doleo ſicut tu & tu non ſpenres me participē luctus & plāctus quē tu habebas letus ſocium reti. Neſcis. Reſpondit Syluanus excuſans ſe non poſſe narrare ſui doloris cauſam: & dicit neſcis tu qualiter dolores magni interrumpunt uerba: ergo o care amice quid præcipis me loqui & reddit cauſam & rationem quia non poſſit loqui dicens nũquid homo paſtor. ſ. ego ignarus peto: nunqd poſſum deſcribere deas mortuas: certe non poeta poſſet hoc. Per deam ītelligit laurus iſta dea quā dilexit Petrarca & dicit q̄uis hoc ſit mihi durũ quantũ dolor permittet: ego dicam quantum potero & incipit a principio ſui maioris quomō & qñ dilexit iſtam Lauretā: & deſcribit locũ ubi primo captus eſt amore laureæ: locus eſt Auinio: ideo dicit de Auinione ſilua alta in longinqs partibus & alta qa ædificata in alto loco: ea parte qua Sorgia ille fluuius perſpicuus & clarus: & ruentia palles: ſcilicet ille fluuius qui appellatur durentia qui habet aquam palidam qui duo fluuii intrant mare & ſunt multũ diuerſa flumina unum ab alio et ideo miſcent ſe unus cum alio. et ideo dicit. PEtrarus. Ideſt paup fuit mihi hic ad quem locum fueram tranſlatus a fluuio Arno qui uadit per mediam tuſciam: et ſic uadunt res hoium et conſtellationes ſic girant fata hominum: dum ergo circa iſtam poſſeſſionem intēdiet paupras ē ſecuta meũ opus ex hoc fui motus ad derelinquendũ ciuitatē pœnitus: et ſtare in ſiluis ubi oritur orgia et dare me ſtudio: et ego ſolatia in nemoribus uirentibus quia ego deſpitio locum iſtum: et me piger cepit laborum et me perteſum fuit pauperis laboris et hoc ſeci ꝙ me perteſum fuit laboris et ſtudii: ſed laurus pulchertima ſcilicet iſta domina creuerat ad rhodani ripā et erat formoſiſſima itet ſaxa et petras et q̄rcus quæ ſunt robora nodoſa. i. inter prælatos et illos ignaros ego capior ī amore et totus conuertor in illam lauretam: et hoc poſt q̄ umbra illius dulcis amoris attigit me ſemel dilectio mea inceſſit in totum: et amor meus erat ruſticus: ſed etiam nouus milex amoris: ſed tamē iſte amor erat gratiſſimus mihi non conſueto amore: qui amor iubebat me oblitum omnia humana & oblitus mei recordari hāc ſolam lauretam: ergo ornamentum mei campi reliqui et lucri cupiditas fuit derelicta quæ præcipitat homines ad arma. pars animi eſt acqſita a me. et curæ ciuitatis ſunt relictæ a me et hoc feci qa putaui has ſolas eē delitias ciuitates et regna.

PERge. Rñdit Socrates et dicit dũ tu habeas hunc amorem apparēda tui cāpi qualit̄ ſtabat. NEC noui. Rñdit Petrarcha. ego nō noui et uolebam noſcere quia de iſta ſola ego curabam: ſed o Socrate parce mihi qa eſt pro plorandũ de iſpa Laureta. IMMO. Reſpondit Socrates et dicit: ideo audacter incipe dicere ego et tu lachrymabimus et pietas: et dolor erit communis. LAVrea. Reſpondit Syluanus et dicit de cultu ipſius laureæ. Ego tantum curaui de ipſa

Quid querar? & q̄ iuſta mihi ſit cauſa querele. So.
Auguror. expecto ſed rem cumulatius ex te:
Farē miſer miſero: non aſpernabere luctus: i Sy.
Participem comitemqꝫ ioci quē lætus habebas: Sy
Neſcis præualidi rumpunt ut uerba dolores:
Quid me chare iubes fari? paſtoria nunquid
Materia eſt lugere deas? tamen accipe quatis
Singultus lachrymæqꝫ ſinunt: fuit alta remoouẽt
Silua locis: qua ſe diuerſis montibus acti
Sorga nitēs rhodano: pallenſqꝫ ruentia miſcēt.
Hic mihi quo fueram tuſco tranſlatus ab arno:
Sic hominum res fata rotant: fuit aridulum rus
Dum colui indigni: atqꝫ operi ſuceſſit ægeſtas.
Id reputans: auertor enim piguitqꝫ laborum
Perteſumqꝫ inopis ſtudii. tandemqꝫ relinquens
Arua inarata. uagus ſiluis ſpaciabar apricis.
Verum iter ſcopulos nodoſaqꝫ robora quercus
Creuerat ad ripam fluuii pulcherrima laurus.
Huc rapior. dulciſqꝫ ſemel poſtq̄ attigit umbra
Omnis in hāc uertor ceſſit mea prima uoluptas
Ruſticus ardor erat ſed erat gratiſſimus ardor.
Ille mihi inſueto. qui me mortalia prorſus
Oblitũ immemorēque mei meminiſſe iubebat
Hāc unam. curaſque & totum huc uoluere tp̄s.
Sic ruris deſertus honos. & quicquid in enſes
Præcipitat. pars parta animi. pulſiqꝫ tumultus
Has ego delitias & opes hæc regna putaui.
Perge quis interea neglecti uultus agelli? So.
Nec noui. nec noſſe uelim. mihi laurea curæ Syl:
Sola fuit. ſed iam ſocrates ignoſce gemendũ eſt
Immo age ꝑge ꝓcor. pariter lachrymabim̃ ābo So.
Et pietas communis enim & iactura dolorque:
Laurea culta mihi nec me ſitus aſper & horrens Syl.
Arcuit incepto. propriis nec uiribus auſus
Externos uolui conſultor adire colonos:
Nec longe tenuerc uiæ nec tempus iniquum
Ac durum tardauit opus. uulgata tenebam

Aſcrei conſulta ſenis: tamen altius ire
Mens erat: ac uariis artem ſolidare magiſtris.
Dux mihi nullus erat: niſi amor feruorq; uidēdi
Primum iter in latiū qua pulcher mincius irda
Formoſo de patre oriens: interluit arua:
Hic uenetum celſis extantem manilibus unum
Paſtorem agricolam: bellatoremque uiciſſim
Conſpiciens: dextre modulantem in uertice ripe
Accedo: & breuibus percontor plurima uerbis
Iuſſus ab hoc aſiam: graiaſque inuiſere terras.
Vix atheſim attigeram patrii qua limina mōtis
Deſerit & lætos fugiens amplectitur agros.
Ecce ueronei per prata uirentia martis
Ire duos uideo: canit hic: legit ille ſalubre
Herbarū genus. & pecori bonus applicat egro:
Progredior: calidusq; aponus: gelidusq; timaus
Iam ſpatiis equis aberant: dum peruigil alas
Intempeſtiuum quatiens dominoq; moleſtum:
Perſtrepuit leuo uille de culmine gallus:
Mox baculo excuſſus meſtum cātoribus omen
Præbuit. hinc nullo reſonantia littora cantu
Procuruoſq; ſinus tacitus ſequor: obuia tādem
Rura ſonora animum uocemq; & uerba dedere
Letior illa lego ſmyrnam ſub fine uiarum
Peruentum cecumq; ſenem. ſed multa uidētem
Cōuenio. iſq; italo miſſum ut cognouit ab orbe
Proſiluit dextramq; dedit. nemorūq; profundo
Accubitu & fuſca feſſum ſtatione recepit.
Attonitumq; manu penetralibus itulit umbris.
Figo oculos: & cuncta libens & ſingula circum
Viſa noto: cupidusque fruor ſermone ſenili
Inſolitus. dii qualem hominē quid diuite cœlo
Subtrahitis terre rarum breue munus egenti?
Hunc magni circum comites letiſſima turba
Stabant: iuxta autem cunctis ſublimior unus
Cui grege de toto ſupremus ceſſerat hircus
Fortunas caſuſque ducum regumque canebat.
Nec caſum tamen ille ſuum ſortemque repoſtā
Nec triſtes in terga canes inſtare uidebat
Regibus attonſo flendus poſt fata capillo.
Iuxta alter ſenio infractus iuueniliter alta
Voce canens furere hinc dictus ſed uoce furorē
Diluit & falſo queſiuit crimine laudem.
Sacra ſacerdotes canit hic ille arma tubaſque.

ui de ipa iuxta poſſe meū pſcrutatus ſu3 oēs poetas mūdi: ut ego ſcirem bene poetare: & quiuis eſſem in triſti loco & inter ignorātes nihilominus ego nō fui remotus a pricipio & nō ego auſus ſum ppriis uiribus ſciæ peti turus cōſiliū nolui poetas hrc extrāeos nec illa cā ipediuit me: qa q̄uis lōgiqui eēnt illi poetæ: nō tn̄ ipediuerūt me: nec tps iniquū retardauit me: nec durū opus ipſius ſciæ gra uauit me: & ego prio recepi: & eſodū poetā qui p tractauit de cultu terrarꝝ ut Virgilius imitat̄ ipm & ego tenebā conſilium eſodi de aſcreo iſula: tū uolui ſeq alios ſed nullus erat magr̄ mihi niſi amor nālis uidēdi poetas & ego breuiter ueni in ſiciliā cū ſpeculationē p uiā rectā recepi uirgiliū ea pte q̄ pulcher Mi tius de pulchro benato itulit moles cāpos & ego reſpiciēs i iſto loco apud idē fluuiū uidi unū paſtorē. ſ. Virgiliū: q̄tum ad greorgicā buccolicā & æneida: & uidi ipm ſtantē i altis ædificiis uenetorꝝ. i. mātuanorꝝ qa olim mā tua Feraria & multæ aliæ ciuitates uocabant̄ Venetiæ & ille cātabāt in ſūmitate iſtius flu uii mitii & didici ab eo multa breuibus uer bis & ille Virgilius miſit me uidere græcorꝝ terras & Aſiā: ego cœpi uix icedere & uix p ueni ad illud flumē atheſi ea pte q̄ atheſis de ſerit ptes tridētinas. ſ. tridēti mōtis oñ orit̄ ea pte qua ipſe fugiēs amplectit̄ letos uerōe agros: dum puenirē ueronā ego reperi catu lum & macrū poeta q̄ ueronēſes ibant p pra ta uirida cāpi martii ueronēſis hic. ſ. catulus canit: & iſte. ſ. macro colligit & docet ſalutes & uires herbarū: & iſte macer applicat iſtas herbas hoi iſirmo & dū ulterius trāſirē ego ueni in foro Iulii et iueni Gallū poetā et p gredior calidus. i. fluui⁹ apud Paduā et geli dus timanus q fluuius i foro iulis itrat mare apud tergeſtū: mō iſta erāt lōga eq̄libus ſpa ciis: et dum ego erā i foro iulii gallus puigil quotiēs allas tractauit rem moleſtā octauião de ſiniſtro uilla culmie: et ſtatim ipſe gallus fuit eiectus ab arbore. ſ. ipſe mortuus fuit et ipſe fecit malū auguriū aliis poetis. hinc taci tus ego ſequor litora reſonātia cātu et finali ter rura ſonora dederūt uocē & uerba: h̄ē tā dē pueni i græciā cecū homerū q̄ ad oculos: ſed i aio eius clarū: & ipſe homerus poſtq̄ co gnouit me miſſū ab Italiā cœpit me p manū & recepit i medio ſiluarꝝ me feſſum in obſcu ro ſitu qa ipſe oia rimatus ē: & itroduxit me ſecretis uerbis & multa didici & ego figo ocu los & libēter circūſpicio iā in gn̄ali & ſingula in ſpāli & nō cōſueto fruor ſmone ipſius ho meri ſenis: & dicit Petrarcha. O dei cū uos hētis tot milia ſapientū in cœlo: quare non dimittitis unū ſingularē in terra: & cur ſub trahitis terræ egenti: hūc ſapientem ſicut fu it Homerus cœlo ente diuite omniū ſapien tum: & deīde reperi Euripidē qui ſcripſit in ſtillo tragico. Et ē ſciendū qa iſte fuit amicus

Inde deum fauor:inde uirum:per leſbia captũ
Rura lupum ſaluumqꝫ gregem:iacuoqꝫ lyraqꝫ
Fretus:& hinc clarus factis:hinc cantibus alter
Altera ſollicit laqueos cantabat amoris.
Docta puella:choris doctorum immixta uiroꝝ:
Cynnameus roſeo calamus cui ſemper ab ore
Pendulus:& dulces mulcebant aſtra querele.
Hanc choris late cantata bacchide notus:
Hanc clarius charam ſuſpirans carmine lyden
Et quem cirenis genitum dedit africa nilo:
Hanc thenis ſamio paſtor ſtupet igne liqueſcẽs
Nec minus hãc noſtriqꝫ procul miranᷣ amãtes
Voce omnes humili & querula ſimul ipare cãtu
Pone ſenex pueri in gremio:uix mole ſoporis
Lumina preſſa mouens:lenibat cantibus auras
Mox ſiluit uictus:ceſſerunt carmina ſomno.
Argutum dircea palus amiſit holorem.
Vidi ſidonio paſtorem rure profectum:
Annua quem morbi uis extinctura diebus
Angeret alternum natalibus ultima donec
Vna animã:doctoſqꝫ modos abrumperet hora
Vnum ibi cecropii contẽptum i gramine ſaltus
Ingenio rectum:claudũ pede:uoce calenti:
Spartanos in bella canes accendere uidi.
Vnum uoce parem:ſummis per litora longe

Archilay regis perſiæ & cũ ſero ueniret in palatiũ canes occiderũt ipm:& tũc rex pp triſtitiã tonderi &
abradi fecit ſibi barbã & dicit ꝙ corã Homero prio ſtabat.ſ.Euripides cui dandus fuit hyrcus.i munus
& donũ ad deſſignandũ crudelẽ materiã & ſtrages hoium p hr tãgit ꝙ fuit tragedus optimus ipſe Euri
pides & canebat caſus hoium & regũ tñ ipſe aliena fata non tñ uidebat ſuũ caſum occultũ:nec uidebat
canes inſtare ppe ipm:ipſe dico deplorandus a rege Archylao:rege pſaꝝ depoſitis capilis poſt mor
tem. Iuxta ipm ſtabat Sophocles. Vnde nota iſte fuit maximus poeta & ſemp ſtudebat pp qđ filii ſui
accuſauerũt ipm ꝙ erat fatuus pp nolebãt ꝙ
ipſe deponeret a iudicio honoꝝ ſuoꝝ pp qđ
conuocatus ad iudiciũ recitauit facta q̃ deſcri
bebat unde hũit maximũ honorẽ:& iõ dixit
iuxta Euripidẽ:Sophocles ſenex q̃tũ ad tps
& ipſe accuſatus purgauit ifamiã honore.Et
tãgit alios poetas.ſ.Terſicorẽ primus tracta
uit de ſacrificiis:ſed ſs tractauit bella & iſtra
bellica inde fauorẽ dictoꝝ acqſiuit.ſ.primus
pp diuinoꝝ deſcriptionẽ ſed alter acqſiuit fa
uorẽ hoium. LESBina.Deſcribit aliũ poe
tã.ſ.alceũ & iſte fuit potẽs lingua & enſe qa
fuit magnus poeta & fortis hõ: iſte fuit tãte
bonitatis ꝙ audiẽs ꝙ leſbo inſula erat oppſ
ſa a quodã tyrãno:iſte iuit & trucidauit eũ &
tyranidẽ expulit:& iõ dicit bene alius.ſ.Al
ceus gloſus quodã ad arma & quodã ad ſciaꝫ
poeticã uſus ẽ enſe & ſua eloquẽtia cãit.ſup
ple tyrãnũ captũ p terrã leſbos. ALTera.
Et deſcribit et noiatim explicat alios poetas
quos fingit ſe fuiſſe a locutum.et dicit deſcri
bendo aliũ poetã ſeu poteriſſimã dcã. Saffo
mulierẽ græcã q̃ nã amoris deſcripſit:iõ dic
cit altera.ſ.poetiſſa ſaffo cantabat.i.poeticæ
deſcribebat inſidias reddẽtes hoiem ſollitũ:
et iſta erat puella docta lraꝝ imixta et adiũ
cta turbis poetaꝝ peritoꝝ.Cui pdicte Cyn
nameus calamus.i.dulcis pœna pendens ab
ore eiꝰ erat et q̃rele dulces amoris mulcebãt
ſtellas. HAnc.Hic auctor oſtẽdit quõ mul
ti poetæ conati ſunt mutare ſtillũ eius nume
rando poetas.et dicit ꝙ hãc mulierẽ Couus
poeta.i.filides de inſula couo inſecutus ẽ ip
ſam famoſus ubiqꝫ deſcripta amica ſua.ſ.fili
de.qa ipſe tractauit de amore amicæ ſuæ.et
ipſe ſtupet hãc.i.miratᷣ ipſam ſaffonẽ et hãc
clarus poeta de inſula claro uocatus clarus.Calimacus ſuſpirãs amicã ſuã lidẽ dictã.i.ſilr qa tractauit
de amore amicæ ſuæ miranᷣ hãc ſupradictã.Anacremo q fuit africanus fuit maximus ad regendum
ægyptũ miſſus p quã tranſit nillus fluuius etiã miratᷣ hãc:et unus alius poeta.ſ.pculus ſilr equefactus
amore ſamio.i.illius mulieris de ſamo NEC minus.Subanectit poeticas lationes et dicit ſimiliter
nři poetæ latini a longe miranᷣ iſtã mulierẽ et fuerũt q̃tuor.ſ.Relus:Amphius:Seruius:Anſer emu
lus Virgilii iſtã ita mirabiliter ſcripſiſſe ſtillo baſſo et lamẽtabili uoce de amore diſpari ſtillo ilius mu
lieris. PONe&c̃.deſcribit aliũ poetã.ſ.pindaꝝ græcũ qui tpe ſenectutis dum iret cũ ſuo filio illi dũ
medit aretᷣ tanq̃ ſenex poſuit caput in gremio filii ſui:cũ puere uellet ipm excitare reperit ipm mor
tuum:et hoc poſt ipſos poetas pdictos:ſed ſtatim uictus a monte ceſſit et carmina ceſſerũt.tunc palus
dircea.i.ualis thebana pdidit canoꝝ cygnũ. VIDit.Deſcribit aliũ poetã.ſ.Antipatrũ oriũdum de
ſydonia ciuitate:et hũit iſte mirabilẽ ꝓprietatẽ ita ꝙ omni anno in q̃li die natus fuerat hẽbat febre et
in die natiuitatis ſuæ ẽ mortuus. VNum.Tãgit aliũ poetã qui fuit poeta athenienſis et fuit claudus
ſemel lacedemonienſes miſerũt ad atheniẽſes ut mitterẽt ſibi unũ ducẽ pp bellũ faciendũ:tũc atheniẽ
ſes miſerũt ſibi irceũ deriſiue:et ipſe factus dux fecit ꝙ habuerũt maximã uictoriã de inimicis eoꝝ.iõ
dicit ego uidi illũ poetã deſpectũ in cãpo atheniẽſi qui erat rectus ingenio ſed claudus pede:ego uidi
accedere adiutũ ciues lacedemonienſes in bello. VNum.Deſcribit aliũ poetã.ſ.Solonẽ q fuit lator
legum et iuris peritus qui dimiſſo ſtudio artis ſe tradidit totum ſcientiæ poeticæ et conquerebatur ꝙ
nõ incepiſſet prius ideo dicit ego uidi Solonem equalem aliis poetis qui dederat legem iura populis
Athenæ per athenarum litus:et ipſe iam ſenex dabat iam operam muſis legibus relictis.

VIdi.deſcribit

VIDI. Deſcribit aliũ poetam.ſ. Eſchilum qui tanq̄ peritiſſimus uiderat mortẽ ſuam caſu lapidis cadentis ab alto ex quo ipſe ſemper ferebat unam cerueleriam in capite & ibat ſic armatus modo dum ipſe uellet aliquid meditari dum ſederet in quodã prato ꝑꝑ magnũ calorem depoſuit capitis armaturam & ſubito tranſuolauit una aquila quæ ferrebat unam teſtudinem et ut cibum interiorem haberet dimiſit eadem ſuper caput ipſius caluum unde iſte mortuus eſt qui ſtabat ante ualde atẽtus ad meditandũ aliquid ſiue carmina nõ mota fronte. VIDI. Hic tangit alium poetã.ſ. phylomenẽ qui nobiliter mortuus eſt nã dum eſſet recitaturus unam pulchram materiam dum ipſe ſtaret ĩ pulpito ſiue cathedra mortuus eſt in ipſa cathedra & cum ipſi uocarẽt ipſum inuenerũt ipſum mortuum: & ideo dicit uidi etiã poetam ſenem rigidum eſſe illum ſpectatum ut caneret multa dilucide: & uidi uocem præfocatã in faucibus: & tu letor puta rapuiſſe animam eius: illic ſic ſtans in pulpito: uidebatẽ ſimilis recitanti & fiſta lingua muta uidebatur pendere pallentibus labris. HVNC. Deſcribit alium qui dictus eſt menãder qui unum alium emulum habuit: qui licet eſſet inferior: eo tamẽ habebat maiorem famam ipſo Menandro: & hoc falſo fauore: ſed Menander non curabat de hoc; imõ deridebat eum: & fecit librum de hoc ꝙ falax eſſet ipſa fama: & ideo dicit. Ego uidi hunc qui magis amicus ſacris muſis: ſed minus gratus ciuitatibus quantũ ad famam & ſicut erat uictor in arte poetica ita erat iſte uictus iudicio ignorantis uulgi ſcilicet populi. Ille Menander uictorem ſuum ſolebat ridere in fama: quia carmen erat inops equi iudicis & ꝙ fama minus certa eſſet uagis uentis. VIDI. Deſcribit alium ſcilicet Archylocum de mea obſcena qui ubi debebat acquirere gloriã ſiue bonam famam adeptus eſt infamiam in tãtum ꝙ Lacedemonienſes fecerũt cremari libros ſuos: quia quidam ciuis ſcilicet Ipomenas promiſerat ſibi filiam in uxorem deinde tradiderat alteri. unde Archilocus fecerat carmina infamatoria ita ꝙ illius puelle pater ſe interfecit. & ideo multum infamatus eſt: & ideo dicit uidi ego iſtum qui infamati uerſus caperet alios ad mortem. VIDI alium. Dicit ꝙ uidit alium ſcilicet Tuchilidem qui dum eſſet expulſus Athenis fecit carmina de expuiſione ſua ita dulcia: ꝙ reuocatus eſt in patria ideo dicit ego uidi illum extinxiſſe locum odium dulci cantu & ſubdit dicendo quæ nam res adequat ſcientiam poeticam. TENere. Deſcribit alios tres poetas athenięſes qui ſpretis ſuis diuitiis fecerũt carmina de laudibus bonarum artium in Eriopago loco illo athenienſi. Erant ſapientes pħi qui cognoſcebant uitam uniuſcuiuſqꝫ & quærebant omnes ex quo uiuebant & ſi reperiebat aliquos uiuentes de nihilo uel de furto: tunc ſubito expellebantur: modo illi tres poetæ deſcripſerunt de iſto negotio: modõ Alexis poeta tertius fecit hanc legem ꝙ filius tenebatur iuuare patrem in caſu neceſſitatis & ho ita ſit ſi patres edocuerũt eos bonas artes: ideo dicit ego uidi alios poetas contẽnere diuitias: opes dico præcium tanti laboris & ipſos celebrare bonas artes & inter iſtos fuit unus Alexis qui cum leges ſacrorum parentum corrigeret hac lege prædicta ſi doceret ipſos bonas artes. Alii duo uocati ſunt Socrates & ochioniuns. VIDI. Deſcribit alium ſcilicet Alceſtem: qui habebat hoc ꝙ faciebat in numeros uerſus: & ideo dicit uidi illum qui continuo ellicebat lac ſcilicet qui continuo faciebat uerſus & ſuperbus & glorioſus numero uerſuum: qui rumperet flagelẽ fiſtellã ſtrumentũ ĩ quo coagulatẽ lac: qui ita faciebat ꝙ rũpebat uas uel fas ſcilicet ꝙ liber nihil ualebat & hoc triſti materia & amara. QVI. Deſcribit alium qui uocatus eſt Theſpis qui faciebat tot carmina ꝙ honorabat currus mattatis iuuencis ideſt ita honorabat currum ꝙ iuuenci non poterant ferre. QVI. Deſcribit alium poetam.ſ. Piõ qui non intendebat

Solum: qui populo leges & iura dediſſet:
Iamqꝫ ſenex muſis operam daret urbe relicta:
Vidi aquilam calui circum uolitare ſedentis
Ore caput: pleno ſimul illum lumina campo
Defixum: immota meditantem carmina fronte.
Vidi expectatum ut caneret dulcedine multa:
Obriguiſſe ſenem: uocemqꝫ in faucibus imis
Arctutam: muſas animam rapuiſſe putares.
Sic cubito incumbens ſimiliſqꝫ erat ore canenti:
Fiſtula pallenti pendebat muta labello:
Hunc alius muſis qui paſtor amicior almis
Sed minus acceptus ſiluis: & uictor ut arte
Iudicio ſic uictus erat: de more ſolebat
Victorem ridere ſuum ꝙ iudicis equi
Carmen inops: ꝙ fama uagis incertior auris:
Vidi qui fixas raperet ſpes adderet iras:
Cogeret ad certam flammanti carmine mortẽ
Vidi alium ſiluis pulſum: mox carmine dulci
Extinxiſſe odium: q̄d enĩ uim carminis equet:
Temnere opes tanti cauſam preciumqꝫ laboris.
Vidi aliquos arteſqꝫ bonas celebrare: ſed inter
Hos fuit ampla ſacri lege hac qui iura parentis
Stringeret: hoc merito doctas laudaret athenas
Vidi qui multe aſſiduus numeroqꝫ ſuperbus
Lacte præmẽs fragilem fiſcellam rumperet acri:
Qui noua mactatis oneraret plauſtra iuuencis:
Qui ſole terga boum tereret laniata rigenti:

niſi uituperare alios poetas & ideo dicit uidi aliū poetā qui rigido ſermone terret.i.fricat terga bouū
uerbis increpātibus.Et uidi aliū.ſ.Ariſtophonē qui ſcribebat furta alioꝝ poetaꝝ de libris alioꝝ. Et
uidi Ariſtoridē qui deſcribit biblidā mulierē furentē amore in debito & in legiptimo.Et uidi aratū q
fuit maximus phus & aſtrologus & poeta qui deſcribit aſtrologiā metaphicæ & ſolē & lunā:& q ara-
ret arua ſtellantia & cœlos ſtellatos:& qui araret cœlū uolucri aratro.i.ueloci ingenio:& uidi aliū.ſ.
Amphionē qui pulſatione ſuæ cytharæ ciuitatē thebaꝝ condidit:ſed ſua eloquētia hoīes rudes redu
cebat ad habitū cū lingua & hoc fuit ſub mō
te thebano & ad paſcua peſtifere ripe:qa the
bis facta ſunt mala maxīa.Et uidi aliū.ſ.pla
tonē qui fuit orator & poeta & q fuit magis
carus:& q fuit curſor ingenio ſuo & Auceps
dictoꝝ alienoꝝ.Et uidi Sophion q fuit co-
mētator Platonis:qa Plato multa deſcripſe-
rat uelatū:& qui ſtrauit lectū amenū leuibus
plumis.i.uerbis Platonis illi Plathoni feſ-
ſo.i.appropīquāti ad mortē.Et uidi orpheū
Et Linū.& Muſcū: Orpheus fuit mirabilis
eloquentiæ:iſte habuit fratrē & filiū.Muſcus
fuit eius filius Linus uero frater: qui fuerūt
mirabiles poetæ:iō dicit ego uidi illū poetā
qui conſuetus placare feroces hac glorioſus
& uita & eloquētia & uenerabilis ætate īcola
ciuitatis qui primus quē turchia regio uidit
dum mouet rodopē tratiā.i.illū montē al-
tiſſimū tratiæ ſua eloquētia:& dum firmaret
ebrum fluuiū īpetuoſum tratiæ & hoc leuib'
cordis:huic poetæ.i.orpheo fuerūt duo poe
tæ comites adherētes huic orpheo recedenti
ꝑ montes & ꝑ rura habentia aures qa moue
bant ad cātum ipſius:frater eius uero inhe-
ret iſti a dextra & alius a ſiniſtra & illū tegit
ueſtis linea.ſ.linū.Iſte muſcus filius in ſene
ctute ſua auxiliū pr̄i ſuo porrigebat ei crate
rem plenā de fonte poetico pr̄i anelo.Et ui-
di Eſopū q fuit de frigia regione ubi fuit tro
ya qui ītroduxit feras ad loquendū. ideo di
cit cōceſſum inde uidere turbā canū uolucrū
& pecudum arguti poetæ eſopi. DENiq.
Hic auctor enumerat alios poetas hmōi lau
rus cultores & uult oſtēdere poetas latios iō
finaliter ꝑcurſis oībus partibus græciæ redi
ui ꝑ Ieroſolimā tandē ꝑueni ī ſiciliā: ideo di
cit finaliter ego ꝑcurrens cunabula græcorū
poetaꝝ ꝑ inſulas multas:& luſtrās arua ui
rentia Aſiæ minoris:in q olim fuit magna troya ego luſtrans iudeos graues ſicut Dauid & alios poe
tas q grauiter locuti ſunt:& luſtrās gramina.i.herbas atritas ueraci cauſæ qa Dauid ſcripſit pſalmos
metrice:& luſtrans noīa ꝑegrina ipſoꝝ hebreoꝝ ſicut ſatiſbē.Et ego luſtrās loca diuitioſa illoꝝ de ca
labria:in qua naſcitur thus & luſtrās loca pinguia illoꝝ de arabia indigentia ſale:ſed habentia mel:&
ego intentus animo & oculis uidi quæ prætermitto:ego non proſequor oīa quæ uidi ubiq. VIDI.
Hic reuertitur uerſus in Italiā et deſcribit poetas italicos:& primo theotricum poetam & alios qui
deſcripſerunt de materia paſtorali ſicut Muſcus:quibus omnibus aliis poetis ſupraſcriptis fuit ad de
lectationem cantare paruum gregem paſtoralem:& quibus fuit uoluntas uitare minas ſcribere leo-
num in latebris et conuitia ratione magnorum duorum obſcuris umbris.& ille poeta Epitarmus qui
tenet notandum acārine.Et uidi alium poetam ſcilicet Empedoclem qui uolens uidere montē ethnæ
mortuus eſt cadens ibi & cōbuſtus fuit:ideo dicit ego uidi illum poetam qui gelidus pauit populum
carmine ſuo in calido monte ethnæ infœliciter.Et ego uidi duos alios poetas ſcilicet Menetiadem &
magonem qui primo tractauit de cultu terrarum tyriorum populorum & ego flector ad alium poe-
tam ſcilicet cherilum ridiculoſum qui ſumpſit ad ſcribendum geſta magni Alexandri & ab eo ha-
buit multū auri & tñ non fecit niſi quinq bona carmina:iō dicit uidi ſeparatū a turba alioꝝ pitoꝝ fi
nal'r flector ad unū locū ubi oēs deridebāt illū poetā & paſcua & h tenui uiſu quē unū turpis angulus
nemoris hēbat:& ridebāt qliter ille nudus oī ſcia & oībus diuitiis rediditīdigne receptū aurū magni
Alexandri &

Et qui ſparſa ſedens paſtorum furta notaret
Biblida qui uetito cantaret amore furentem:
Qui caneret ſolem ac lunam:ſtellantiaq arua
Scinderet & uolucri cœlum ſignaret aratro.
Qui uiuos plectro lapides aptaret ouili:
Colle ſub aonio funeſte ad pabula ripe:
Quique paleſtrita & pictor:primoq ſub æuo
Cantor:ad extremū curſorq aucepſq fuiſſet.
Quique illi feſſo tandem & dormire paranti
Fx leuibus calamis puluinar ſtrauit amenum
Quique truces cantu ſolit9 mulcere leones.
Iuſtitia & cithara inſignis.uenerabilis annis.
Incola ſiluarum primus quem thracia uidit
Aeream dulci rhodopen dum uoce moueret.
Precipitem fidibus blandis dum ſiſteret hebrū.
Huic duo per montes auritaq rura canenti
Perpetui comites.dextre germanus inheret.
Filius ac leue.tegit illum linea ueſtis.
Iſte ſacer muſis plenum de fonte repoſcit
Atq pium cratera patri porgebat anhelo
Deniq graiorum latebras.aſiæq uireta.
Hebreoſque graues & carmine trita minaci
Gramina iordanis peregrinaq nomina luſtrās.
Mollia rura arabum.ſalis indiga.dicia mellis.
Affixuſq oculis animoq intentus ubique
Vidi alios.atque inde alios.non omnia paſſim

Alexãdri & illoꝝ de macedõia & ipſe ſcribebat multũ rauce:& dicit auctor ſed qd ultimi comoroꝝ hic uerſus quẽ loquor pegrinũ uado a cãpis italicis:ĩde a locis iſtis ego factus doctior pp iſtoꝝ doctrinã dum redirẽ in italiã ego appuli ĩ unũ cornu Italiæ.ſ.brondusiũ ubi ſtabat unus iuuenis poeta q mul- tum placide ſcripſit & recepit me & porrexit mihi manũ.ſ.pacuuius poeta:& hoc dico mihi reddeunti domũ:& egreſſo portu brunduſii fatigato nauigatore & ille iuuenis cõmoſtrauit mihi aliũ poetã.ſ. Enium poetã:ideo dicit oſtẽdit mihi illic auum ſuũ.qa Emnius erat auus.ſ. Pacuuii:& ideo dicit uidi Emniũ colentẽ agrũ qtũ ad ingeniũ & tñ colentẽ uili artẽ.ſ.poetica:& dicit iudico ipm p rura plana iacẽtis apuliæ.ſ.de ciuitate rudiarum fuit & p nemus calabriæ & ſub ualle caloſi fluminis & dicit auctor: ego non locutus cũ iſto multũ ſaluto a longe ducẽ.ſ.lucillum poetã & pħm Arũce ciuitatis:& ſubdit q iſti tres poetæ ſcripſerũt ẜm ſtillum antiquũ: & ego alloquor libertũ.i.oratiũ libertũ: q fuit ſeruus ſed manumiſſus. PERuſtum.i.exuſtum patrio ardore.i.patria ſua:& ħ ea parte qua amphidus fluuius intrat mare adriacum illum libertum placentẽ Octauiano & populo qui ſcripſit librum odarum & carminũ & hoc cantu ſuo ſed poſtea ſequit᷑ Ouidius de ſulmone:Ouidius dico iocans.i.iocũdæ ſcribens:& oſtendẽs digito longã turbã latentũ poetarũ.i.conatus eſt noĩare poetas multos quoꝝ fama iam abſconſa erat:& oſtendẽs tũ pœna longam turbã poetaꝝ & iſte Ouidius fruſtra tẽprauit noĩare & apire & ferre famã de multis poetis quoꝝ fama non potuit reperiri pp tenebras.i.obliuiones quæ obſcurauerant iſtos poetas:& ideo dicit fama uix tulit modicã elationem ad aures quia habet᷑ modica fama:ideo dicit. Quantũ in nobis obliuia poſſunt:et deſcribit aliũ poetã.ſ.fontanum:et ideo dicit unus ĩ hoc numero poetarum gaudẽs ſe facere poetã in fonte.ſ.muſarum ſcripſit ſatyros ardẽtes amaſſe puelas fontium et deſcribit aliũ poetam.ſ.mõtanũ qui aſſumpſit ſibi debere amores deoꝝ marinorum et deoꝝ montanorũ : ideo dicit alius memorabat deos marinos cãtaſſe noſtro carmine.ſ.latino:et hoc ultra ſolitũ et alius poeta.ſ.ipe montanus qui uiciſſet aiebat carmẽ montanum diſparibus calamis ſcilicet pentametro et exametro. Et deſcribit alium poetam ſcilicet Apianum qui maximum habuit præmium:ideo dicit huic a longe poſſunt p- dictos qui deſcribit numeros piſcium et bella et alia piſcium et factus ditiſſimus in Africa:ideo dicit alius cariſſimus africanus numerans piſces et agẽs pœnam auream ideſt eloquentiam ſuam quæ monebam linguam auream.ille cãtus herba uiridi ſcilicet denarius piſcium:et ſcribit alium poetã ſcilicet Actriban qui deſcripſit de natione florum et roſarum ideo dicit olim ħ carnes rubeum zafaranum et lilia alba:tunc uigebant multos flores ſimul:ego libẽter ptereo multa et trãſeo ad alios poetas:et primo ad tybulũ q deplorat dolores amoris:iõ dicit illũ quẽ paupertas ſecura delectat et quẽ Tibulũ delectat ſtudium poeticum ſtringens longa ſuſpiria longo cantu: et delectat me tenentem tuta-

Viſa ſequor. uidi ſicula regione creatum:
Ac ſocios quibus horridulum cãtare uoluptas
Prima gregem latebriſqꝫ minas uitare leonum:
Quique alios ſupra tenet ortũ a carmine nomẽ:
Quique gregẽ calida gelidus male pauit ĩ ætna
Qui docet epheſios:tyrios qui rũpere campos:
Docto ac altiſono diuulſus ab agmine tandem
Flector:ibi unũ oẽs nemoꝝ quẽ turpis habebat
Angulus:& tenui ridebant paſcua nutu:
Nudus ut ille iugis macidum raucũqꝫ canendo
Indignum magni predonis retulit aurum.
Sed qd ago? aut patriis quorſũ pegrior ab aruis
Doctior inde domum feſſo dum remige portu
Brunduſii egreſſo iuuenis placidiſſimus alto
Occurrẽs.trepidam porrexit ab aggere dextrã
Maternũque oſtendit auum per rura iacentis
Apuliæ.calabrumqꝫ nemus ſub ualle galeſi.
Ingenio agricolam nulla tamen arte colentem.
Pana uirum uideo.nec ſecum multa locutus
Eminus arunceqꝫ ducem populumque ſaluto
Moris aratores ueteris.quaque aufidus. equor
Fertur in hadriacum. patrio ſub ſole peruſtum
Libertum.dominoqꝫ lyra gregibuſqꝫ placẽtem
Alloquor.inde alius gelidi ſulmonis alumnus
Multa iocãs.longamqꝫ aciem per opaca latẽtũ
Oſtendens digito:fuſcos aperire receſſus
Tentauit fruſtra.uultus denſiſſima nubes
Texerat ãbiguos:dubiũ uix murmur ad aures
Aura tulit:quantum in nobis obliuia poſſunt?
Vnus in hoc numero gaudens ſe condere uiuo
Fonte:deus numerũ fluuiorum arſiſſe puellas:
Equoreoſqꝫ alius memoraba carmine noſtro
Inſuetum ceciniſſe deos:aliuſqꝫ uiciſſim
Montanũ imparibus carmen ũariabat auenis:
Hinc procul & latio & muſis chariſſimus afris.
Fluctiuagoſqꝫ alius numerãs ſub gurgite piſces.
Aurea plectra apio cinctus uiridante monebat.
Hinc alius rutilumqꝫ crocũ & candentia carpẽs
Lilia:tum uarios iungebat in ordine flores.
Multa libens ſileo:ſed iam mihi nota tenenti

Et deſcribit alium.ſ.gallũ ſiue Callum qui fuit ita diſſolutus ꝙ quærebat de luxuria per dita & hoc in
ſenectute & plorans flãmas amoris quaſi pœnã & tormentum & hoc carmine & ille deplorãs tẽpora
fati properatis. Et deſcribit alium poetã.ſ. ꝑpertium qui de materia amoroſa ſcripſit & nũc q̃ritur de
amica & nunc blanditur: & ideo dicit & alius.ſ. ꝑpertius minax & blãdus amice ſue. dubiũ eſt an eẽt
romanus umbra.i.de ualle ſpoletia: & ſubdit tamẽ umbra erat. Et deſcribit aliũ poetã.ſ. Iuuenalẽ: iõ
dicit alius famoſior q fuit de aqno: iſte Iuuenalis dico famoſior aliis occurrit mihi a fluuiali aqno q ẽ
turbidus aſpectu.i.ſtillo & aſper inſtris rura
libus.ſ.uerbis ipſius rephẽſoriis: & deſcribit
aliũ.ſ. Plautũ q deſcripſit in comedia & fuit
paup & tamẽ ingeniũ eius erat pſpicax et di
ues ꝙ cõpellebat ad aliqd deſcribendũ iõ di
cit alius occurrit mihi cui paup erat ueſtis: q
uiuebat inops et difficilime lucrabat tñ ala
criter canebat et iſte turbatus nullo labore.

PROtinus. Hic noiat duos alios.ſ.mariũ
et Tuliũ et dicit ex iſta parua ciuitate due ma
gne arbores tãgebant cœlũ a qbus ſaluatus
eſt populus rõanus.ſ.fuit Tulius tpe catelli
næ et marius tpe cymbrorꝝ et iõ dicit altera
quar cãs.ſ. Marius fuit laus de arte manus al
tera quercus.ſ. Tullius cũ eloquẽtia et cõſe/
quẽtiæ et dicit ꝙ paruula ciuitas fecerat du x
os poetas magnos fortes et bonos & umbra
ciuitatis conceſſerat ſimul duos gigantes. et
hoc q̃tũ ad artes et uirtutes. Et deſcribit aliũ
poetã.ſ. Neuiũ qui fecit librũ de luxuria et
ſupbia cãpanorꝝ ſiue capuanorꝝ et dicit ego
uidi aliũ in plentẽ carmie ſuo ſupbiã capua
norꝝ et hoc i ſtilo ſuaui: et dicit breuiter ego
pueni romã et nõ reperi multos poetas ſed
intendẽtes armis et dicit ego uenerabundus
igredior urbẽ romanã ſtupor oppreſſit me
q̃do pueni ad tantã urbẽ qa pena fuit tremu
la inter arma et inter triſtes tubas et ſtrepi x
tus rotarꝝ uictoriæ: et tandẽ dum ſic ſtarẽ au
diui ꝙ erat unus poeta.ſ. Liuius: et ideo di/
cit dum ego moror in urbe romana tũc ego
ꝑcipio ſuſurrũ uix dubia aure et hoc magni
ſenis.ſ. Liuii: et ego docero hunc primũ poe
tice cantaſſe et deſcribit aliũ.ſ. acrium & dicit
ꝙ poſt Liuiũ uenit acrius audẽtior et poſte
rior q̃uis natus de ignobili parẽte et ipſe iuſ
ſus a Iulio Cæſare uenire ad patriã ſuã q̃ eſt
ipm mare adriacũ et iſte fuit ita audax ꝙ nũ
q̃ mouebat ſe aſcẽdẽdo dum ueniret Cæſar
qui erat etiã poeta. et dum ipſe rephendebat
dicebat non curo. ideo dicit deinde uidi aliũ
qui non timebat Cæſarẽ quẽ oẽs timebãt q
poeta non ueritus præponere ſciam ſuã poe
ticã lauribus Cæſaris q hẽbat tot laurus pp
triũphos habitos. Et deſcribit aliũ.ſ. Taren
tium q carthaginẽſis fuit ductus de Cartha
gine a Scipione Romã: qui deſcripſit amo
res et hoium uarietates: ideo dicit uidi hic ty
renũ ſeruũ et ductũ a Scipione quẽ hoẽſtus
carcer fecerat nobilẽ pp ingeniũ et multa or
nauerat arte ſua et ingenio ſuo et audiui iſtũ
cãtare naturas hoium et iuuẽilia furta: et leo
nes et artes: et ſupſit ſtillũ italicũ: ita ꝙ nõ ui
debat loqui ſicut affricãi: ſed ordinat carmẽ poeticũ italico inſtro. HIC ubi. Proſequit deſcribẽdo
alios et primo deſcribit quãdã noie Varonẽ. Vnde ſciendũ eſt ꝙ iſte Varo fuit illuſtriſſimus phs et
poeta et claruit tpe Iulii Cæſaris et ordinauit bibliotecã ipſi' Cæſaris et fuit uiri acutiſſimus rõanorꝝ
& iſte tot

Longa breui ſtringens aderat ſuſpiria cantu:
Paupertas quem tuta iuuet: quem delius ardor:
Caluus amans alius reſtinctam carmine flãmã
Flens quaſi ſuppliciũ: properataq; tempora fati
Accenſamq; alius dubium romanus an umber:
Vmber erat uariæq; minax & blandus amice.
Notior inde alius fluuiali occurit aquino
Turbidus aſpectu. & ruralibus horridus armis
Arpinati alius ſilua cui pauper amictus
Victus inops ac difficilis ſed læta canenti
Frons erat & nullo uitæ turbata labore.
Protinus hinc geminæ tãgebat ſydera quercus
Vnde ſalus pecori bis contigit: altera dextre:
Altera laus ligue: magnos breuis herba iuuẽcos
Fecerat: una duos contexerat umbra gigantes:
Hinc quoq; uidi alium campano carmina faſtu
Implentem: & multum gracili ſibi uoce placẽtẽ
Sic uenerabundus dominantis limina romæ
Ingredior: ſtupor hic tremulam ſuppſſit auenã
Pila inter triſteſq; tubas: ſtrepitumq; rotarum:
At ſtudio rerum latia dũ demoror urbe:
Forte procul tenuem dubia uix aure ſuſurrum
Grandeui ſenis excipio: doceorq; paternis
Hunc primum ceciniſſe modis: audentior alter
Poſteriorq; humili q̃uis de ſtirpe parentum
Ortus: & adriacum iuſſus migrare piſarum
Poſthabuit: quem tunc horrebant undiq; colles
Agreſtem ſummo imperio præponere muſam.
Non ueritus faciliq; hedere ſummittere lauros
Hic alienigenam ſeruum quem carcer honeſtus
Fecerat ingenuum: multaq; ornauerat arte:
Audiui cantare hominum moreſq; doloſq;:
Atq; metus curaſq; ſenum & iuuenilia furta:
Lenonumq; artes: iam tempore murmuris aſtri
Oblitum: atq; italo texentem pectine carmen.
Hic cui religio ſiluestris & inclita rerum
Copia: & ignoti nihil uſq; ut priſca ferebat

& iſte tot & tanta ſcripſit ꝙ nõ uidet̃ aliqd legiſſe: & fecit. xl. libros: & ideo dicit uidi uarronẽ q tractauit de diuinis rebus quæ ẽ aliena religio a nr̃a religiõe fuit gloria oium regꝝ & cui nihil ignoranti fuit alicubi terrarꝝ ſicut fama antiq dicebat & ipſe ſcribſit in poetria de Iaſone q iuit ꝑ uellere aureo. & qlit duxit medeã & ideo dicit: ſed carmẽ Iaſonis filii Eſonis: Et deſcribit aliũ poetã. ſ. Titũ q poetice deſcripſit fc̃ã Herculis & dr̃ Hercules q̃ſi hereũ cœlos q̃ſi gloria dñorꝝ. Et deſcribit aliũ poetã. ſ. Pedonem qui deſcripſit geſta Theſei regis Athenarꝝ. Et deſcribit aliũ poetã. ſ. Ponticũ q aſſumpſit deſcribere

Fama: ſed eſonides carmen cum uellere fuluo:
Qui canit alcidem: qui theſea: quiq; cruentis
Fratribus in campum adductis ad mollia caſtra
Trãſfugit ocultus: blandũque cupidinis agmẽ:
Reliquias qui troia tua & fruſtra legebat
Meonio neglecta ſeni: qui prole decori
Coniugio memori ſtudioſum ornauerat uſum:
Qui menſas uerſuque gregẽ laceraret edacem:
Et qui laudate caneret conuitia gentis.
Patior hunc nono paſcebat caſeus anno.
Hunc uideas dextre rigidam geſtare ſecurim
Ornantem officii generoſo gutture pompam.
Hunc grauitas: illum cenſura ſeuerior offert.
Hinc tenui uinclo profugos qui nexuit annos
Secula: pierio niſus cohibere furore:
Pennatas muſas qui martia traxit ad arma
Punica dum latio ferueret in orbe procella:
Indixit qui bella feris: ſiluaſque tumultu
Miſcuit: apta uagis cudens uenatibus arma.
Tramite qui largo troianum anthenora colles
Duxit ad euganeos: necnon comitante marito
Bis raptam feſſis helenam qui reddidit argis:
Phyllida qui querula: pheacum qui uoce latina
Luxuriem moreſq; canit: quique hectora ſupra
Ilion euerſumque troiamque a ſtirpe reuulſam:
Quique nurũ dotemque ioui conuexit opimã:
Linquo ſenem qui diſcipulum per prata ſonorꝝ
Heſperiamque tubam docto conflauerat ore.
Linquo uirum fortem poſita qui caſſide meſtus
Sed iuſſus plenuſque ire ſaliebat honoſte.
Vnde alium domini uidi meruiſſe fauorem.
Vidi qui totiens libuiſſet ferrea blando
Pectora molliret cantu: lachrymaſq; moueret
Hic quoq; (nam memini) miſerũ ſolabar amãtẽ
Amentemque magis: cui uis erat ampla canore
Vocis: & ingenii magnus ſub pectore torrens
Eſt amor exitio paſtorum publica peſtis.
Blandus ubi immitem peperit furor ille furorẽ:
Forte oculos auidũque animũ ſeptena ꝑ antra
Nobilibus famoſa iugis: & opaca mouenti

occiſionrm Thebanorꝝ & dũ eet̃ i medio geſtorꝝ thebanorꝝ cœpit aliud opus. ſ. de amor hoc occulte: et deſcripſit de turba amantiũ et hoc aductis ethiocle et apollinice bellãtibus frĩbus inſimul. Et deſcribit aliũ poetã. ſ. Marcũ q cœpit ad ſcribẽdũ ea q̃ reliquerat ſenex Homerus de geſtis hectoris et fruſtra qa remãſerẽ poſt mortẽ hectoris. et deſcribit aliũ poetã. ſ. affricanũ q ſũpſit ꝑ materia ꝙ uſus accepat uxorẽ. ſ. memoria et ex iſtis nata eſt una filia. ſ. ſapia pulchra: et deſcribit aliũ poetã. ſ. Doſſeniũ q ſumpſit ꝑ materia uitupare uulgus inſanũ et crapulã uẽtris. Et deſcribit aliũ poetã. ſ. Sepliũ q uitupat romana geſta quæ erant ab oibus laudata. Et deſcribit aliũ poetã. ſ. Cyreinã po. Ro. qui dicebat ꝙ nullus poeta debebat publicare opus ſuum niſi poſt nonũ annũ. ideo dic caſtus prior paſcit hũc. ſ. Cyrmã et hoc paſtoraliter et dicit aliũ ſ. Põponiũ poetã romanũ nobilẽ q deſcribit a nobilitate cõſulari et naturali: iõ dicit hũc tu uideas portare ſecum rigidã inſignũ iuſtitiæ illũ dico ornantẽ cõſulatũ qa nunq̃ ructauit. Et deſcribit aliũ. ſ. Ceciliũ q ualde grauiter ſcripſit et ſentẽtioſe et ipa grauitas extollit ipſum. et deſcribit aliũ. ſ. Furiũ q deplorauit tpa labẽtia iõ dicit hic Furius q nectere ſtuduit amores fugiẽte ſubtili carmine ſuo ille conatus ne tpa fugerẽt: arcet̃ tẽpora ipſa carmine poetico. Et deſcribit aliũ. ſ. Liciniũ q accepit deſcribere ſm puniciũ beliũ iõ dicit ille q traxit muſas pẽnatas ad arma punica dũ tu Hannibal es in Italia. Et deſcribit aliũ. ſ. Gratiũ q deſcripſit quõ debeãt fieri uenationes & arma uenatilia & docuit uenatores fieri & qui miſcuit ſiluã tumultu uenatorũ. & deſcribit aliũ poetã. ſ. largũ q deſcripſit receſſum Anthenoris de Troya & uenit i Italiã & q duxit Anthenorem ad gẽtes Paduãnas. & deſcribit aliũ poetã. ſ. Lupũ q deſcripſit quõ Helena fuit bis rapta primo a Theſeo ſc̃do a Priamide ideo dicit ille q reddidit helenã bis raptã græcis fatigatis et hoc comitãte marito. Et deſcribit aliũ poetã. ſ. Tuſcũ q deſcripſit materiã philidis: quæ occidit ſe amore demophontis filii theſei. Et deſcribit aliũ poetã. ſ. Tilticanũ q deſcripſit luxuriã pheacũ populorꝝ et ipſorꝝ mores. Et deſcribit aliũ. ſ. Cameriũ q deſcripſit excidiũ Troyanũ poſt mortẽ Hectoris et ylion euerſum et deſcribit aliũ. ſ. Archiã q fuit ita optim⁹ ꝙ meruit hẽre Tulliũ in ſuũ diſcipulũ: iõ dicit linquo ſenem. i. linqre nõ intẽdo qa ſenex conflauerat et fecerat ſibi Tulliũ bñ ſonantẽ et tybrim italicũ. ſ. ipſe Tullius. Et deſcribit aliũ. ſ. Laberiũ q fuit ſtrenuus armorꝝ: et iſte

fuit ualde ꝓbus miles tꝑe ceſaris: & dū ceſar faceret ludos ĩ ſuo palatio: uocauit laberiū ad ſalutandū ille reꝑhēdit ceſarē ſed ceſar cœpit idignari tūc ille iuit ad ſalutādū & dixit unū uerbū notabile. ſ. uno die nixi magis. ſ. nimiū ĩ iſto mūdo: tūc ceſar audiuit & nō dedit ei ꝑmiū qđ ei dare parauerat: ſed uni alii dedit. Et deſcribit unū aliū poetā. ſ. puppiū q ſcripſit ita bñ ꝙ nō erat aliqs hō q non moueret ad laudandū pp carmina ſua & hoc dulci mō carmine. Et deſcribit aliū. ſ. lucretiū q mortuus ē eadē die q̄ natus ē uirgilius ille ēt eloquētiſſimus erat ſed infoeliciſſimus: & fuit captus amore unius mulieris: & erat ita fatuus fatiebat qcūqꝫ uolebat de ipſo mō factus ipſe ſapiēs pp iſtđ occidit ſe & ſubdit amētem qa magis. ſ. ſtultꝰ & oñdit amorē ipſius & dicit ꝙ amor fuit cā ipius mortis: & amor eſt cōis peſtilentia ipoꝝ poetaꝝ & hoc poſtq̄ ille amor furioſus amorē pepit furioſum. FO Rtes. Hic deſcribit alios maximos poetas & ex hoc ordiē a lōge: & dicit: dū ego ſic luſtre artē iō dicit collis. ſ. capitolinus in quo nipha celeberrima Carmētis mater euādri q̄ erat de archadia & erat magna poetiſſa ipſa ſtudia patrū & ſenatoꝝ & hoc cū ſuis litteris & uerba figit a cū arte ſua: iō collis moſtrat mihi mouēti oculos & aīum meū p antra ſeptena & hoc eſt p vii. coles rome antra dico famoſa altis mōtibus: & obſcura & ĩ iſto colle capitolino uidi alterā lauꝝ & ipſa ĩ celſo mōte uirēs admouit nr̄e laurus & reſonauit īde dulce amorē & q̄rcus ſiue fagus a fagi qđ ē comedere frōdoſa fundebat umbrā populo romāo optatā & ipatoribꝰ et aliis et iſta arbor erat ſedes optīa uolucribꝰ. i. īgeniis fulgētibꝰ ſ. poetis & illa fagus ſonās aſſidue pp poetas cātantes diuerſe. Et deſcribit paſtorē et poetā excellētiſſimū. ſ. Impatorē octauianū q fuit magnus paſtor q̄tū ad gubernationē et q̄tū ad doctrinā et ſcientiā. iō dicit ꝙ in iſto loco uñ formoſus paſtor: ſ. auguſtinꝰ q fuit unus gigas q̄tū ap ſtaturā itraſiuā. ſ. q̄tū ad potētiā et uirtutē et ipſe rubēs uultu ſedebat ĩ ſede acerna. ſ. ſtabili de acero: et ipſe regebat oēm populū amageſtate ipiali et hoc ſeptena frōte et ſi otia nō defeciſſent ſibi primus ipſe fuiſſet poeta in quolibet loco. ſed otia defecerūt et dulciter cātabat et quis ſcia poetica ſolet raucēſcer ſolitudinibꝰ ſed canēs raro et exordinās frōtes canētiū cādidis ueſtibus et frondeꝑpetua: et dic quō Octauianus amauit poetas: et dicit de uirgilio q habuit magnū honorē ab ipſo: et ideo dicit ille octauianus poſtq̄ plorauit mortē mortē uirgilii accelleratā dilecti a ſe dicit mandaſſe poetā icompletū. ſ. duobns poetis uidelicet tucce et uarro et dediſſe lune correctionē ut non deberent aliquid addere et tu iſtos duos aſpiceres poetas ytalicos dare operā correctioni et illos dico oblitos operum ſuoꝝ et tractare aliena manu corectoria et uideres laudem uirgilio et ſibi laborem. TRES NEmorum. Hic auctor ordine continuato deſcribit tres alios maximos paſtores et multos alios poetas ſed primo tres magnos. ſ. Iulium ceſarem Titum: et ueſpaſianum et Adrianum: et ideo dicit mihi pulchrum reſpicerem tres dominos terrarū regnorum. ſ. Impeperatores intentos poeticis et populis regendis in eodem colle capitolino. QVOrum Proſequitur deſcribendo primū. ſ. ceſarē qui cantabat ſuum inter acuta uoce: qui dictabat cancellariis ſuis ſtans cū galea in capite & fecit multos libros & contra catonem & uocati ſunt contra catones & deſcripſit ſua geſta cuius liber uocatur Iulius celſus: et deſcribit ipſum q̄tum ad corpus: et dicit iſte oculis his nigris et nigroſis: et erat totus decorus et uenuſtus iſte dico timor et ſtimulus poetaꝝ quia erat tante eloquētie ꝙ poete timebant eum uelle cum eo diſputare et ipſe ſimulabat poetas deſcribere. CONTRA ILLE. Deſcribit alium ſcilicet Titum ceſarem filium ueſpeſiani qui euerti Ieroſolimam glorioſe: et fuit uirtuoſiſſimus ac liberaliſſimus et delitioſus: et fuit tante liberalitatis ꝙ dum una uice ſederet ad commedendum ipſe dixit. Hei mihi quid nil boni ego feci hodie et nihil ſciebat rigide facere ideo dicit contra ille ſuetus nihil negare placida fronte.

Collis: ubi arcadie celeberria carmina nympha
Arte patrum curas fugitiuaqꝫ uerba ligarat:
Monſtratur: cœloſqꝫ uirens in uertice laurus
Admonuit noſtre: & dulcem renouauit amorē:
Tum frondoſa ingens ramis altiſſima fagus
Optatāqꝫ gregi gregis ac ductoribus umbram
Fundebat: uolucrum ſedes aptiſſima nidis:
Aſſiduumqꝫ ſonans uarioqꝫ exercita cantu:
Atqꝫ hic multa iubens eſede uerendus acerua.
Formoſuſqꝫ gigas lucum omnem fronte ſerena
Et paſtorali uis maieſtate regebat.
Ocia ni deſint nulli uſquam uoce ſecundus:
Dulciter ille quidem q̄q̄ rauceſcere curis
Muſa ſolet: ſed rara canens: fronteſqꝫ canentum
Exornans niueis uittis: & fronde perenni.
Ille ubi paſtoris properatum funus amati
Fleuit: inexplicitum carmen mandaſſe duobus
Fertur: & anguſta limam ſub lege dediſſe
Iuſſo alacres inſtare operi rerumqꝫ ſuarum
Immemores. aliena manu tractare magiſtra
Conſpiceres: laudemqꝫ alii ſibi uelle laborem.
Tres nemorū dominos: & eadem ceſpite muſis
Intentos: gregibuſqꝫ ſimul ſpectare decorum
Dulce fuit: quorum unus iter cantabat acuta
Voce ſuum: niger ille oculos geſtuqꝫ uenuſto
Paſtorum pauor at ſtimulus: contra ille ſecūdus
Totus amor placida doctus nil fronte negare:

Tertius impexis æſtus & frigora & imbres
Aſſuetus perferre comis: qui multa uidendo
Omnes ambierat ſiluas: cygnea ꝗ ſerum
Carmina iam properans uicina morte canebat.
Longe ibi transfluuiũ regũ inter buſta ſeorſum
Vnus erat rutilus diuini ruris arator:
Qui pinguem ſcabro ſulcabat uomere campũ:
Huic comes hinc prudẽs hic ſedulus alter arãti
Certabant rigido glebas conuellere raſtro.
Terra ferax: feſſique boues: & laurea nuſquam
Nuſq̃ hedere aut myrtus: uiridis nã gloria ſerti
Non ſtudium muſæ fragilis uox: area ſacro
Fonte recens: atque alta domus. tum pinea late
Silua uirens dulceſque oleæ gremioque decoꝝ
Clara fouens roſeo puerum ſtat limine uirgo.
Hic matrona fuit hortis quæ lecta remotis
Vimineis calathis templo aurea poma ſacrauit
Mira loquar ſupraꝗ fidem: ſed carmina uidi:
Hic hominis: pariterꝗ aquile: bouis atꝗ leonis
Hiſpanum noſtra modulantem uoce iuuẽcũ:
Procedo iam ruris opes uiſurus hetruſci.
His mihi tunc terris iuuenis fuit obuius altis
Cultor agri rigidus: patriæꝗ in mœnibus alter
Lænior ad ſterilem uerſando expertus arenam
Cuncta dehinc inculta iacent: aduerſa ſed inter
Imus ad hiſpanos cultus: eſt corduba teſtis
Ciuis & alta canens ad ſolem uertice nudo
Nil patrii ſermonis habens: nil frontis hybere:
Teſtis & emerita eſt & bilbilis: atꝗ uadoſis
Gadibus ora tepens noctem quæ ſera diemꝗ
Vltima ſurgentem ſolem uidet atꝗ cadentem.
Hinc ego burdegalam repetens: in littore cerno
Equor ubi ambiguũ refluo ferit amnæ garũna
Multiloquum magnumꝗ ſenẽ: quẽ tẽpla uaſati
Nominis auſonii dederant: urbanior inde
Vnus aquis ubi feſſus atax languentibus exit
Occupat eloquio: notus procul ille lariſſe:
Notus apud thebas: ſed enim tyberina latinæ
Docti omnes per rura loqui: tuꝗ inclyta narbo
Carmina piſcoſo referens accepta benacho
Sum nimius ſed uiſa trahunt: ignoſce tenentꝗ

TERtius. Deſcribit aliũ. ſ. adrianũ q fuit ſtrenuiſſimus in armis & poeta magnus qui inter alia habuit unũ ꝙ nullus fuit q tm̃ uideret de mũdo & ibat ſp capite nudo & ueniẽs ad mortẽ ĩtra ſemet cœpit uerba ꝑ metra & alloq̃bat̃ aĩam ſuã. Qui nulla blãdis ulla &c. ideo dicit ille tertius. ſ. Adrianus aſſuetus ſuſtinere calores & pluuias nõ pexis capillis q ſ. Adrianus circuibat oẽs ſiluas uidẽdo multa & iſte iã ꝑperã: ad mortẽ canẽs carmĩa dulciſſime ſicut auis cignus q dulcit̃ canit. Lõge. Deſcribit poetas moderiores q deſcripſerũt de rebus diuinis: & primus fuit aratorꝛ & iõ dic̃ arator diuini ruris q fuit tuſcus & erat ultra tyberis ĩter ſepulturas regnũ de ꝑ ſe ab aliis q aratõ colebat cãpũ fertilẽ. ſ. ſacræ ſcripturæ & ħ ſubtili ſtilo. HVIC. Tãgit alios duos quoꝝ unus uocat̃ Prudẽtius alter uocat̃ Sedulius: iõ dicit & Prudẽtius erat ſocius huic aratori & Sedulius erat poeta comes ex alia pte iſti ſtudebãt rũpere fruſtra terras: rigido raſtro. i. ſubtili ſtilo terra ferox. i. materia aſpa erat iſtis: & iſti erãt feſſi & in iſto loco erat laurus & in nullo loco erat corona aliqua nec laurus nec mirtus nec edera herba q̃ arboribus adheret & muſæ ſtudiũ erat iſtis: & uox ſed noua materia & dom⁹ iſta erat iſta erat iſtis publica ſilua uirẽs alte & ample uires erãt iſtis: pin⁹ arbor & dulces oliuæ & nõ ſolũ pinus & oliua ẽ materia iſtis ſed ẽt ipſa uirgo maria feruens xp̄m pulcrũ & ħ pulcro lumine ſtat iſtis ꝑ materia. Hic tãgit aliã poeticã ꝓbã mulierẽ quæ oia Homeri dicta accepit & Virgilii q̃ potuit & adoptauit ad fidez xp̄ianã iõ dicit hic fuit quedã matrona & ꝓba q̃ ſarcauit dicta florida collecta remotis ortis. ſ. Homeri: & hoc uerſibus latinis: & repoſuit in uerſibus ſuis. MIRA. Tangit aliũ poetã. ſ. Iuuẽtũ hiſpanũ origine q deſcripſit oia euangelia & alto & optime. & iõ dicit eloquar mira ſed carmina uidi: q̃a uidi iſtũ Iuuẽcũ hiſpanũ cantantẽ nr̃a uoce latina iſtũ dixco ſcribentẽ geſta euãgeliſtaꝝ: & primo q pigitur cũ facie Aq̃læ & cũ facie Bouis Leonis & Hois. ſ. q̃tuor euãgeliſtas: tandẽ ꝓcedo ꝑtes tuſciæ uiſurus. HVic. Deſcribit Perſiũ iuuenẽ q uoluit deſcribere ita alte & obſcure q nullo mõ poſſet ĩtelligi carmina ſua & nimis rigide deſcripſit & fuit de uulturis. Et deſcribit aliũ: ſ. Claudianũ q fuit florẽtinus: & fuit poſt omnes alios & ſcripſit ualde clare: eſt Claudian⁹ maior & minor: iõ dicit alter exptus materiã uilẽ. ſ. de ruficio cõſule romano uitioſo hoie: deinde ego nõ recepi alium poetã: ſed trãſiui de Italia in Hiſpaniã & trãſiui ꝑ mare galue: & tãgit unũ poetã. ſ. Lucanũ q fuit de Corduba & iſte Lucan⁹ erat cantans alte nudo uertice: & hoc q̃a nũq̃ fuit laureatus ille dicõ nihil de moribus barbaricis: nihil hñs frontis rigidæ & hiſpanæ. Et tãgit aliũ. ſ. Donianum q fuit de Aragonia & fuit cõdita ab Octauiano: et iõ uocat eã emeritã: q̃a data fuit militibus ſuis emeritis. Et Bilbilis ciuitas habuit unũ aliũ poetã. ſ. Valeriũ maximũ. Et tãgit aliũ poetã. ſ. Camũ q fuit de iſula gaudiũ atꝗ ora q̃ caleſcit in uadoſis gadibus in inſula illa q̃ eſt in extremis Hiſpaniæ quæ

contra ſicca &ultima uidet ſolē occidentem.
HVIC. Tangit aliū po etā gallicū ad illam
ꝓuinciā q̄ appellat̄ eqtania & ꝓuenit ad illā
partē q̄ dicit̄ bordella unde ē unus poeta q
appellat̄ magus q loquit̄ ſagaciſſime: iō di-
cit ego cerno burdigalā in littore curuo ſenē
loquacē & magnū quē dederāt templa illius
dei dederunt noīs Auſonii ita dicti: deīde fu
it alter urbanus. ſ. ſtatius natus ī ꝓuīcia ner-
bonenſi de nerbona unus urbanus occupat
me eloquētia ſua ubi fluuius fatigatus leui-
bus fluxib⁹. ſ. Athas hūilis fluuius notus ille
ſtatius cœlebratus apud clariſſimā ciuitatem
theſalie & notus aput thebas: & tñ licet ego
ſcripſerim oēs iſtos poetas diuerſis ꝑtibus:
tñ doctis ī aruis romāis. Et tu glorioſa nar-
bo ciuitas referes carmīa accepta piſcoſo be
naco. ſ. uirgilio qa ſtatius imitatus fuit uir-
giliū. SVM. Hic facit finē &dicit ego ſum ni
mis copioſus ſed alloquē ſocratē paſtorem
ſum minus ultio ego rediui Auinionē & re-
uiſitaui dultia hoſpitia parui mei hoſpitii &
reuiſi laurꝫ eſt mea regna ꝓcurſo toto orbe
terraꝝ. VNDIqꝫ. Hic loqtur ſocrates et di-
cit laudās eū certe ego credo ꝙ tu ornas iſtā
laurꝫ cōgregatis artib⁹ et ex oībus terraꝝ ꝑti
bus tu nouiſti iſtā laurꝫ. LONgius Rn̄dit.
Siluanus et dicit ſi uellē dicere oīa ego eēm
lōgus: ſicut illa laurus erat bene dotata fauo-
re nature et nr̄o: ut nulla terra fuerit unq̄ tā
grata alicui deo pricipali et tā laudata q̄tum
illa laurus ame: et ideo dicit neqꝫ niphe ꝓfe-
rūt dodonā ſiluā nec cretā nec uenus ꝓferet
ydaliā nec amazonū montē: nec diana illā
iſulā: nec Apollo Delō et cyrrā. Ecce et ꝓbat
ꝙ Appollo maxīe dilexit Cyrrā: qa Appol
lo ſēper iurauit optiner̄ laurꝫ et cyrrā: iō dic̄
ille Apollo ſolebat ferre ueloces ſagittas: et
arcus: et pharetras: et ſolebat ferre illuc oīa
illa: et ſolebat appēder̄ ī illa lauro. et h̄ dicit̄
de apollīe: qa o ſocrates ego fateor et neſcio
qd diuinū eē ī illa arbore lauro uidere deas
aq̄ꝝ etc. et oēs deas laudar̄ corā illa lauro: et
ipſe Iupit̄ qñ flumiabat: nūq̄ fulmiauit ſup
ipſa formoſa lauro. et ab alto ſolio uenerat̄
iſtā laurꝫ et ēt duces et alii hoīes ipēdūt ei ho
norē: iō dic̄ ego romuleā ſobolē. i. ſtirpē ro-
manā et iuuēcā nobilē ſupbā dico ipio et ue
ſtibus regū purpureis. et uidi illā gētē cape
frōdes lauri et uidi ſeeptā poetaꝝ eloquētiū
et argutos. ce. ſub hac laurro texere ſerta ſed
raro ipe didici uariare uerſus qd nō pōt lon
gus uerſus: qa oīa pōt: et ego canēs ꝑ herbā
multa ſed nō magna canēs: et finalit̄ ego ex-
orno me frondibus lauri et celſos neqbā cō
prehēder̄ ramos lauri niſi rex. Rn̄dit auxilia
tus fuiſſē mihi fuit hic mihi ꝓximus honor
et occia cepūt eē leta: et dulcis honō et fauor
poetaꝝ fuit mihi: et ſtāti incipio cognoſci a
paſtorib⁹ et moſtrari digito: et lautea dedit
mihi cognomē et diuitias et d̄dit mihi famā
et ego q fuerā paup ī cāpis erā diues ī ciuita-

Dulcia poſtremo tuguri uix limina parui:
Orbe peragrato: & laurum mea regna reuiſi.
Vndique conuectis ornans reor artibus illam. Soc.
Longus ero ſi cūcta ſequar: ſic illa parentis Syl.
Naturæ: & noſtro fuerat ſufflata fauore:
Vt neque dodonam: nec cretam iuppiter illi:
Nec uēus idaliā aut amathū: eurotāqꝫ diana
Nec delon cirrhamque ſuam preferret apollo.
Ille quidē aſſiduo repeto uolucreſque ſagittas
Atqꝫ arcū pharetramqꝫ agilē citharāqꝫ ſolebat
Illuc ferre ſuā: ramoqꝫ aptare uirenti.
Neſcio quid fateor: ſocrates tamen omnia noſti
Diuinum ramis inerat per gramina circum
Ludere amadryades paſſi: nymphaſqꝫ uideres:
Hanc ſuperū rapido dū fulmiæ rex quatit orbē
Liquerat intactā ſolio ueneratus ab alto
Romuleam uidi ſobolem pubemqꝫ ſuperbam
Imperio: & trabeis ſacras hinc carpere frondes.
Vidi hominum genus argutū doctūqꝫ canendi
Eſſe ſub hac cupide & rariſſima texere ſerta.
Ipſe ego (quid lōgus qd nō ualet īprobus uſus)
Edidici uariare modos. ac multa per herbam
Sed non magna canēs: deīnū me frōdib⁹ hiſdē
Exorno celſos poteram nec prendere ramos.
Ni ſublatum humeris tenuiſſet maximus argus
Hinc mihi primus honor dulcis labor ocia læta
Paſtorumqꝫ fauor multus: colleſqꝫ per omnes
Illicet ignoſci incipio: digitoqꝫ notari.
Laurea cognomen tribuit mihi: laurea famam.
Laurea diuitias: fueram qui pauper in aruis
Diues eram in ſiluis: nec me fœlicior alter:
Sed lætum fortuna oculo conſpexit iniquo:
Forte aberam ſiluaſqꝫ ieram ſpectare uetuſtas:
Peſtifer hinc eurus: hinc humidus irruit auſter:
Ac ſtratis late arboribus: mea gaudia laurum
Extirpant: franguntqꝫ truces: terreqꝫ cauernis
Brachia ramorum frondeſqꝫ tulere comantes:
Hei mihi quo nūc feſſus eā? qbus āxius umbris
Recreer? aut ubi iam ſenior noua carmina cātē?
Illic notus eram: quo nunc uagus orbe reqrar?
Quæ me terra capit? potes ad tua dāna reuerti
Infœlix: ſparſaſqꝫ ſolo conquirere frondes:
Et laceros ramos & iam ſine cortice truncum
Amplecti: lachrymiſqꝫ arentia membra rigare.
Ibis? an ignotas fugies moriturus in oras?

Inſauſtum uiuaxq; caput dulciſſima rerum
Spes abiit: quid uita manens inuiſa fruenti?
Quid fragilis lentuſq; dolor præcordia uerſas?
Pertimui longeq; aliud te flere putaui.
Soc. Heu heu parua igitur flendi tibi cauſa uidetur?
Syl: Nulla quidē potius: lachrymoſis parce querelis
Soc. Eſt dolor uſq; loquax: laurū nō eurus & auſter
Sed ſuperi rapuere ſacram: & fœlicibus aruis
Inſeruere dei: pars corticis illa caduci
Oppetiit pars radices uiuacior egit.
Elyſioſque nouo fœcundat germine campos
Vidimus his oculis ſuperos ſyluanæ uerendos
Leniter auulſam meliori in parte locantes.
Syl. Vidiſti? an meſto ſolamen fingis amico?
Soc. Vidi eqdem & cōperta loquor: ueſtigia ſupplex
Conſequere ac præcare aditum: uerbiſq; caueto
Inuidiam conflare deis. quod honeſtius: opta
Tranſire in terras ubi nunc tua gloria uiuit.
Dii faciāt ꝓcor ecce humilis ſempque ꝓcabor.
Syl. ¶Explicit. x. egloga quæ Laurea occidens inti tulatur.

¶ Incipit. xi. egloga: cui titulus eſt Galatea
¶Collocutores: niobe: Fuſca: & Fulgida
Vc ſoror ad tumulū gelidiq; ad ſaxa ſepl̄chri
Nio. d Qd̄ lachrimis alim̄ta pet̄ germana qd optas
Fuſ. Eſt gemitus magni ſolamen grāde doloris:
Nio. Afflictamq; animā releuant ſuſpiria queſtus:
Enecat artatus mentem dolor: optima meſti
Pectoris eſt medicina: palam lugere fuiſſet
Idem animus ſemper: nunq̄ hæc ꝓcordia torpor
Verteret in ſilicem: nocuit tacuiſſe dolenti
Mitto autem: cupidā modo duc ubi copia flēdi

tibus: nec altera erat felicior me ſed fortūa aſpexit ſurſum me & iniquo oculo. ſ. illā lauretā mulierē & iuerā ſpectare ſiluas uetuſtas ecce ſurrexit maxia tēpeſtas: & prio Eurus uentus: & huic haulter humidus male iunctus extirpauerūt meā lauretā q̄ erat mea gaudia: & illi oribiles frangūt ipſam & exportauerūt illā i cauernis terre mēbra illius: & frondes uirētes. Heu mihi quo nūc feſſus uadā: qbus umbris recreer ego: aut ubi cātabo uota carmia: ego ibi notus erā & ego nūc uagus quo regrā? q̄ terra capiet me? o felix potes tu reuerti ad dāna tua: & ſimul agregare frōdes. & iā amplecti corpus ſine cortice: & potes tu rigare mēbra mortua ibis tu ad illā regionē unde fugies alio tu dico caput ifoelix: & uiuēs nimis diu: qa ſpes mea abiit & tu uita odioſa mihi qd ſtas metus & dolor qd turbas mea pectora. PERTIMVI. Reſpondit Socrates & dicit uade ego ꝑtimui ne peius diceres & putaui te peius plorar̄. HEV Reſpōdit ſiluanus et dicit uidet̄ tibi illa parua cā? NVLla. R̄ndit Socrates et dicit illa ē uana cā et ꝑce potius q̄relis lacrimoſis. dolor facit ſemꝑ hoiem loq̄cē: non eſt uerꝝ ꝙ aliqs uētus ꝓſtrauerit iſtā laurꝝ ſed dii rapuerūt ipſam: et fœlicibus iſeruerūt cāpis et ſola ꝑs caduci corticis ꝑiit et caro tm̄ ē mortua: aia uero nō: et ꝑs uiuatior egit radices et cāpos eliſos fecūdat. ſ. celeſtes nouo flore o ſiluāe nos uidimus deos uenerādos colligētes i regno celeſti. VIDIſti. R̄ndit ſiluanus et dicit uidiſti ne an uana fingis ad me conſolandū. VIDI. R̄ndit et dicit ego uidi et loquor uiſa a me tu hūilis quē cœlū et aditū ꝓcare celeſtē et caueto agregare inuidiā diis: ſed tu opta trāſire i celis ubi tua laurus uiget ꝙē honeſtius diis. DII. Et dicit dii faciāt ut ꝓcor: et ego ſemper præcabor.

¶Egloge undecime Titulus Galathea. Collocutores Niobe. fuſca. et fulgida.

VC SOROR. Ad tumulū etce.

d In iſta undecia egloga auctor facit ploratū laurete ſue alia ſic et ad huiuſmōi plorationē iduc tres ſapiētes mulieres: prima q̄ꝝ uocat̄ Nyobe ſ̄a uocat̄ Fuſca: tertia uocat̄ Fulgida. Per iſtas tres mulieres autor itelligit tres uirtutes aīe: per Niobe itelligit̄ ira q̄ niobe fuit uxor Tātali q̄ cōuerſa fuit i lapidē: ꝑ Fuſcā itelligit̄ aīmꝰ concupiſcibilis q̄ libido et concupiſcētia obfuſcāt mentē ipſam: per Fulgidā itelligit̄ ratio nitēs q̄ cohercet dolorē: ideo prio itroducit dolorē. ſ. Niobē. i. mentē iraſcibilē q̄ alloqtur fuſcā et dicit. O ſoror duc me ad ſepulcrū laurecte: et duc me ad petrā gelidā ſepulture. QVID. loqtur fuſca et dicit o ſoror q̄re petis tu cām maioris doloris: qd optas tu uidere? EST. R̄ndit Niobe dicēs gemitus et luctus ē grāde ſolamen magni doloris et ſuſpiria et queſtus et q̄rele recreāt aiam afflictā: et iō econuerſo dolor artatus itus ſuffocat ipſam mentē et ideo plorare palam ē optimū remediū triſtis pectoris: et utinam deploraſſem hucuſq; qa nūq̄ pigria et torpor corporis contigiſſet me i ſcilice: et mihi nocuit tacuiſſe: et non ploraſſe ſed ego dimitto duc me ad ſepulcrū laurete ubi ē copia flendi. CARPE. Reſpondit Fuſca et dicit ultra uadamus carpe uiam hac parte qua ducit nos ad locū fratrū minorū qa uidebis ſepulcrū laurete: ideo dicit carpe uiam ea parte qua tu uidebis. Colla bouū nudata capiſtris. ſ. fratrū minorꝝ q ferunt iugū obediētie laboris et religionis: et ferunt capiſtra. ſ. zonas ipſas: et ea parte qua tu uidebis frequētes uigilias canū ſcilicet ꝑdicatorꝝ: et hoc ſub paruo tecto: ubi tu uidebis canes fuſcos. ſ. fratres: et ille locus hēt corpus tue ſ laurete ergo aſpice contra hic ē laureta amica petrarche qua natura nil creauit pulcrius niſi amor nos fallit: ergo dicit Fuſca depone omne grauamē doloris: et complectere ſepulcꝝ et oſculaberis ſaxū

& dic uerba umbre ipſius: HEV. Reſpondit Niobe & incipit quæri & dolere & dicit heu domus nimis ſtricta tante pulchritudini. O galathea eſt iſta ſedes tibi qua quãdo ſol uidebat eclypſatus eſt: & eſt confeſſus te maiorem ſe: & ille ſol paueſactus fulgorẽ tui tarde uenit ad occaſum. Heccine an eſt hec ſedes tibi & dicit ſi illa muliere mortua eſt creditis o ſtelle uiuere & ſtare: o boetæ ſtella ludis tu in occiduo temone currus certe non debes. & o Iuppiter illuminas tu cõueſſa cœli ſcilicet ipſos cœlos: certe non deberes luſtrare & tu Saturne gelide ſenex non deberes: & tu oriõ ſignum cœleſte armatum ſpata: & tu luna perficis ſolitas motiones: & tu nuncius uelox interpres deorum: eo ꝙ Mercurius eſt deus eloquentiæ. & Venus depoſitura notandum uiciſſim: quia aliquãdo dicitur Venus: aliquando Lucifer: aliquando ueſper: ergo o galathea iaces hic tu iam terra. & iam cinis: & nihil es niſi uera forte anima ſit in cœlo & inde ex illa regiõe cœli ſpiritus tranquillus uidet nos plorantes eius mortem: nihil mihi reſpondes pars animæ meæ & optima pars: & uos o ſorores adhibete manus ꝑcanti ſi habeo ſpũs in uobis ſi aliqua ſpes eſt in mũdo & charitas. heu qua arte ego nũc reuellam ſepulchrũ lapidem: ego irruam corpus: & portabo id corpus in templis deorum: & addam perpetuos honores quos mundus perpetuo celebret. & addam uirgineas ſocietates & choros uirgineos: & ſacra facienda tibi & inſtituam ſacra tibi dee lumina accenſa non dederunt tibi & carmina reſonantia a longe & late. Heu mihi prædurum lapidem & graue põdus & inutile mihi ego deficio ſub onere ſaxi & conãs fatiſco ideſt icipio aperiri & deficio. SVRge. Reſpondit Fuſca & dicit eſſet nimis abſurdum cõmaculare ſacratum corpus cadauere mortuo: ea quæ ſunt præſentia placeãt tibi & fruſtra expectes præterita obliuio eſt tuta amãti: & dies extrema nequit reuerti ulla arte: mors eſt optimũ quid & finit dolores & alia & mors eſt illa quæ diſſoluit omnia uincula iam ſatis eſt ploratum mors fregit noſtros amores. FREGiſſet. Reſpondit Niobe & dicit ego uellem ꝙ mors aſportauiſſet nos ſicut eam: ego ſperaui mortem nam mors ſtetit prope & fefellit me miſeram: ego uiuo & infœlix uiuo: & adonis luctus reſeruor.

PARTius. Reſpondit Fuſca & dicit tẽperanti dolore: ecce illam ſororem. ſ. fulgidã: quæ eſt ratio illuminans quæ conſolabitur nos a tuas monebit querellas moderata frõte. QVID. Hic loquitur fulgida & dicit quid. i. cur o Niobe ploras quin potius incipe ſuſtinere uitam quãcunqꝫ fortuna dedit tibi & dabit & me amor tormentat ſicut uos: ſed ego refrenor & ego cõturbor deſiderio meorum: ſed quid tu facias durum eſt cõtra calces aduerſus ſtimulum: patientia eſt me-

Carpe iter hac qua nodoſis impexa capiſtris
Colla boum: crebraſqꝫ canũ ſub limine paruo
Vidris excubias: giluoſqꝫ ad clauſtra moloſſos Fuſ.
Ille locus tua dãna tegit: ianiqꝫ aſpice contra
Hic galatea ſita eſt: qua nil natura creauit
Pulchrius in terris: niſi nos amor uſqꝫ fefellit:
Depone hic quodcũqꝫ ꝑmit: cõplectere buſtũ:
Oſcula fer ſaxis: umbre dic uerba ſilenti
Heu nimis arcta dom9: tãto dom9 arcta dolori Nio.
Hæc ſedes galatea tibi eſt: quã fulgere cernens
Sol ſtupuit: faſſuſqꝫ parem: faſſuſqꝫ ſubinde
Maiorẽ attonitus ſerum ſeſe abdidit undis.
Hæc ſedes galatea tibi: uos ſydera cœlo
Statis in occiduo ludis themone boete:
Iuppiter ore poli luſtras conuexa ſereno.
Is gelidus cũ falce ſenex: armatus orion.
Luna uices peragis ſolitas: uolucerqꝫ deorum
Interpres: nomenqꝫ uenus poſitura uiciſſim.
Hic pallens galatea iaces iam terra ciniſque
Iam nihil etherea niſi forſan ſpiritus arce
Viuit: & inde uidet flẽtes trãquillus amicas.
Nil mihi reſpõdes anime pars altera noſtre:
Optima pars eadẽ: dextras adhibito præcanti
Si qua fides mũdo ẽ: pietas ſeu priſca ſuperſtes
Heu lapidẽ iſeſtũ qua nũc ſoror arte reuoluã
Irruã i amplexus: figã oſcula dulce cadauer.
Hoc referã moribũda ſinu: fotũque ſacellis
Inferã: & arcanis: durũ penetralibus addam.
Addã ꝑpetuos celebret quos mũdus honores:
Virgineos addã cetus: rituſque uerendos:
Et ſua ſacra dee: nec fax nec carmina deerunt:
Fœmineas longe lateque ſonantia laudes.
Heu mihi predurũ lapidẽ graue põdus iherſqꝫ
Deficio ſub faſce ſoror: nitenſque fathiſco.
Surge ſoror ſurgẽ: ſacrũque cadauere corpus Fuſ.
Cõmaculare caue: placeant preſentia fruſtra:
Preteritũ expectes: tuta eſt obliuio amanti.
Nempe heſterna dies ulla nequit arte reuerti:
Mors adimit curas: mors oĩa uincla reſoluit.
Iam ſatis eſt fletũ: noſtros mors fregit amores.
Fregiſſetque utinã noſtros mores equa labores Nio.
Speraui. ꝑpe nã ſteterat. miſerãque fefellit:
Viuo ſed infœlix. & luctus ſeruor in omnes.
Parcius en leuo triſtis tibi fulgida calle Fuſ.
Aduenit. & tacita caſtigat fronte querelas.

Ful. Quid miſere ceceque animi mortalia fletis
Tā grauiter? qd fles niobe? quin icipe uitam
Scire pati: quācunqꝫ dedit ſors dura: dabitque:
Et me torquet amor: deſiderioqꝫ meorum
Permoueor: ſed quid facias? arma irrita calces
Aduerſus ſtimulum: melior patientia preſſis:
Multa tibi facit ipſe animus leuiora ferendo
Quid gemitus? moritura fuit galatea: deiceps
Immortalis erit: proprio tabeſcere damno
Non amor: alterius ſortem lugere ſecundam
Inuidia eſt: quantum nobis deceſſerit omnes
Scimus: & ingrato quantū deceſſerit orbi.
Sed ferimus: uos deſinite: ac meliora tenentem
Suſcipite: & cœlum terris optate relictis.
Fuſ. Fabula: quis alis cœlū terreſtria prendent?
Ful. Ethereis: ſic terra ſuum: ſic aſtra repoſcunt.
Fuſ. Credulitas uulgata quidē: nos certa probamꝰ
Ful. Fuſca locis imis habitas: nō ſūma tenemus.
Et cœli terreqꝫ ſitū ſpeculamur ab alto.
Nio. Ambages ueteres & inenodabile uerum
Mittite. & integram uenturis tradite litem.
Fulgida qn potius (muſas nā noſcis agreſtes)
Dic titulū buſto. relegat quem ſerior etas.
Sic liquit galatea ſuū pulcherrima corpus
Ful. Libera iamqꝫ polos & regia tecta tonantis.
Ipſa quidē ſupūqꝫ choros mēſaqꝫ frequentat:
Mors roſeos artus. mors cādida colla. genaſqꝫ.
Sydereoſqꝫ oculos tetigit. uultuſqꝫ ſerenos
Obſcura dimerſit humo mortalia quiſquam
Diligat. aut ſpet ſtabiles hic figeṙ plātas? etas
Quid genꝰ aut ꝓbitas? qd opes? qd forma? qd
Quidue decēs cultus? qd gloria nois ingens.
Omnia cōtigerā. manus abſtulit oia mortis.
Nuda domū repetens e carcere fugit amato.
Nio. Nuda quidē minime quā gloria ueſtit amictꝰ
Clarior aſſidue longiſqꝫ recentior annis
Hāc quecunqꝫ ſibi uultuque aioque per euum
Aut cātu aut ſermone placēs cupiēſque placaṙ
Deferet ante oculos. hāc nos dū ſpiritus iſte
Artubus herebit miſeris. & uiuere coget.
Hācuel apud manes nebuloſaqꝫ flumia lethes

lior præſſis ipſe animus patiens facit multa
leuiora ſibi ferendo ergo cur ploratis laure-
ta mortua eſt & mortalis erat amō erit imor
talis & intabeſcere dolore ex proprio dāno
non eſt amor ſed iniquū: & ita deplorare ꝓ-
ſperam fortunam alterius eſt inuidia: ſi nos
bene uidemus quantum dānum recepimus
& quantum bonū perdiderimus et etiam ſci
mus quantū deceſſerit ingrato mundo: ſed
nos ſapientes tolleramus ergo uos dn̄e deſi
nite plorare: ac ſurſum aſpicite illam tenen
tem cœlum & uos optate cœlum. FABula.
Reſpondit Fuſca et dicit. Iſtud eſt quid fa-
buloſum trana: quibus aliis apprehendent:
quaſi dicat quomodo homo mortalis po-
teſt uincere cœlum quod eſt incorruptum
uel incorruptibile. ETHEreis. Reſpon-
dit fulgida et dicit omnia repoſcūt ſuos cur
ſus ſicut terra repoſcit corpus et aſtra repo-
ſcunt animam. CRVDelitas. Reſpondit
fuſca et dicit bene uidetur ſed nos non ſen-
timus illa actualiter. FVSCA. Reſpondit
fulgida et dicit o fuſca tu habitas in præſſis
locis ideo non ſentis delectationē ſicut cor-
pus ſed nos. ſ. ratio tenemus alta et ſpecula
mur ab alto ſtatū cœli. AMBages. Reſpō
dit Niobe et dicit dimittamꝰ iſtas ambages
et illa ambigua quæ oībus ſunt diu diſcuſſa.
ideo dimittite antiquas et dubias quæſtiōes
et indiſſolubiles et dimittatis litem iſtis po
ſteris: et tu fulgida potius facias titulum ſe-
pulture et fac epythaphiū: qa tu bene noſti
ſcribere metrice. HIC. In illa particula ful
gida ponit epythaphium et dicit illa laure-
cta reliquit ſuum corpus et ſtat i cœlis et ha
bitat tecta regia: et ipſa frequentat menſas
deorum: et beata ſors ſiue mors nunc reſol-
uit ſolum corpus et ipſa membra pulchra et
mors tetigit alba colla et oculos mirantes et
uultus ſerenos: et iſta mors ſepeliuit iſtam:
ergo terra tuus eſt qui diligit mortalia: aut
ſperat figere plātas nobilitas quid uidelicet
et probitas: quid opes: quid forma: qd ætas
et decorus ornatus quid prodeſt? q. d. nihil:
quæ oia illi laurecte contingerant: mors ra-
pit oia illa nudata de corpore ſuo cœlū pe-
tit. NVDA. Rn̄dit Niobe dicens et uocās
illā. Nuda certe nō qua gloria ueſtit adhuc
et amictus continuo ueſtit eam et recentior
iam longis annis: illa laureta erit tante glo
riæ ꝙ quæcūqꝫ mulier placet ſibi aut cantu
aut uultu: per tempus futurum et cupies pla
cere: referat iſtam ante oculos ſuos nos fere
mus hac mortuā uel apud mortuos et apud
flāmam letheam nec eit obliuio et nos fere-
mus iſtam formam pulchritudinis ſub hoc
corde memorabili tanq̄ pudicitiæ exemplo
modo Apoſtrophat in ipſam defunctam et
dicit O dea mortua tuum nomen tunc exibit de noſtro pectore: cum ſtelle fugient de ſuis ſedibus:
et tunc ego relinquam nomen tuum cum apes deſinent fabricare mel: et cum aues derelinquent ni-
dos et turtur coniugium et lupus prædam: et capre uirgulta: et quando mulier cuſtodita dimittet do
los et fraudes: et quando ſeruus dimittet mendatia.

¶ Eglogæ duodecimæ. Titulus conflictatio. Collocutores Multiuolus & Volucer.
VAE NOua. &c. In iſta duodecima & ultima egloga auctor intendit deſcribere bellū qđ
q fuit geſtum tēpore ſuo inter duos magnos paſtores .ſ. R. franciæ & R. Angliæ: & ad hoc i
troducit duos paſtores .ſ. multiuolum & uolucrū: p multiuolū intelligit uulgus p uolucrū
feſtinū intelligit nunciū. Mō illi duo narrāt unus alteri: & primo loquit̄ multiuolus uolu
cro dicens. Q uæ noua fers tu tecū o uolucer quis ſtupor eſt tibi qui cōpellit te & nuncium uehis te.

ARDVus. Rn̄dit uolucer & exordit̄ hi/
ſtoriā belli regis frāciæ & angliæ & prīo uo
cat pan q̄ ē deus ruſticoꝝ .ſ. regē regū: ut re
gem frāciæ p articū intelligit̄ rex angliæ ab
arthos ſtella ſeptētrionali: ideo dicit pan ar
duus paſcebat magnos ꝓceres in ſuis cāpis:
& etiā paſcebat pingues populos. Pan .i. rex
olim erat rex regum & erat glorioſiſſimus i
oēm terrā q̄ regē eccleſia romana fautrix ſi
bi fouebat in ſinu ſuo: ſed artichus armipo
tens .i. rex angliæ q ē potēs armoꝝ uiderat
illū ſtantē in pace & nō hn̄tē bella: & ſtātem
ſub arbore frōdoſa unde ipſe articus dixit q̄
ſequunt̄ turbatus: nunqd ego ſemp uidebo
illū panē ſtātē in gaudio. q. d. nō: & ꝑmittā
ſtertere ipm reſupinū in lecto & erigēs ma
nū ait ſi bene cognoui hāc dextrā: ego expu
lam ſomnū de cerebro eius: & alte dixit iſta
uerba: & concitauit totū mare & aq̄s refluen
tes .ſ. maris & totā angliā: & aſpera eius uox
audita fuit ab angelicis hītātibus i extremo
littore. AT SOnitu. Hic ponit excitatio
nē regis frāciæ & dicit. Pan leuauerat caput
alte fugato ſōno magno ſonitu uocis artici
& innixus in gremio amice cū ſtridore dixit
multa & frequēter uoluēs ſecū & dixit ita ar
tico: o ſtulte paſtor q̄ fatuitas cœpit te: neſcio
un̄ ſit tibi iſte furor. un̄ eſt tibi o ſtulte neſcis
uires nr̄as ſpnis tumulos opus & nr̄os duos
& reges certes tu expieris & tedebit tēptaſſe
FIDus. Rn̄dit. R. angliæ & dicit: fidus ami
cus nunq̄ cōtinget auaritiæ: & nō ꝑderūt ti
bi iſte diuites & iſte diuitiæ ſunt q̄dā icitamē
ta ad bellū. Et putas ne te tardare iſtis minis
ſed poti⁹ ſolicitas me ad hoc ergo te ſic ego
nō timeo uētos & iflationes ciboꝝ hēo aiū
meū ꝓbatū i rebus afflictis & ſunt mihi ami
ci q feriāt tua terga me iubēte et circūcidant
te ab utroq; latere et non ſolū amici ſed ego
ipſe feriā faciē tuā enſe et lācea certe tibi nō
eſt eq̄lis aius nec manus ē apta ad bellū tuo
rum. PAN. Dicit uolucer q pan timuit et
aſpexit ex oī pte turbā ferocē ſtare cōtra: nō
tonſis paſtoribus .i. domitis anglicis ad iſtā
tiam regis. Ipſe pan eleuauit totā ſuā uocē et
frendendo eleuat uocem ea parte qua ſunt
agri et maria: et colles remoti. et breuiter
uox peruenit uſque ad alpem quæ diui
dit Italiam a Gallia. VNDique. Tangit
auxilia eius et conueniunt illi qui abierunt
greges uagantes per loca frigida Galliæ et
illi qui aluerunt armenta grata deo belli ſci
licet ipſos bonos equos. Et illi conueniunt
qui aluerūt equos aptos ad bellū: et non ſo
lum iſti qui hn̄t equos ſed etiam ueniunt illi
q habuerūt dilecta laniſice mineruæ ſcilicet

Exemplarque pudicitiæ formamque decoris — Multi uolus
Corde ſub hoc ſemper memori pietate feremus
Tum noſtro galatea tuum de pectore nomen — Volu cer.
Exibit: fugient propriis dum ſedibus aſtra:
Mellis apes ſtudium linquent: nidoſq; columbe
Coniugium turtur: prædā lupus: arbuta capre
Cuſtodita dolos mulier: mendacia ſeruus.

¶ Explicit. xi. egloga quæ Galatea intitulatur.

Incipit. xii. egloga: cui titulus eſt Cōflictatio.

¶ Collocutores: Multiuolus & Volucer.

Ve noua fers uolucer qs nā ſtupor un̄ uehiſ
q Ardu⁹ i tenero pigues p gramie tauros (te:
Et molles paſcebat oues pan maximus olim
Paſtorum & ſilua late celeberrimus omni:
Fauſtula quē complexa ſimul mulcēte fouebat
Viderat hunc craſſa gelidaq; ſub ilicis umbra
Articus armipotens: ſecumq; hæc turbidus ira:
Hunccine perpetua gaudentem pace uidebo:
Securoq; ſinam reſupinum ſtertere ſomno:
Si ſatis hanc noui: dextramq; erexit in altum:
Excutiam madida cerebri de ſede ſoporem.
Dixit: & omne fretum refugaſq; exterruit undas
Horridaque extremis uox eſt audita britannis.
At ſonitu ingenti penitus torpore fugato:
Pan caput abſtulerat: gremioque inixus amice
Multa prius ſecum frendens: ac multa uolutās
Vnde ait iſta tibi tam inſulſa ſuperbia demens:
Vnde furor: neſcis uires ſtolidiſſime noſtras:
Spernis opū cumulos: ſpectatos ſpnis amicos:
Experiere quidem: ſerum tentaſſe dolebis
Fidus auaritiæ nūq̄ continget amicus
Ille refert: at diuitiæ ſunt præmia belli:
His ne putes tardare minis: incendis & urges:
Deſine: nec uentos nec turgida uerba timemus.
Eſt animus: ſunt arma mihi: dubiiſq; probatū
Pectus amicorum: ſunt qui tibi terga iubente
Me feriant: dextrūq; ꝑmāt latus atque ſiniſtrū.
Ipſe genas frontēque manu baculoque retūdā.
Non tibi par animus: nō eſt manus apta duello
Pan timuit. flētēſque oculos. hic aſpicis atq; hic

illi qui faciunt

Intonſis inſtare ferox paſtoribus agmen.
Suſtulit horrificam uocem qua flumina & agri
Et mare uicinum infremuit colleſque remotit.
Ac procul aeriam clamor peruenit ad alpem.
Vndique conueniunt. & qui per frigida tempe
Herbiuagos aluere greges armentaque belli
Grata deo & qui lanifice dilecta mineruę.
Et qui frondipetas nemoroſo monte capellas
Glandilegoſque ſues. & amantes prata iuuẽcos
Turba ingens unoque omnes in gurgite tandẽ
Sordidulum lauere pecus qua rura ſecanti
Dux italus fluuio dedit aurea cingere templa.
Tot deerant alimenta uiris niſi pana uirili
Fauſtula ſollicitum curarum parte leuaſſet.
Nã grege de magno, decimũ largiſſima queꝗꝫ
Obtulit atque famem ſedauit pinguibus hedis.
Ah meretrix obliqua tuens ait arthicus illi:
Immemorẽ ſponſi cupidus quã mũgis adulter.
Hæc tua tota fides ſic ſic aliena miniſtras?
Erubuit nihil auſa palam niſi mollia pacis
Verba. ſed aſſuetis noctem complexibus egit.
Et tacitãm ſubmiſit opem mulieribus ardens
Atqꝫ imbuta odiis occultans ruminat iras:
At gelido ſtat flãma metu: iam brachia uterqꝫ
Paſtor ad ambigui certaminis orſa parabat.
Iam ſtudiis aduerſe acies: iamqꝫ arma fremebãt
Queque ſuos uocat ore deus hæc mœnia troiæ
Arcturumque canit: pugillum canit illa labores
Monſtriferumque refert charolũ: tũ iurgia labe
Iactantur: toto uolitant conuitia cœlo.
Pan fraudes penſiqꝫ nihil: fandique piique:
Nota ꝙ infamis teſtetur fabula caude
Obiicit: exiliique locos. & inhoſpita teſqua:
Hoſtibus humani generis lingueque tremẽtis
Barbariem: & rauco crepitantia uerba palato.
Ille autem tibi uerba placent: mihi facta relique
Et tamen expediam nodoſa uolumina linguæ:
Et loquar ecce aliquid: faciet res ipſa diſertum.
Te ne tegis digito? periuria: furta rapinas
Nouimus oppreſſos homines: eluſa deorum
Nu mina: quæ dignas tãdem me uindice pẽnas
Expoſcunt: orãtque ꝓces: la chrymæque porãt
Quas anus infœlix mulier miſerabilis expes
Pollicitis decepta tuis noctiſque dieſque
Fundit & ingratum queritur deſerta nepotem

illi qui faciũt bonos panos. ſ. populi illi qui habitãt in montibus q habuerũt capras petẽtes herbas. Et q aluerũt porcos legẽtes glandes. Et illi q aluerũt iuuẽcos habẽtes herbas oẽs iſte uel iſti fecerũt magnã turbã: & finalr oẽs iſti uenientes pariter paruerũt ſe ad bellũ more uaniſſimo & hoc in uno gurgite. ſ. i ſeccana flũine pariſius: & hoc fuit ea pte q̃ maximus dux italicus. ſ. Iulius cæſar dedit cingere aureata tẽpla ciuitatis fluuio ſecãti rura. ſ. loca flu. affluenti cãpos & breuiter erãt tot ꝙ deficiebat eis pabulũ niſi eccleſia rõana releuaſſet pana pteuirili qa dedit eis ſubſidiũ maximũ: qa illa faſtula remouit decimã a bello de magno theſauro ſuo: & ſic acqetauit appetitũ ſuũ magnis decimis. AH. in illa pticula rex ãglie exclamat & dicit intuẽs ipſe obliq. & dicit eccleſiæ Ah: aduerbiũ exclamãtis Ah meretrix eccleſiaſtico q̃ auarus rex frãciæ q te polluit fugra te nõ memorẽ xpi: eſt iſta tota fides tua miniſtrãs tu ita bõa pauperũ illa eccleſia ẽ uerecũdata: & nihil ẽ auſa palã niſi uidebat̃ po nere pacẽ nihilomin⁹ nocte dormit cũ rege frãciæ: & ſubmiſit tacitũ auxiliũ: illa dico mulier ardẽs mulieribus odiis itus ſe deco quit iras & flãmã: eccleſia ſtat anxiata uariis curis: iã uterqꝫ rex parabat brachia ad dubii belli principia & iã acies ſtabãt aduerſæ & iã troyæ arma fremebãt & arturũ. q. d. gloriat̃ ꝙ origo angelica erat de troyanis ſicut brutus utiqꝫ fuit & gloriat̃ de rege arturo: ſed gens frãcigena laudat labores pugilũ ſed refert carulũ q fecit moſtra ergo magna fuit iactatio ĩ toto aere uolitãt cõminatiões & pan obicit & exprobat cõtra regẽ ãgliæ. ſ. fraudes: & obicit nihil pẽſati uel diſcreti: ſed eſt gẽs ꝓceps & nihil iuris hñs nihil hũanitatis: q̃ rem declarat fama antiq. ſ. hr̃e caudã. unde dr̃ malẽ nõ eſſe q̃ uaſco uel anglicus eẽ: dico pp q̃: qa caudã portat neqꝫ anglicus anguiam: uaſco fert ipe lupinã & obicit rex frãciæ loca exiliis ſcim exules eſſe & loca aſpa & inhabitata & obicit mares malos barbaricos linguæ trementis: & uerba reſonantia rauco palato. ILle. Rñdit rex angliæ dicens: tibi placent uerba: & mihi facta & inde ego diſſoluã ĩplicata uolumina linguæ & loquar aliqd fati & me prõptũ & eloquẽtẽ. an credis te tegere cũ digito nos bene nouimus periuria tua & hoĩes opꝑſſos: & maieſtatẽ diuinã irriſam a te: & q̃s pœnas: tua expoſcunt pctã a te me ente iudice: & oĩa illa numina expoſcũt ꝓceps & lachrime opꝑſſoꝝ q̃s lachrymas obmitt ũt uitule ut ego ſũmã iuſtũ ſuppliciũ de te uetula. i. Ieruſalẽ ĩfœlix ſcã terra & mulier miſ̃abilis decepta tuis pollicitis fudit iſtas lachrymas et iſta deſerta ab auo tuo quærit̃ de te nepote: tu es cauſa oium maloꝝ et ſemper negas et ſemper induis arma: et deponis arma: ipſa plorat et uocat te ſurdum mittens ſuſpiria non uana ad cœlum: poſtquam nulla ſpes tui eſt ſibi. et ipſa eccleſia cogat te

ut ſuccedas illi hieruſalẽ & illa frequẽter icre
pãs petit auxiliũ miſe hieruſalẽ ſororis ſuæ
& multi principes ſollicitauerũt te de hoc &
populi & ſiluæ ꝑcant te q̄ nõ mouiſſent iſti:
ſed tu ſolus iplacabilis durus &c. nõ ſucceſſe
ris &c. ſed qd retrahit te ab hoc niſi ardor aua
ritiæ & ſitis iplacabilis auri & tu attonitus in
ſtas ſplendenti auri cumulo & iſte ſtupor ex
iſto theſauro reddit te ſtupidũ & hinc eſt obli
uio tuæ mẽti & aiæ tuæ obliuio ẽ tibi ſed uis
tu ſcire finẽ tuũ: qa exẽpla ſolẽt eẽ magna ici
taméta hoib⁹ & loquar de craſſo auariſſimo
qa tpe quo Cæſar erat in galia miſſus fuit ad
parthos & hũit decẽ legiões & duxit filiũ ſuũ
& dum trãſiuit p hieruſalẽ iudeus ille iocalia
aſportauit oia & fidẽ fregit parthis qa ipſe trã
ſiuit fluuiũ Eufratẽ: unde rex parthoꝝ occur
rit cõtra eũ & trucidauit oẽs & occidit filiũ &
patrẽ eius: & corpus fuit portatũ i tua ciuita
te cartagꝫ: & liqſecerũt aurũ & proicierũt in
gutur dicẽtes: aurũ ſitiſti aurũ bibe: iõ dicit
Craſſus i flumine erat romão paſtor auarus
quẽ oblitũ fœderis icitauit amor auri trãſire
confinia Roma ergo ille mortuus eſt iuſte &
contagia culpæ p̄rnæ traxerũt filiũ ad ſilẽm
mortẽ & ifauſtũ gregẽ. ſ. iſoꝛ licẽ populũ tra
xerũt in mirabilib⁹ ſagittis ſi ille craſſus fuiſ
ſet unq̄ memor fidei & ſui decoris ille ſcitiẽs
tẽperãtius guſtaſſet diuitias babilonicas. Ar
tichus rex dixit hæc. MOTus. Rñdit pan &
ponit tale exẽplũ Articho de cyrro rege pſa
rum. Iſte uoluit inuadere ſitiã: & iuaſit ergo
tũc in ſitia regnabat una regia. ſ. thameris il
la miſit filiũ ſuũ cõtra cyrrũ & breuiter Cyr
rus conflixit: & facile ſupauit & filiũ occidit.
Tũc regina illius mater mortui contraxit ui
res ſuas: & non cõfiſa potẽtia ſua uſa ẽ cautel
la & auxilio: nam ipſa caute arripuit fugã: &
cyrrus pſecut⁹ ẽ eã: & ipſa duxit ipm quo uo
luit in q̄dã ualẽ unde nemo fugere poterat:
deinde retraxit aciẽ: & patuerũt iſidiæ: unde
confecit ipm & de capitauit ipm iterfectũ. Et
mitti fecit caput eius in uno utre ſanguis ple
no: iõ dicit pan loquit̄ loquutus eſt talia: ſi ẽ
tps dare exẽpla. Crudelis cyrrus rex perſaꝝ
terra ſiccat iſtũ fluuiũ orientalẽ cui regi uolu
ptas oribilis delectatio eẽt illi ſitire & huma
niter fuſo ſanguie: et ille ferox ſimileſqꝫ tibi
regi dum deſpicit incuſtoditos cãpos regine
thameris trãſcendit cõfinia ꝓprii regni pari
ferocitate ſua ipm ſtimulãte: et h̄ dum deſpi
cit ſui regni ſpacia. iſte dedit filiũ regie mor
ti mater regina anxia eiecit totũ dolorẽ. At
paſtor furẽs. ſ. cyrrus morit̄ ictu mulieris en
ſis: iſte nõ bibit aurũ gelato ore: ſed ſanguix
nẽ congelatũ: et cruorẽ tepẽtẽ de cede. ER
go rñdit Articus dicẽs tẽptemus arma audax
cter q̄do ſumus pares exẽplis et uerba ſucce
dãt uerbis et dicit Articus: faſianæ quid ꝓde
runt tibi q̄ icolcho iſula habitãt: et qd unguẽ
ta et oia irritamẽta tui uentris q̄d ꝓderunt et
Hecchinus piſcis et aurati piſces: q̄ ſunt or

Serua canũ: tu prima quidẽ: tu ſumma maloꝝ
Cauſa: negas? celerũ ſemper tu perfidus auctor
Induis arma fremens: eadem mox abiicis arma
Illa gemit: ſurdumqꝫ uocat: non irrita iuſto
Spes ubi nulla tui eſt tui ẽ mittẽs ſuſpiria cœlo
Mater & ipſa dolens rogitat miſereqꝫ ſorori
Increpitans te poſcit opem. fratreſqꝫ ſuperbo
Affuſi meſtique greges: ſilueque precantur.
Quem non mouiſſent? ſed inexorabilis unus
Durus: inhumaus: ferus horrens deſpicis oẽs
Quid tamen officio retrahit niſi pectoris ardor
Impius & fului ſitis importuna metalli?
Scilicet attonitus fulgenti incumbit aceruo.
Hinc ſtupor ille oculis. hinc illa obliuio menti
Sceleſtum atqꝫ anime ſed quem tibi crimia finẽ
promittunt? audi. nam ſæpe illuſtria multum
Multũ animos exempla mouẽt i flumine tuſco
Paſtor auarus erat quem par ſitis impulit æqui
Federis oblitum patrios tranſcendere ſaltus
Occidit is merito grauis at congtagia culpe
Immeritum parili traxerunt turbine natum.
Infauſtumqꝫ gregem innumeris texere ſagittis
Nunquid ſi fidei uel ſi memor ille decoris
Partius aut ſitiens tanta cum ſtrage ſuorum
Aſſirias guſtaſſet opes aurique ſaporem.
Arthicus hæc torrens motus pantalia contra
Si uacat exemplis tempus dare ſeuus eorum
Paſtor ad euphraten fuerat cui ſanguine fuſo
Eſſet inhumanum ſitienti horrenda uoluptas.
Ille ferox ſimiliſqꝫ tui confinia raris
Seuitia ſtimulante pari. dum deſpicit ampli
Incuſtoditos uiduæ tranſcendit in agros.
Incautumqꝫ necci natum dedit anxia mater
Omnem continuit fixa ſub mente dolorem
Euomitque ſimul paſtor temerarius ictu
Fœminei mucronis obit truncuſque gelato.
Non aurum bibit ore nitens ſed pocula martis.
Concreatam ſaniem & tepidum de cede cruorẽ
Ergo age: quando pares exemplis arthicus infit
Brachia tentemus ſuccedant uerbera uerbis.
Quid modo colchorũ uolucres oriẽtis odores
Quid ne gule. & uentris irritamenta capacis
Omnia quod pelago uehemẽs echius. ih erſque
Rumbus & ornati ſquamis rutilantibus olim
Ferreus aurata quos fixerat hamus arena

nati ſquamis qd ꝑderūt quos piſces amus inſtrumētū ad capiēdū iſte amus miſſus ē latēter ſub aqs ue netoꝝ & de aqtania: & ſiqs magnus piſces uel magna belua capit̄ i littore hiſpāiæ uel ſi q̄ iactata i ma ri afro. ſ. i ſyrtibus qd ꝓderit tibi & mōſtra maria qd ꝓderūt & uia calida excepta ſiue accepta ex uiti bus ſalerne regiōis. ſ. Apuliæ: uel uia de alpib' Ianuæ & uia q̄ ueſeus fertilis. i. illa cōtrata iuxta ueſeū ait ueſeus fertilis trāſmiſit uaſa uinaria de gemīo colle ſpumātia rapide ꝑcipiti muſto: & uina q̄ dedit meroe & uina de inſula cypri & ſoli meroe oriēti cōtrata ſubiecta: & qd ꝓderit tibi & ſomnus & forte

Sub uenetis clā merſus aquis: qđ uultiere crebo
Si qua uel hiſpano natat ingens belua ponto:
Vel libycis iactata uadis: peregrinaq; noſtra
Profuerint: qđ palmitibus ſeu dēpta phalernis:
Seu ligurum decerpta iugis ardentia uina:
Queq; ferat gemino tranſmiſit colle ueſeuus
Dolia precipiti rapidum ſpumantia muſto:
Queq; dedit meroe ſoli ſubiecta propinquo:
Preterea qđ lenta quies: quod mollis in umbra:
Et ſapor & rauci per florea gramina fontes:
Omnia in exitium uertent: & blanda uoluptas
Conficiet bellum: mulier tua ſola iuuare
Te uolet & poterit: ualidum prius egra leonem
Sternet ouis: prius armigerū philomēa tonātis
Vicerat: ille autem quorſum per iurgia tandē:
Quid mecum commune tibi: nil arthicus inqt:
Nil tecum commune mihi: nam iudice fato,
Deſtituunt uictum: uictorem cuncta ſequutur.
Huius in arbitrium non noſtra ſponte uenimus
Tu cogis: tu iuſtitiæ contemptor & æqui.
Quem cecum fortuna facit: pariterq; ſuperbum
Quid tua nūc nūas, tumidos qđ uoluis ocellos:
Vndiq; uenturos iam iam tibi fingis amicos:
Obſtruxit tua fama uias: in tempore iuſſi
Tum mihi crede aderūt: lētus dū uoce ſub una
Gramine caucaſeo paſtus bibet agnus hyberū
Hæc dicens mediæ pedibus iam ſtagna paludis
Frangebat: pan contra: aditus & ouilia ſepſit
Vepribus: & fluuio circūdedit antra ſequaci.
Tranſierat: ſubitoq; ingens per rura tumultus
Exoritur: tutum fateor: meq; inde recepi:
Panaq; turbatum penituſq; per auia liqui
Soliuagum. mox ambigua dū mente reflector
Heu uictum uinctumq; graui ſine mora catena
Proſpicio. trans ſtagna rapi: non libera cœlo
Brachia: ſed meſte rorantia lumina frontis
Tollentem: ac tales iactantem i nubila queſtus
Cernitis hæc ſuperi: ſeu qđ nā iteruenit umbræ
Ceca rotat fortuna fidem: regit omnia fatum:
I nunc: in rebus ſpem certam pone ſecundis.

rauci ꝑ uirētia prata: nā oia i peſtē ouertent̄ tuā & blāda uoluptas conficiet bellū ſed ſola tua muliere uolet te iuuar̄ & poterit: ſed yronicæ loqt̄ & tūc iuuabit qn̄ ouis ſternet bouē & philomēa prius ſternet aqla armigerā iouis. &c. D.. X Erat. Reſpōdit. rex frātie & qd ulterius uadim' ꝑ iſta iurgia: ſed quomō potes tu & q̄re mihi. q. d. i nichilo. NIL. Reſpōdit Articus & dicit nil eſt eq̄le tui & mei tu bene dicis uerū uictū & ſecunt̄ uictorē ꝑdeſtinatione idicāte ſed tu cogis: tu es cōtēptor iuſtitiæ et eq quē fortūa facit ſecū et ſupbū: cur numeras nūc tua ianiter uoluis occulos tuos tumidos: tu fugis amicos uenturos tibi undiq; certe nullus ueniet: et uia eſt firmata undique pp tuā famā illa hora ueniet tibi auxilium q̄ agnus moueſ ſe de oriēte peditādo ueniet ad occidētē i una die iuſſi amici: ideo dicit agnus paſtus gramine caucaſeo. i. oriētali bibet yberū flum̄ occidētale et h̄ ſub uno die. HEC. hic uolucer cōcludit et dicit: Ille articus iā frāgebat mare et pan fecit oia munimina ſua et clauſit oia clauſtra armis et circūdedit palatia fluuio pariſienſi. Ille articus iam tranſierat ſtatim ſubitus tumultus exoritur: ego timui et diſceſſi ab aquitania: et regē frātiæ reliqui totū turbatū fugiētem: et ego ueniens retroflexi occulos: et uidi pana trahi ultra maria illū dico tollentem brachia qa non poterat: ſed occulos undantes lacrymis triſtis fatiei: et illum dico effūdentem tales queſtus. Odii uidetis hoc uel quæ umbra interuenit quæ non permittit nos uidere mortalia: Et ſubdit bene dico q̄ i iſto mundo non eſt niſi fortuna et conſtellatio: i. loqtur multiuolus et dicit: uade modo et pone ſpem in rebus ꝓſperis huius mūdi. q. d. nō ē ponēda cum talis et tantus et tam fœlix rex deuenerit intantam captiuitantis miſeriam ∴

Petrarchæ laureati poetæ ſub bucolico carmine recollectionis ſub uiro uenerando Magiſtro Beneuenuto de ymola Recollecte fœliciter expliciunt: per me Marcum horigono de Venet. Annis. d. noſtri Ieſu chriſti: currentibus. M.ccccxvi. Die. yii. Iulii.

FINIS

REGISTRVM.

A B C D E. Omnes Sunt Terni.

PETRARCHAE

OPERA.

TOLEDO
BIBLIOTECA PUBLICA
Dep. INC.
Núm. 280
Sala
Número